3 1761 07988437 5

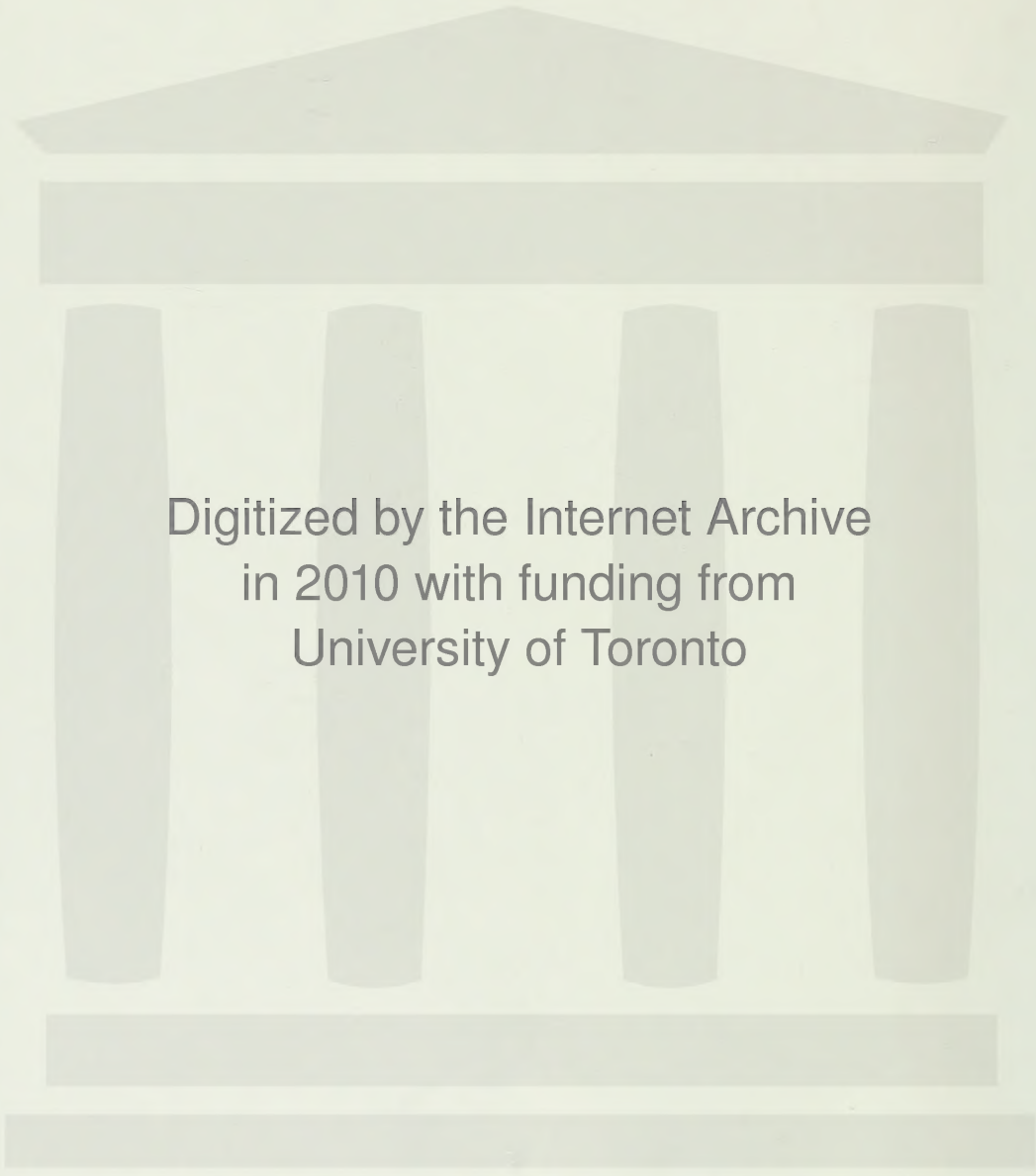
Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

http://www.archive.org/details/samladeskrifter03leop

SVENSKA FÖRFATTARE

UTGIFNA AF

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET

II

SAMLADE SKRIFTER

AF

CARL GUSTAF AF LEOPOLD

UTGIFNA AF

KNUT FREDLUND

TREDJE HÄFTET

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG
Pris 6: 25.

1.

Till J. A. Lindblom.

Ädle och Höglärde Herr Magister
Gunstige Gynnare.

Den 17* dennes om aftonen kom jag hit sedan vi mäst 8 dagar varit på resan. Jag blef anmält just som Herrskapet skulle stiga till Bordet och efter första hälsningen fortfor man med Soupéen. Mit dröjsmål blef icke ogunstigt uptagit och jag får i korthet nämna at både Grefven och Grefvinnan synas altför hederlige. Den lilla Grefven min nya Discipel är 15 år, icke mycket stor till växten, artig och tillgifven: men icke mycket böjd för Boken. Han är Militair och det ursägtar väl något denna lilla tröghet, men jag tror likväl at man i spädare åren skrämt honom för hastigt med Gramattican. Den vill han nu aldeles intet höra talas om och Grefvinnan hans Fru Mor vill ej at han skall lära Latin. Det är redan nästan aldeles afgjordt. Våra Studier bli således Fransyskan, Tyskan Historien, Geographien, Mathematiquen, Moralen och Theologien.

Här är dagelⁿ en myckenhet Främmande och jag hade således nog tillfälle at sköta nöjet, men min föresats är ännu Gudi lof oryggelig. Så snart jag spisat går jag up i min kammare och där förblifver jag till dess matklockan åter ringer.

Här är en Fransk Mamsell i huset som heter Bourginion. Hon har af ålder haft omvårdnad om de Grefveliga ättlingarne

* säger. 17.de

och jag tycker hon vill tillvälla sig denna rättighet äfven i mål som röra Min Grefves Studier. Det blir i den händelsen nog ledsamt at vara Subaltern; emedlertid som hon är en ganska förnuftig menniska kan det väl hända at våra tanckesätt icke äro så mycket stridige.

Utom den Grefven jag har under Information är här äfven tvenne andra Söner i Huset af hvilcka jag likväl ännu ej sedt någondera. Den ena är Cornette vid Corpsen den andra Håfjunckare. Den sednare omtalas som en ganska älskansvärd Herre.

PT 9694 A1 1911 häfte. 3

Invenitur hic qvoque en liten Demoiselle Comtesse. Herr Magisteren lär nu vänta en lång beskrifning på Hennes behagligheter, men jag kan ej härom säga annat än Vidi et laudavi. Eljest ligga hennes mästa meriter i en god upfostran.

Mag. Carlström uppehöll sig i Stockholm längre än han sjelf förmodat: det kom deraf at Mag. Ekmans hälsa var kraslig, och det gjorde slutel^{n} så mycket at vi ej fingo honom till resesällskap.

Mag. Planander träffades i Linköping. Han mår mägta väl; men är nog syslosatt.

Jag ämnar endera dagen resa till Norrk. at se M. Far. Min Fru Patronessas Silfverbröllop infaller innom 8 dagar, då blir här stå̊t; men knapt vågar Min Skaldemö sig fram ibland så många granna Fröknar.

Mag. Gladheim har varit här. Han är således känd och N. Fröken talar mycket om honom.

Det besvärligaste som här möter är det at det svenska språket knapt nog nyttjas bland tjenste Folket. Men tillväventyrs gjör det godt i Framtiden.

Med vördnad har äran framhärda

Höglärde Herr Magistrens

Ödmiukaste tjenare

Thorefors. d: 20 Septembr. 1774. CARL GUST. LEOPOLDT

P. S. Herr Mag. skulle säkert förr tröttna at läsa än jag at skrifva. Men tiden är knapp och jag måste sluta. — Var gunstig och lät mig vara ägare af H. Magisterens ynnest. Då hoppas jag äfven at någon g. blifva ihogkommen med en elr annan rad ifrån Min Ömme min älskade Gynnare.

2.

Till J. A. Lindblom.

Höglärde Herr Magister,
Gunstige Gynnare.

Jag är litet förtretad på mig sjelf at under hela 3 månader intet hafva skrifvit mer än en enda gång. Det vill säga, at vara mycket kallsinnig emot så många prof af ynnest och välvilja, som S. T. behagat visa mig. Dock, jag tröstar mig dervid at jag icke är den enda som är samvetslös i bref-växling.

I förbigående får jag nämna, at mit vistande här är angenämt. Vinteren är väl icke just den årstid då man finner Landsbygden behageligast; Likväl bör jag tillstå, at mit ibland snö-drifvorne gifs här et slags nöjen, som jag kanske skulle sakna i Sjelfva Residentset. Jag hade aldrig trodt at enslighet skulle roa mig.

Min Grefve och jag hålla hvarandra trogit Sällskap, och Boken blir merendels tredie mannen i laget.

Julhelgen nalkas åter: Gud vet jag tycker tiden har något brottom. Nu är jag åter et helt år äldre än i fior så

här tids. Jag önskade at få slita några blad ur ödets Dagbok. Dock, det som är skrifvit det är skrifvit.

När tiden som en rök försvinner;
När Secler fly som år och dar:
När alt, liksom en ström, i ständig framfart rinner,
Förbi vårt Nu, till det som Var,
Är likväl något som står qvar.

Hvad är det då?

Jo Sanning man beständig finner:
Och den, som ögat städs uppå dess stråle har,
Bland allment obestånd, en Sällsynt stadga vinner,
Och står då alt med strömmen far.

Ehuru obegripelig denna Philosophiska trallen hitintils varit för mit trånga begrepp, börjar jag likväl tro at det så förhåller sig. Menniskor klaga öfver tidens lopp öfver all tings obeständighet och se intet, at de sjelfve hafva botemedlet i händerne. Ju mer jag upbrukar mit förnuft, ju mer jag härdar mina böjelser, ju mindre känning har jag af den allmenna ombytligheten. Så begriper jag Saken. — Men hvarifrån kom denna betragtelse? Det ser nog beställsamt ut att späcka sit bref med så allfvarsam Sedolära, likasom jag ville härma något af våra Snillen. Dock jag är någorlunda viss at ingen lär tro mig om den galenskapen.

Jag skulle väl då och då och då taga mig frihet at sända vissa småsaker af egen tillvärkning; men Sanningen at säga, större delen af mina foster andas en ovulighet hvarvid det granlaga Samfundet föga skulle finna sig. Om ibland desse Sjelfsvållingar, som eljest löpa helt nakna, jag träffar någon

klädd efter Landets sed, skall jag hafva äran sända den samma.

Jag framhärdar med Högacktning och ärkänsla
Höglärde Herr Magisterens
Ödmiukaste tjenare
CG. LEOPOLDT

Thorefors d. 17 Decembr. 1774.

3.

Till J. A. LINDBLOM.

Höglärde Herr Magister.

DÅ jag för några dagar sedan var i Linköping, träffade jag oförmodeligen Hr. Magister Harlingsson. Bekantskapen syntes mig nog fördelagtig för at icke sökas. Det lyckades, och sedan vi slumpvis språkat om et och annat, råkade min nya Gynnare af en händelse, at påminna sig et Bref, som under dess utanskrift varit mig tillägnat. Jag undfeck det samma ändteligen, och jag tillstår det förtretade mig, at i hela 3 månader hafva varit beröfvad en så angenäm skrifvelse, som med nog litet besvär kunnat mig tillställas. At således Herr Magisterens bref, af den 6 October, lyckligt vis kommit mig tillhanda, kan ur många skäl snarare anses som et öde, än som en säker följd af medlens pålitelighet.

Vare huru det vill. Jag omfattar tillfället med nöje, och det gläder mig, at åtminstone äran at svara, intet hänger af någon slump, utan af min ovilkorliga vördnad för Hr. Magisterens ädelmod.

Om jag trodde mig kunna gissa rätt i hvilken omständighet Hr Magisteren i synnerhet ansedt sig emotsagd skulle jag biuda till at förena våra begrepp. Tilläfventyrs gjör det sig sjelf, då jag berättar, at 2 elr. 3 år (:som talet här går:) hafva gjordt en nästan ofantelig ändring på et af våra betydeligaste ansigten.

De ögon-strålar mer ej någons oro väcka,
Som förr, så många bröst, med eldig styrka mött:
Om tiden deras glants ej fyllest hunnit släcka,
Hon likväl slipnings puncten stött.

Herr Magisteren kan försäkra Sig derom, at hvad min Station beträffar skall mit bemödande vara äfven så sorgfälligt, som jag vet at dess önskan är uprigtig. Utom den tillfredsställelse et ordenteligit lefnadssätt altid medförer, blifver det et betydeligit nöje för mig at kunna visa, det Herr Magisterens ömma deltagande i mina omständigheter intet varit aldeles frugtlöst.

Jag litar intet särdeles på Fruentimrets ynnest, således lär Hr. Magisteren kunna föreställa sig at Muserne intet få många besök af mig, och dem jag gjör äro kan hända nog obelefvade. Men sådan möda, sådan vinst: Är jag en tvärvigg i deras Sällskap, så har jag icke eller sällan den förargelsen, at finna dem mörka i synen som vinternätter. Skulle så hända, at jag någon gång framdeles träffar dem vid bättre lynne, skall jag komma ihåg hvad min skyldighet ålägger mig i anseende till Hr Magisterens förtroende. Jag skall berätta dem vår bekantskap, och tilläfventyrs gjör jag derigenom betydligare framsteg, än genom Graf- och Bröllops-Skaldens förord. Det var eljest intet af förseende jag valde honom till min man. Gud ske lof! jag hade i den delen, lika så

öpna ögon, då som nu. Jag märkte tillräckeligen, at denna skapnad intet kunde vara stort mera ansedd på Helicon än Salig Gubben i sin tid. Men det var ock intet åt den vägen jag tittade. Händelser hafva lärt mig, hvad inflytande smått-Folk blott i anledning af en elr. annan liten omständighet ofta nog hafva på det stora Slägtet. Jag har sedt huru en liten råtta understundom kunnat öpna et stort Nät och det var under denna uträkning som jag utsåg Hr. S . . . icke till min, utan mina rimsluts befordrare. Till all lycka var han äfven oskickelig dertill, och hans tystlåtenhet har alt sedan befriat mig ifrån den ledsamma skyldigheten at tacka för besväret.

Jag har den äran at önska Hr. Magistren Et Godt Nytt år.

Alt hvad godt vi nämna kunna,
Vill jag gerna Eder unna,
Om et enda blott jag ber:
Ej at lyckans trappa hinna;
Men at Blott det värde vinna
Som så utmärkt pryder Er.

Innelyckt följer et gammalt bref, just färdigt at afgå när Hr. Magistrens skrifvelse råkade falla i mina händer. Jag bifogar det samma för at icke förlänga detta med nya Afhandlingar. Önskeligit vore at det snart komme sin Ägare till handa, då vore jag viss, at med första genom dess Egen hand öfvertygas om den ynnest hvari jag för altid har äran innesluta mig.

Jag framhärdar med känslofull högacktning
Höglärde Herr Magisterens
Ödmiukaste tienare
CGLEOPOLDT.

Thorfors
D. 6 Jan 1775

P. S. Herr Mag. Gladhem har gjordt mig Visite, just den tiden då hans förra Patronage vistades här. Han mår

väl Gudilof, och försäkrar sig vara min vän, hvilket öfvermåttan fägnar mig. Jag har sedermera haft et ganska gunstigt bref af honom.

4.

Till J. A. Lindblom.

Höglärde Herr Magister.

Jag har äran tacka mycket ödmiukt för Hr. Magisterns gunstiga bref af den förflutne. Det borde enligit all skyldighet länge sedan varit besvarat, och hade jag värkeligen icke försummat sådant, om jag icke ansedt et nakot bref altför tomt at innefatta alt hvad min böjelse i anseende till Hr Magistrens ynnest mig föreskrifver. Som jag likväl ur denna anledning hade skäl at vänta med min skrifteliga upvagtning kan hända hela min lifstid igenom, har jag ansedt det för säkrast at något nära i tid upfylla min förbindelse i denna delen och får således äran låta veta; at jag är vid hälsan, nögd med mit tillstånd, och glad öfver mina gynnares välmåga.

Jag har tillförne nämt at min Skaldekonst ligger nästan aldeles i träde. Det får jag äfven nu bestyrka. Jag skulle derföre hafva betänkande vid at pålägga mig något band i detta afseende hälst som jag icke kan svara för jordens fruktsamhet och man likväl, sen man satt sin hand till plogen ej får se sig tillbaka. Förlåt mig derföre, om jag säger mig vara rätt glad deröfver at jag hvarken sedt Apollo som Aca-

demicus, elr. bevistat dess upsaliske Helicon. Det är en heder som jag aldrig förtient, som jag aldrig eftersträfvat, som mig med rätta blifvit vägrad och för hvilken jag aldrig lär använda en frugtlös möda, på några kanske misslyckade arbeten. Men at befrämja Hr. Magistrens enskylta nöje, och at i någon mån visa huru jag sätter värde på Hr. Magisterns ädelmodiga upmuntringar, sänder jag härjemte en liten landsstrykare af mina foster, som utbeder sig Hr Magistrens beskydd, och förbehåller sig at ej blifva dragen för Gudens domstol. Stycket är åtminstone af de nyare, och värkeligen det enda af mina som hittils vunnit någon upmärksamhet. Ämnet torde väl vara något mörkt, men det är lätt förklarat igenom några korta Anecdoter som jag skall bifoga om jag hinner. Eljest är Doris et af de bättre Fruentimmer i en bland de betydeligaste Städer. Hon var täck, vettig, och rik; Hon hade många friare, af hvilka Hr. W**dr. Atis fick företrädet till Hennes hierta. De förlofvades i enrum. Modren var ej nögd dermed. Här blef således förföljelser af, Och på detta sättet blefvo Hr. W.** och Mamsell W** en Abelard och en Eloisa i Sverje.

Vidare uplysning skall jag i bihanget till versarne meddela.

Jag är nu vid Tidön, hvarifrån vi ämna fortsätta resan till Stiernsund i Nerket. Knapt tror jag at jag slipper hän åtminstone ännu på et år, fast jag tillstår denna ställning är icke bland de mäst importanta, i synnerhet som Academien härigenom försummas.

Jag hinner icke mera än innesluta mig i Hr. Magistrens ynnest och försäkra at all min tid med särdeles vördnad och högacktning framhärda

Höglärde Hr. Magisterns
Ödmiukaste tienare
LEOPOLDT

Tidön d 8 Maij 1775.

P. S. Hr. Magist. Netzel sitter här bredevid och ber mig oändeligen hälsa Hr. Magisteren. Vi lefva just gladt tillsammans och jag tillstår at utom detta sällskap blefve tiden här vid tidön temmeligen lång. Jag har således orsak at gratulera mig af denna bekantskapen.

5

Till J. A. Lindblom.

Hr. Magister Lindblom i Upsala.

Ädel och Höglärde Hr Magister.

Med posten från Tidön, hade jag äran emottaga Hr. Magisterns sidsta bref. Det var snällare svar än jag förmodade, men Lyckan ville ej vara sig olik. Hon lämnar mig sällan något färskt ifrån Hr. Magistrs hand. Brefvet var inemot 14 dagar gammalt när det kom mig tillhanda.

Emot min vettenskap, har man tryckt min grafskrift i Stockholm. Hr. Magisteren kan lita på, at det icke varit min vilja. Baron och Præsidenten Lejonhufvud, som efter trägen anmodan ändtel. fick en afskrift deraf, lämnade den samma åt Assessor Giörwell, som i samlaren behagat införa honom.

Det är ingen fara vid at lämna fullkomlig underrättelse om händelsen, och personerne som i versarne omröras; Men vänta sig då icke at igenfinna en lysande börd förenad med min hieltinnas öfvriga fullkomligheter; Jag skulle förtryta om

Hr. Magistern ansedt dessa rimslut såsom offer åt någon Mæcenats ärelystnad; Nej tro aldrig at jag så lågt knäböjer för Bal. Det ges i mit tycke en slags förtienst som är långt öfver den bestiernade, och dubbade. Jag menar en sådan som hvarken sitter på hatten, om halsen elr. i knapphålet, utan just innerst innom liftröjan.

Förlåt om jag giorde en något onödig afvikning. Det omtalte Fruentimret var en *Mamsell Vesterberg* i Nork; och Hennes Älskare, Häradshöfdingen *Lars Nic: Wadström*, son af *Assessor Wadström*. Jag lär ej behöfva nämna mer, ty jag inbillar mig at deras äfventyr är äfven så allment som merkvärdigt.

Jag kan icke förtycka den heder Hr. Magistren vill giöra min Poëme medelst dess öfverlämnande åt Sällskapet. Det lär ock icke kunna ändras nu. Nå efter så är, så må den samma blifva en Skatt af min ärkänsla, efter jag en gång lär hafva varit under omröstning.

Men om Hr. Magistren vill förbinda mig at hädanefter framvisa några af mina små-foster, så sker det endast med-heders-löfte, at intet upgifva hvarken stycket elr. Skrifvaren. För Hr. Magistren äger jag all den tacksamhet som jag tror är möjelig at hysa, och således vill jag gerna giöra hvad jag till Hr. Magisterns nöje, förmår, men för öfvrigit och i anseende till andra, så fordrar jag mera personliga förbindelser än dem jag äger ur andra handen. Jag hoppas Hr. Magistren intet vänder denna utlåtelse på galen sida.

Midsommar är jag helt vist Öst Göthe och då får jag väl vidare tillfälle at förklara den ömma och uprigtiga högacktning hvarmed jag till döden framlefver

Ädle och Höglärde Hr. Magistrens

Ödmiukste tienare

CGLEOPOLDT.

Thorfors
d: 15. Junii 1775.

P. S. Jag har rätt länge arbetat på en Ode *Öfver Yttersta Domen.* Man har anseenl. upmuntrat mig at fullfölja, men ämnets nästan oerhörda höghet och vigt, och versarnes obeqvämlighet har giordt detta arbete för mina små krafter till et Opus fere Herculeum. Verslaget är sådant som det i en elr. annan af versarne låter.

V. 4.

Ja Evige Gud!
Dit skallande liud
Skall öpna min graf,
När himlarne ramla
I tomhetens haf.
Ur grus och ur sten,
Din Engel skall samla
De skingrade ben.

Från brister och fel,
Min dödliga del
Förklarad och ren,
En stråle skall gifva
Af härlighets sken,
Dess jordiska band,
Sku lossade blifva
Af Skaparens hand.

Och på et annat ställe där jag har börjat en beskrifning öfver verldenes ände:

7.

Et suckande hörs,
Alt brakar och rörs:

Från Skyhöga fall,
Sig klipporna hvälfva
Med torndön och knall::
De Solklara lius,
Förmörkas, och skälfva,
Och ramla i grus.

Jag känner förskräckt,
Den bygnaden bräckt,
Som inskränkt mit lopp,
Som nyss måste lämna,
Min multnade kropp,
Bland ängsliga rop,
Dess grundvalar rämna,
Och Siunka ihop.

Huru menar Hr. Magist. i anledning af dessa profbitar at jag bör giöra? Jag är just angelägen at få veta Hr Magistrens tanka antingen det förtienar arbete elr. ej. Hedra mig med uprigtigt omdöme härom, och det med första.

Endera dagen får Sällskapet up en Ode, öfversättning af Voltair. Auctor är Gref Robert Douglas. Ämnet är *Le vrai Dieu.* väl öfversatt.

Jag har äfven kluddat tillvägs med en Tragedie som under en annans namn förebringats vederbörande. Jag är således icke känd för Dess Auctor. Icke elr. vill jag det vara, i synnerhet som de 2^{ne} acterne äro af dens hand som nu bär hundhufvut för hela stufven. Piecen kallas. Achmed och Almanzin. Wadström som nyligen varit i Stockholm låter mig veta at man väntar på dess upförande som med första säges ske: sed hæc intra nos. Mera en annan gång. Vale et fave.

Et Epigrame at fylla bladet.

Uti en skum och lönlig trappa,
Jag mötte lilla Zephis nyss:
Här var ej någon tid at tappa,
I blinken stal jag mig en kyss.
Jag stal och bad om ursäckt sen;
Men Zephis intet fel förlåter,
Hon bannar mig, hon slåss, hon gråter,
Och tar med våld sin kyss igen.

6.

Till C. C. Gjörwell d. ä.

Högädle Herr Assessor!

Jag ber icke om förlåtelse at jag såsom obekant tager mig frihet skrifva Hr. Assessoren till; ty jag vet, at sådant icke kan förefalla den ovanligit, som all sin tid varit van, at hedras af kände och sökas af främmande.

En lärd Man som lefver i et uplyst tidehvarf bör hålla till godo at icke altid äga sig Sielf. Besvärligheten at lämna sig åt hälsningar, höfligheter och bekantskaper, som från alla sidor öfverhopa honom, är en lagom skatt åt allmenheten för den förtienst han äger.

Herr Baron och Præsidenten Leijonhufvud har i bref till mig, kort för sin afresa, öfversändt et N^r^ af Samlaren, hvarest jag finner, huru Hr. Assessoren på et för mig hedrande sätt,

infört några af de rim, jag händelsevis kommit at meddela bemälte Herre; Och som jag icke kan vara nog otacksam at lämna Hr. Assessorens höflighet obesvarad, får jag härmedelst äran förklara: at den förbinder mig så mycket mer, som jag bör tillstå at han är till större delen oförtient.

Det torde vara en loflig egennytta at söka bibehålla sådane bekantskaper, hvarigenom man kan vinna något på Snillets vägnar. En Yngling som tagit för ändamål at så långt giörligit blir vandra bokverlden igenom, lär förmodel. sällan kunna skatta sig lyckligare, än då han träffar på dem hvilka så omständeligen känna den stråten som Hr. Assessor Giörvell. Uptag således icke ogunstigt at jag förbehåller mig vidare bevågenhet, och tillåt, at jag skrifteligen får försäkra mig om Hr. Assessorens ynnest, till dess jag munteligen får betyga den fullkomliga högacktning, hvarmed jag har äran vara

Högädle Herr Assessorens

Ömiukste tienare

Thorfors d: 25 Septembr. 1775 C. G. LEOPOLDT.

P. S. Jag tror väl icke at den väljer just det fördelagtigaste tidsfördrifvet, som besvärar sig för bokprässen; Likväl har jag roat mig, at vid lediga stunder kläda en del af den Engelske Spectator på Modersmålet. Fast än hufvudändamålet dervid varit mit egit nöje, skulle jag dock icke ogerna se om arbetet kunde vändas mig till någon fromma; Jag vill säga, ifall någon Förläggare funne sin räkning vid at lämna det i dagsliuset. Skriften är öfver alt känd som förträffelig, och fortsättningen af dess försvänskande skulle å min sida emot drägeligit arfvode icke fela. Ifall Hr. Assessoren finner någon dager i denna utsigt, och sådant blifver mig tillkänna gifvit, skall jag med första öfversända några profbitar af samma öfversättning, hvarefter svenska skrifsättet

och ordalagen kunna dömmas; men under förbehåll, at mit namn vid alt sammans blifver i sit tysta.

7.

Till C. C. Gjörwell d. ä.

Högädle Herr Assessor.

Jag har med särdeles nöje emottagit Hr. Assessorens gunstiga skrifvelse af d. 17 innevarande; Och får betyga all tacksamhet så derföre som, för den innelyckte öfversättningen af Engelske Spectator.

Tilläfventyrs hade det varit et frugtlöst bemödande at Tomtals utgifva detta värket; men jag befarar ännu mindre framgång om det styckevis skall dragas i dagen. Det synes mig icke ur vägen, at då man på en gång får hela arbetet, elr. åtminstone någon betydelig del deraf, sätta sig så lång tid på Engelsk botten som till dess genomläsande fordras; men at tre elr. fyra års tid nödgas uppehålla sig i samma inbillning, synnerligast när i dagel. lefvernet så mycket kommer emellan som osar Svenskt, det är af en Öfversättare at begära för mycket af sin läsare. Man kan äfven tillägga at et Engelskt värk, utgifvit som Veckoskrift i Sverje, ingalunda smickrar tidehvarfvet, som hvarken är utan sina infödda snillen elr. sit särskilta lynne.

Jag lämnar detta ämne tillika med försöket, hvilket jag härvid har äran återsända, och vänder mig till andra omständigheter af Hr. Assessorens bref. Det skall vara mig obe-

skrifvel. angenämt, at ju förr dess häldre få ingå med Hr. Assessoren i sådana afhandlingar som röra bok-verlden, hvilken jag altid ansedt för ganska behagelig at genomvandra. Knapt hade jag kunnat råka lyckeligare tillfälle, at snart nog blifva likasom hemma där, hvarest jag nyss giordt de första bekantskaperne. Jag har där hunnit se mig litet omkring; Jag har hunnit betragta några merkvärdigheter; Jag har hunnit följa en temmelig hop myndiga Gubbar på Spåren; men år och tillfälle hafva förmodel. gömt det mästa för framtiden, och jag hoppas lyckan öpnar mig någon väg at snart komma åt alt det behagliga, som hittils fägnat min inbillning. Jag vet, det är en nog allmen tanka at den som älskar Skaldekonsten gemenligen finner vettenskapsvägen besvärlig och tråkig; men antingen är jag häruti särdeles, elr. blir jag aldrig Poet; ty det är vist: Jag rimmar med all förnöjelse i verlden, och läser Metaphysican, just som jag fordom läste Telemaque. Bör således icke säga at någon vettenskap förefaller mig trög elr. Ledsam, aldra minst Lärdoms Historien, där jag kan giöra så många vackra bekantskaper, utan jag önskar mig dertill så vist godt tillfälle som jag är säker om godt tålamod.

Uppå Hr. Assessorens anmodan, skall jag emedlertid något närmare yttra mig angående min närvarande ställning såsom Läs-karl. Det är et förtroende, hvilket jag med nöje lämnar åt en så tillförlåtelig kännare af det bästa i den vägen. Sedan jag användt hela 8 åren af min första ålder under Rector Scholæ i Söderköp. Mag. Wimmermarks handledande, har jag dels vid Academien, dels i den Condition jag nu äger tillbringat de öfvrige trenne. Mycken tid har jag således icke ägt at bygga mera än på de första grunderne, ehuru väl jag icke lämnat hvad som stått i min förmåga, och hvad brist på tillfälle icke hängt täckelse före. Hr. Assessoren finner väl häraf at jag är föga hemma i det man i allmenhet kallar

Belles-Lettres, åtminstone har jag nödgats giöra sådant till mit tidsfördrif. Hvad jag hittils mäst umgåts med är Philosophien (i trångare bemärkelse tagen:) och de gamla Språken, af hvilka jag just vid detta laget hålles med Grækiskan, som ännu på många ställen är mig temmel. genströvog. Jag begriper under Philosophien, Historien och Rhetoriquen, hvilka icke eller äro mig aldeles obekante; men afdrager (: då jag talar om mina bekantskaper:) största delen af Mathesi Aplicata och Physica Speciali, äfven ganska mycket af Natural- och Lärdoms Historierne. Mythologien och kyrko-tillståndet, har jag åter något tittat uti, och hvad Vitterheten beträffar, har jag utom åtskillige af de gamle äfven läst några nyare, men sällan fådt se någon af dessas arbeten i fullständig Samling. Vid detta tillfälle bör jag nämna at ingen af dem mera behagat mig än Hr. de Voltaire. Denna mannen hade väl otvifvelagtigt gått i bredd med Roms största Skalder, om han lefvat i deras land och i deras tidehvarf. Bland oss är han helt säkert oförliknelig i konsten at uplyfta och förtiusa sinnen. Det är något förträffeligit at se huru alla hans skrifter äro prydelige utan granlåt och enfaldige med värdighet. Han är hög när han vill: Han är lätt när han vill: Han målar det alfvarsamma med en känsla som jag tror är i stånd at upväcka rörelse i den långsammaste blod, och det lekande med en Skalkacktighet som altid gifver löje; Men derföre är han icke utan fel. Hans lyckeliga frihet förleder honom ofta till nedrighet.

Jag undrar om de Poëmes Epiques som Voltaire i sit försök öfver denna slags Skalde-art, inför af Trissino, Camoens och Don Alonzo D'Ercilla Y Cuniga, äro till finnandes på andra Språk, såsom Milton, Tasso, och flere.

Hvad desse så kallade lefvande tungomål beträffar är jag deraf ganska så mägtig. Temmeligen fransyskan hielpelig

tyska, och någorlunda Engelska är alt hvad jag i det afseendet äger; Men jag ämnar likväl om jag har hälsan at med första ytterligare söka förkofra mig häri; emedan jag vet, at det som dervid skall giöras, måste ske snart, innan år och sinnelag aldeles blifva uproriske emot utanlexor och minnes gräl.

Detta är hvad jag i korthet kan säga om min närvarande ställning. Jag håller icke för nödigt at anmärka de källor hvilka varit mina tillgångar vid det jag öfverfarit; men jag skall endast i förbigående nämna, at jag ännu icke haft tillfälle läsa något af Carthesii arbeten, utan har jag endast råkat några af hans Disciplar såsom de la Forge, Le Grand m. f. hvilka i många omständigheter sägas gå ifrån hans meningar och vandra på egen hand fram i tankeverlden.

Ändteligen bör jag något yttra mig om det, hvari jag i synnerhet finner mästa nöjet. Det är sådane Vettenskaper hvilka likasom öpna förhängslet för de hemliga drif-fiädrar hvaraf menniskor röras, t. e. Psychologie, Anatomie m m. Det är förträffeligit at besinna, huru man i dessa just träffar Springådrorne till alla de olika böjelser som så ofta svalla hos oss. Jag tillstår at ehuru litet jag haft tillfälle giöra framsteg i någondera, finner jag dock, när jag betragtar Vissa hopar af folk igenom dessa glasögon, åtskillige underlige Skapnader. Eljest är jag ock särdeles glad när jag kommer öfver någon bok som jag förstår i Stiernvettenskapen elr. i andre Mathematiquens och Physiquens delar, hvari jag ännu är altför oförfaren. Af sådane äro t. E. Fergusons nyligen utgifne Astronomie, Fontenelles Entretiens sûr la pluralité des Mondes, och Voltaires Elemens de la Philosophie de Newton, just i mit kram. På samma sätt står det äfven till med Natural-Historien. Jag läser Spectacle de la Nature, några

Compendier elr. snarare register och en hop resebeskrifningar; men har aldrig gifvit mig i kast med något Systeme, felet är brist på god tid och goda böcker; Äfven ofta på god handledning, hvilken jag i desse stycken hittils icke kunnat gagna mig af, och hädanefter knapt lär få, förr än jag åter får tillfälle at besöka Academien.

Det är skada at man gerna i de lyckeligaste åren måste kämpa med de knappaste vilkoren. Et trångt *Nu* och et mörkt *Framdeles,* lämna icke stort rum at vända sig på ibland Vettenskaperne. Jag ville önska jag kunde vara så kallsinnig för min lycka, som det skulle vara mig et värkeligit nöje, at tillbringa min mästa tid innom fyra väggar i sällskap med andras tankar och egna betragtelser, men jag frugtar at det Slottet bygges i luften, ty jag har icke hittat vägen till den gyldene ådran som giör alla förslag möjeliga. Emedlertid skal jag dock vara Philosophe så länge jag kan: Jag skall åtminstone så länge uppehålla mig vid dessa angenäma tidsfördrif, till dess jag nödvändigt måste gå in i bullret, och öfverlämna mig åt en annan slags verldsvishet, hvilken jag likväl med glädie lär öfvergifva om Försynen unnar mig längre fram i min lefnad, den stillhet jag nu för tiden frugtlöst önskar.

> Scilicet ut possem curvo dignoscere rectum,
> Atque inter Sylvas, Academi, quærere verum.
>
> Horat.

Jag förbehåller mig at för altid få vara innesluten i Hr. Assessorens ynnest, och at då och få afbryta dess betydeligare syslor med mina små saker. Det är värdigt en Man af så lyckeliga egenskaper, och en så allment ärkänd insigt som Hr Assessoren, at vara de upväxandes lius, och under-

stundom låna sig till dens fördel, som icke önskar lyckeligare framtid, än at kunna gå i Hr. Assessorens fotspår.

Med fullkomlig högacktning har jag äran altid vara

Högädle Hr. Assessorens

Ödmiukaste tienare

Stiernorp d 26 Octobr. 1775. CGLEOPOLDT.

P. S. Vi hafva flyttadt bo ifrån Thorfors, hit till Stiernorp $^4/_4$ väg derifrån. Huru länge mit vistande blir i Öster Göthland, är jag omöjeligen i stånd at förvisso säga. Alt kommer derpå an huru snart jag får tillfälle at lämna denna Conditionen, som är någorlunda bärgelig och rätt tyst. Icke har jag råd at för egen Mynt-katt besöka Academien, utan måste jag dertill förbida tillbud at få stå på mederne hos någon annan; Jag vill säga, at jag är nödsakad söka samma utkomst vid Academien, som här; Och så snart et sådant tillfälle yppar sig, lämnar jag denna orten. Om det ock vore i morgon.

8.

Till J. A. Lindblom.

Stiernorp d. 29 Octobr. 1775.

Ni som en sällsynt gåfva fått,
At hela verden nöje gifva:
Ni som så lätt kan älskad blifva,
Men icke glömmas bort så brott!
Et enda fel Ni äger bara:
Det är at långsamt bref besvara.

Förlåt jag talar något fritt;
Men döm, om slikt ej fel bör heta,
När nöjet at *Ert* tillstånd veta,
Är det som just försäckrar *mitt*.

Jag skrifver Hr. Magistern till ifrån Stiernorp, dit vi nyligen flyttadt Residentzet, och hvarest vi öfver vintren ämna glädia oss åt Slädföre och stockeldar. Föreställ sig hela Roxen straxt utan för vår port, skog på alla sidor, och stora Spislar öfver alt i Cabinetten. Sådant är ju at på hurtigt sätt rusta sig emot de fasliga Vintermånaderne? Eljest är här temmel. tyst, och det bästa ställe i verlden för Apollo elr. hvilken af Gudarne man behagar dyrka. Hr. Magistern känner min smak. Jag går understundom helt ensam och funderar här i smygarne, för at söka up ålderdoms-märken, ty sådane finnas här många. Än råkar jag under en gammal mur et sönderbårat pantsar och några kast-spiut, rätt granna med gull och silfverfrantsar; än Skiut-Bågar, med armstiocka Spännare, och så styfva, at intet hvar tionde Fendric i Arméen skulle kunna böja dem. Under mina Spatsergångar omkring stora Byggnaden, har jag blifvit varse en källare hvilken folket håller för ganska farlig.

Ned till dess hvalf törs ingen stiga,
At icke bli hin Ondes mål;
Ty Diefvulen, i detta hål,
Sägs engång ätit up en Piga.

Värkeligen ser man ock en målning på dörren, som afbildar samma händelse. Men om Qvinfolken på et ställe löpa fara at blifva upätne, så kunna de trösta sig vid en annan källare, där någon folklikare Ande måtte bo;

Ty Rycktet säger härom så:
»Ej längesen en vacker flicka,
»Gått ensam hit at tappa dricka;
»Men bäst hon gick, så blef hon två....

Jag har fådt en kammare som är ansenligen mörk, och det giör, at jag ofta öfverlämnar mig till åtskillige tunga betragtelser. Ibland täncker jag på framtiden, huru det är mindre fördelacktigt at länge ligga på landet, huru jag utantvifvel nu skulle giöra mera nytta vid Academien m. m., men jag finner dertill altid sådane svårigheter, som icke lättel. öfverstigas. Jag måste säga hvarifrån de komma:

En liten mager Gud, som är förarglig just,
Mig följer jemt hvart jag mig vänder.
Till hvad jag ser, förtar han ej min lust,
Men binder altid mina händer:
Så snart min bildnings kraft en vacker utsigt gier,
Han genast mörka måln kring hela rymden giuter:
Ju häldre jag et ämne ser,
Ju längre han det från mig skiuter.

Denna ledsamma Gästen som redan länge låtit Spindlarne väfva i min penninge-katt, är mig ännu i vägen och Gud vet när han öfvervinnes.

Förgäfves jag det hoppet känt:
At gamla Tårt-Mor än tör icke sedt sitt sidsta.
Hon väl en tillflygt är för mången tom Student;
Men litet har jag qvar och intet kan jag mista.

I min Enslighet är det mit angenämaste tidsfördrif at påminna mig all den välvilja Hr. Magistern visat mig. Var

öfvertygad at minnet deraf aldrig lär försvinna, och at det beständigt skall ålägga mig den rena och värkeliga ärkänsla, som med gärningarne vittnar, at man högacktar välgiörare.

Kom någon gång ihåg Leopoldt, som i sanning är rätt ledsen, at icke så ofta han önskade kunna försäkra Hr. Magistern om sin oryggeliga vördnad, och som af all lycka honom kunde hända, anser den äran at äga Herr Magisterns vänskap, för den mäst smickrande. Vale.

P. S. Hr. Greve Robert Douglas som just har den rätta Poetiska ansatsen, kom för en stund sedan in och då han på mit skrifbord blef varse kladden till första versen i brefvet, skref han innom mindre tid än 5 minuter en Parodie deröfver, hvilken, ehuru den innehåller något som jag ej förtienar, likväl icke kan undgå at blifva Hr. Magistern tillställd, såsom et vittne at hvad jag förr nämt om honom icke varit ogrundat. Han giör mig ofta den äran och rimmar i sällskap med mig, och fast än det sällan sker utan öfvervigt å hans sida, är han likväl så god och underhåller min contenance med sådane här declarations galantes.

9.

Till J. A. Lindblom.

Min Gunstige Herr Magister.

Det har varit ohöfligt giordt af mig at dröja så länge med svar på sidsta gunstiga skrivelsen; men jag har icke

rådt mig sielf, ty än den ena, än den andra syslan har legat mig i vägen.

Nu får jag då äran tacka derföre. At Hr Magistern varit besvärad af frossan beklagar jag öfver måttan, skulle dock vara glad om hon farit sin kos innan hon hunnit äta all mergen ifrån benen.

Oändelig mycken tack för löftet at komma i håg sin tienare när någon lämpel. Condition yppas. Jag är väl icke missnöjd med den jag har, synnerligast som min lön nu blifvit ökad till 11 à 1200 d., men som jag förr sagt: Landsbygden har något trögt — något mörkt, som omgifver sinnet med en slags dimma, hvilken ingalunda är förmånlig. Den som gerna vill se all ting, håller jag för intet rätt slug om han går länge i skymningen, när han möjeligen kan komma i dags-liuset.

Det fägnar mig at Mamsell Eberhard behagar påminna sig at en sådan varit till som jag. Om Hr. Magistren kan finna något nöje i en bekantskap hvartill jag tilläfventyrs lämnat anledning, skall det vara mig ännu kärare. Jag unnar mina venner så godt som mig sielf. Fast Gud vet; Fruentimmrets Sällskap är et haf där många vindar blåsa och jag har åtminstone sällan råkat ut för den fogeligaste; jag vill således önska at mina venner må antingen vara bättre Skeppare elr. råka ut för bättre skutor än jag.

Jag har äran önska Herr Magistren et godt Nytt år och all uptänkelig välgång.

Framlefver med fullkomligaste högacktning

Herr Magistrens

Stiernorp d: 18 Jan. 1776.

Ödmiukaste tre

LEOPOLDT.

P. S. Var gunstig och anmäla min vördnad till Hr. Professor Sleincour. Försäkra denne Hederlige Gynnaren å mina vägnar at jag aldrig glömmer sätta värde på hans godhet emot mig under min Varelse i Upsala.

10.

Till C. C. Gjörwell d. ä.

Högädle Herr Assessor.

Utan tvifvel har mit förra bref med de innelyckte tidningarne rigtigt kommit Hr. Assessoren tillhanda, således lär deraf befinnas på hvilcka böcker någon afsättning här neder åt orten torde kunna vinnas, ifall Vederbörande icke dessförinnan för mycket låssa på pungen.

Jag har härmedelst äran öfversända et Skaldestycke hvilcket jag tycker mig icke böra innesluta innom min lilla Vitterhets Samling. Det är så vackert och en på många ställen, så sällsamt välträffad öfversättning, at jag för mit Poetiska Samvetes skull måste låta det löpa fram i dagen; Ehuru Författaren äger den blygsamheten at i sidsta stunden vilja rycka det ur mina Händer. Hufvudskriften är af Hr de Voltaire. Och öfversättningen af Greve Robert Douglas; Både delarne öfverlämnas till Hr. Assessorens genomögnande och kanske vore det icke okärt, ifall Hr. Assessoren funne det värdigt at meddelas Almenheten.

Efter Herr Assessoren lofvat mig säkra underrättelser om Bokvärlden, så tillåt at jag betienar mig af Herr Asses-

sorens ynnest. Låtom oss likväl i småningom tråka oss fram bland dessa villervallor, annars bär det lätt till at jag blir yr i hufvudet. Visdomen förekommer mig såsom et väl befästat slott hvartill några hittat på rätta tillgångarne, men oändel. flere omgifvit med irrvägar och vill-stigar.

Sedan jag får hålla Hr. Assessoren vid handen är jag likväl modigare än förr; och om så behagas vilja vi börja vid den Poetiska flygelen, emedan jag tycker mig likasom vara litet hemma där.

Jag bör bekänna uprigtigt at jag är så stor älskare häraf at detta är en sak den jag minst af alt skulle vilja lämna halfgiord. Således skulle jag åstunda at få anvisning på något sätt at i allmenhet lära känna Alla Nationers Vitterhet för at derigenom bana mig väg till hvarderas särskilte genomfarande. Jag tycker icke om at mycket befatta mig med dem som sammansatt stora afhandlingar angående sielfva reglorne i konsten såsom t. E. Le Bossu, Castelvetro och Dacier ty de lägga gemenligen större ok på Lärjungarnes hals än de sielfve draga kunna. Det är väl vissa omständigheter vissa öfverenskommelser Alla Nationer emellan hvilka man kan anse för eviga Lagar och hvilka kanske skulle hafva varit det änskönt hvarken Aristoteles elr. Horatius föreskrifvit dem; men alt det öfvriga, alt det som kommer af den ingifvelse man kallar smak, det håller jag före lämpas bäst efter Naturen och det folkslagets lynne man skrifver före, och således menar jag at de säkraste reglorne letas af jemförelsen emellan Snillefoster som store män i åtskillige länder och på åtskillige tider framalstrat; Men at urskilja deras fel och Täckheter är icke aldeles en begynnares höfva, derför är det godt at känna dem som tagit sig besvär at vara deras granskare, hvilket jag håller för bör gå före sielfva Lectûren af hvart Stycke; ty då läses det med dubbel upmärksamhet. Sålunda är Milton förträffelig med Hr. Addisons anmärkningar,

och le Cid af Corneille, dubbelt behagelig genom Franska Academiens granskning.

Sielfva kännedomen af hvarje Författare, ehvad Landsman han vara må, blir således det som följer på denna almenna försmak. Et stort Item! Många hinder möta härvid; ty dels är man obekant i språket, dels hafver man icke kundskap om alla och dels är man okunnig om uplagorne; T. E. Voltaire är den jag af alla mäst borde veta redo om efter han så intagit mig at jag till och med illfänats efter hans Aftryck och personliga kännedom, men lika slug är jag om rätta elr. bästa uplagan af hans Arbeten. Så med honom: så med andra.

Angående Språken: Jag kan icke Spanska, icke Portugisiska icke Italienska, således vet jag intet medel at få läsa hvarken D. Alonzo d'Ercillas, *Araucana* elr. Camoens *Lusiade,* elr. Trissini hieltedigt elr. Tassos *Ierusalem delivr.* så framt de icke äro öfversatte på något språk som jag känner. Den sidsta vet jag är klädd i fransysk drägt, det jag likväl minst af alt åstundat, efter jag dessutom föresatt mig, at så snart jag får tillfälle lära mig Italienskan.

En hop känner jag af de Nyare Skalderne, till Ex *Pope, Addison Shakespear Racine, Corneille, Boileau, Moliere, St. Lambert Rousseau, Fontenelles Ecloger, de la Motte, la Fontaine, Thomas* m. m. men stycketals endast och utan at hafva träffadt deras arbeten ordentelige. Desse tycker jag likväl vara ganska få emot den myckenhet man bör genomfara och hela Tyska Vitterheten, där jag knapt läst mera än Gellerts Fabler.

Jag såg af *Corresp. Litter.* at La Baumelle och Freron lutat sina hufvuden tillsammans för at genomhäckla Henriaden; är det möjeligit at kunna få detta Commentarium på något sätt?

Men jag märker at Mit bref börjar blifva något långt. Jag skall derföre draga in mina segel till en annan gång och bedia om ursägt at jag slarfvat något i skrifningen. Jag har ondt om tid.

Framhärdar med fullkomligaste högacktning

Högädle Herr Assessorens

Ödmiukaste tienare

LEOPOLDT.

Stiernorp.
d: 10 Febr. 1776.

II.

Till Vitterhetssocieteten i Göteborg.

CARL Gustaf Leopoldt, född i Stockholm år 1756 den 23 November, följde kort derefter med sine Föräldrar till Norrköping och åtniöt där till år 1766 enskilt undervisning. Lämnades samma år under Rect. Scholæ i Söderköping Hr Mag. P. Wimmermarks handledande; reste derifrån till Linköping år 1768 och bevistade derstädes föreläsningarna i öfverscholan. Återkom till Söderköping 1770, nyttiade åter Hr Rector Wimmermarks undervisning och besökte Academien i Upsala åren 1773 och 1774. Academien lämnades i slutet af år 1774, då resan ställdes åt Öster-Göthland, hvarest vistandet nu är hos Hof-Marskalcken Herr Greve Douglas.

Stiernorp den 7 Sept. 1776.

12.

Till J. A. Lindblom.

Monsieur

Pardon de Vous écrire en francois. C'est la langue dont on se sert le plus ici, et c'est celle qui Vous convient le plus; car elle est ainsi que Vous, tendre, facile, et noble.

Ayés la bonté de Vous préparer à une longue lettre. Je commencerai selon le vieux coûtume par l'assurance des vœux les plus sinceres pour votre felicité, dans l'année, dont nous venons de finir le prémier mois. Enfin, aprés Vous avoir grondé un peu, j'irai babiller avec Vous. Chaque chose à son tems, comme le dit très bien, le Roi gallant.

I'l y a plus d'une année Msr, depuis que j'eus l'honneur de recevoir de vos nouvelles. Cela m'inquiette, car Vous savés trés bien que je suis capable de l'amitié, et par une suite naturelle, que je Vous aime. J'ai écrit le dernier: c'êtoit mon devoir; mais je n'ai rien reçu en reponse de Vous: Cela marque un peu d'indifference de Votre côté. Je Vous le dis tout franchement. Vous avés même été à Linköping sans me voir, pendant qu'au contraire, j'ai fait six lieux à Norrköping pour Vous y chercher, sans avoir eu la satisfaction de Vous trouver. Voyés Vous Monsieur, que Vous m'avés oublié, et que chés moi Vôtre souvenir est toujours également chér et tendre. Je Vous dis encore que Vous le merités, mais je Voudrois aussi que Vous me fassiés la même justice:

Car enfin, (:pour Vous parler à cœur ouvert:) j'ai la vanité de croire que Vous me devés un peu d'attention, puisque je suis assés raisonnable pour Vous estimer, et depuis que je tache à me rendre digne de Votre amitié. Il faut être honnête homme Monsieur, pour meriter le nom de Votre ami, et mon cœur est tendre et reconnaissant: Voÿés si j'ai quelques droits à cet honneur là.

J'espére que Vous me ferés la réparation Monsieur; Pas de cela, que Vous ne m'avés point repondu sur ma derniere lettre: C'est une bagatelle que l'Etiquette; Non plus de cela que Vous Vous n'êtéz point souvenu de moi ni à Norrköping, ni à Linköping: Je puis même Vous éxcuser de cette petite legéreté; mais le l'incertitude dans laquelle Vous m'avés laissé sur Vôtre santé et sur Vôtre amitié; Apres cela comme le dit le grand Maître Voltaire dans son Epitre à Genonville (:pardon d'emploÿer cette petite famillarité:).

» *Tout ingrat et vaurien,*
» *Je te pardonne tout avec un cœur créthien*
» *Et ma facilité fait grace à ta faiblaisse.*

Vous l'avés faite plusieurs fois à la mienne, Monsieur, et c'est un dette que je dois Vous paÿer. D'ailleurs Vous Vous observés bien, qu'il n'est pas possible, que je puisse Vous oublier, puisque j'ose Vous gronder de m'en donner des occassions.

Les Gazettes Vous ont sans dout appris Monsieur, que Msr le Marechal de Douglas nous a quittés pour aller chés son Pére cœleste. Apparement, que dans le sein d'Abrahame il êtoit une vacance qu'il a fallu remplir. Excusés moi d'oser badiner sur un sujet si serieux. Je puis Vous assurer que je l'ai bien pleuré avant, ce bon Marechal, car c'etoit, je

crois, l'homme le plus honnête qui soit au monde. Mais en fin il faut se consoler. J'aime toujours mieux à rire qu' à pleurer, et je Vous dirai pour cela que Msr. le Comte se mourût si vîte, qu'il n'avoit pas tems de nous bien faire son dernier compliment. Tout le monde le regrette, et on a raison: Il faisait du bien à tout le monde. C'est à l'occasion de sa mort, et de celle de Madame la Comtesse de Dohna, que j'ai fait les strophes dont je me prens la liberté de Vous envoÿer quelques uns. C'est un tribut bien faible de respect et de l'amitié qui m'attache à cette illustre famille. Il sont écrits en francois ces vers, premierement puisque on n'aime pas le suedois ici, en quoi on a tort; et secondement, puisque le francois est plus tendre, plus riche, et plus facile; en quoi je crois qu'on n'a point tort. Vous ne pretendés pas, j'espere, qu'un Suedois fasse des bons vers françois. Le seul qui le pourroit faire, ce seroit peut-être Vous, Monsieur; mais malheureusement, Vous êtes en tout admirable, et en tout unique.

Ayés la bonté, Mon cher Maître, d'honorer avec Vos remarques, ces petites bagatelles, et de m'en faire part au plutôt. Je comte de ne pas rester ici longtems, et je voudrois au moins les laisser correctes de ma main. Il y a peut-être des observations à faire qui me sont échappées, mais qui n'échapperont pas à vos ÿeux et a vos oreilles. Encore une fois, ils sont bien faibles ces petits essais; mais on les aime pourtant un peu, puisqu'ils ont fait couler ici quelques larmes. Qu'on est toujours loin d'être parfait! mais qu'il est beau de toucher avec ses imperfections!

Quand nous nous verrons j'aurai l'honneur de Vous presenter quelques unes de ces petites brochures dont autrefois j'innondois mes amis. Je ne le ferai pas plus, car on se gâte de commencer sa carriere d'une telle façon. On ne plâit parlà que pour quelques momens, et Vous savés,

Monsieur, qu'il faut toujours plaire si on veut s'assurer du succés. Hereux qui possede ce grand talent comme Vous! Je me prens la liberté de Vous envoÿer une de mes Epîtres à Monsieur le Comte de Douglas. Je Vous dis une de mes Epîtres; car elles ont êté en grand nombre, et j'avois il y a une année tous les soirs le plaisir de jetter au feu ce que j'avois barbouillé, les aprésmidis à l'heure du Caffé. Celle-ci est la derniere, et comme le sujet en est serieux, elle est peutètre un peu mieux travaillée que la plupart des autres. C'est n'est pourtant pas que je prétens quelle soit bonne; Non Monsieur elle est très faible; mais aussi il faut Vous dire, qu'elle est agée plus qu'une année entiere.

Dans les pappiers qui accompagnent cette lettre, Vous trouverés une Epitaphe, que je ne Vous presente, que parsquelle est imprimée et qu'elle est la seule qui m'aÿe jamais rendu quelque chose de considerable. Il faut Vous avouer que le pauvre Msr, Palm m'a paÿé bien cher les louanges de sa femme. Mais dites moi cordialement, ne trouvés Vous pas qu'ils sont trés insipides ces louanges? Je Vous assure que cette triste Epitaphe m'a degouté bien souvent de ma Muse rustique, car verroit-on jamais rien de si sec? Mon illustre Ami le Comte de Douglas me dit toujours que c'est un *catechisme en vers*. Il a raison: elle est absolument sans genie. Les préceptes de la Theologie et celle de la Philosophie Morale font presque toujours une figure miserable en vers. Il n'est même pas tolerable de les mettre à la tête de ses poësies, comme on l'a fait chés Vous il n'y a pas longtems. Les poëmes de cette sorte, ou plutôt toute sorte de poëmes, doivent être d'un tour ingenieux, piquants, et pleins de tableaux brillants: *Ut Pictura poësis*. Horace qui êtoit si grand peintre dans ses odes, ne se croit pas cela lui même, dans plusieurs de ses autres ouvrages; et c'est pourquoi qu'au contraire

Virgile est toujours poëte, partout peintre, et partout brillant. Y a-t-il au monde quelque chose de plus sublime, que les six premiers livres de son Æneïde, surtout le second et le quatrieme? Dans le genre amoureux, peut-on s'imaginer une peinture plus vive et plus tendre, que ce beau morceau de ses *Georg.* ou le malheureux Orphée, perde sa chere Erydice la seconde fois aprés avoir passé l'enfer et l'Elisée pour la trouver? Je Vous avoue, Mon Cher maître que ces vers m'ont attendris jusqu'au larmes, et que je me fait une certaine vanité d'y être sensible. Mais avés Vous vu à Stockholm, l'Opera qui doit être tirée de ce beau sujet? Si Vous ne l'avés pas vue, ne perdés jamais Votre tems à sa representation. Elle est d'un genre trés vicieux, car elle ennuie le monde. Surtout elle n'est pas faite pour Vous, Monsieur. Votre grande connoissance dans la langue Romaine, Vous empéchera surement de gouter ces petites famillarités suedoises dont elle abonde. Ce ne sont pas le même Orphé et la même Erydice qui dans Virgile Vous ont fait pleurer. Ceux-ci Vous font rire et cela est un grand defaut deja: On ne rit pas à l'Elisée et encore moins aux enfers.

Mais pour revenir à ces petits essais, dont je Vous ai parlé, je Vous dirai Monsieur, que rien ne me parait si facile que de se tromper sur le vrai langage de la poësie. On prend aisement cela pour des beaux vers, qui en verité n'est autre chose que des belles pensés, en prose rimée. Voilà la piege qui est la plus difficile à éviter. J'avois longtems pris pour model Msr. Dalin, dont j'ai tant admiré le genie et cela avec la plus grande raison. C'est aprés son exemple que je n'ai souvent affecté dans mes vers que la naivité et des pensées légeres et naturelles. Enfin je me suis detrompé. Dalin est fait pour être toujours admiré et trés rarement imité. Il est facile et il pense beacoup; mais il n'est presque

sublime et brillant: Voilà pourtant le prémier caracthère ·ai poëte. Il nous dit des petites choses presques ›urs trés bien et les grandes souvant fort mal. Quelles ıtesses n'a-t-il pas debitées dans son Brynilda? et même ıns son Svenska Frihet? Est il convenable à la majesté pompeuse de la Tragedie, que l'Heroine d'une piece s'exprime en ces termes?

»Mit mod har farit bort, jag vet min sann ej hvart.
»Jag känner mig ej sielf: jag är ej mer Brynilda.
»Jag tror den lilla Gud, som kan så konstigt bilda
»Har satt här innombords en ann person än jag;
»Ack! at Brynilda är som andra flickor svag!
»Jag som i svärd och spiut så lik en kämpe varit,
»Och från min frustu-lek i vapnelekar farit,
»Jag är nu som et lam. Den stygga Sigurd Sven
»Har denna ändring giordt; men ack! hvart far jag hän?
»Hvad sad' jag? Är han stygg? Nej denne vackra hielte
»Har endast giordt sig värd Brynildas brude bälte.

Le Spectateur Anglais dit: que pour s'assurer, si les beautés ou les deffauts d'un vers sont des defauts ou des beautés veritables, il ne faut que le traduir sur une autre langue. Je vai prendre la liberté de rendre en françois, cet endroit de Msr. Dalin.

»Mon courage est parti; je ne sais ma foi pas oû. Je »ne me connois pas moi même; Je ne suis plus Brynilda. Je »crois que le petit enfant qui sait avec tant d'art representer »des images a mis ici dedans, une autre personne que moi. »Ah que Brynilda est faible commes les autres fille! Moi, »qui portant la lance et l'épée fus sit semblable aux guerriers »et qui depuis le tems que je savois me jouir avec mes »femmes a assisté aux combats; moi, je suis à presant comme

»un agneau. Le vilain Sigurd Sven vient de faire ce change-»ment. Mais helas! ou vai-je m'égarer? Qu'ai-je dit? Est-il »vilain? Non: Ce beau Heros S'est seul fait digne du bandeau »d'Himen de Brynilda.

On peut voir que la traduction est le meilleur critique d'un mauvais passage. Encore est il convenable à la dignité grave du Poëme Epique qu'on y fait le Portrait du prémier descendant du Grand Gustave de cette facon.

En svag och sällsam kong i Eric har man sedt,
Som nämnas bordt Tyrann om han haft alt sit vett.
»On a vu en Eric un Roi faible et singulier, qui auroit »merité le nom de Tyran s'il n'avoit pas été timbré.

Tout cela est bas et pueril par rapport à la maniere dont il est exprimé. Vous trouverés partout dans les œuvres de ce grand homme des telles famillarités, et dans tout son *Svenska frihet*, parmi cette foule des belles pensées, il n'y a pas, à ce que je crois centcinquants vers qui soient parfaitement beaux; Mais aussi je Vous defie Monsieur de montrer parmi tous ces brochures innombrables qui ont sorti de sa plume, une seule qui ne soit un Chefd'Oeuvre, par rapport à sa naivité et au grand art d'imiter la nature simple et touchante: mais il n'y mêt nul art, et c'est là son defaut; car la nature sans être embellie ne nous plait point, hors dans ses propres ouvrages. C'est un Grand Peintre qui possede son art, mais qui dessine grossierment avec du Charbon, sans donner aucun soin ni à l'ordonnance ni au colorît. Il me parait que c'est là à peu prés son caracthere, et il en resulte, (: selon moi au moins :) qu'il est toujours admirable et presque jamais digne d'être imité.

Voilà Mon Cher Maître ce que je me suis pris la liberté de penser sur le chapître de ce grand homme, dont ici j'ai osé relever quelques defauts; mais dont aussi je respecte le

merite plus que tout autre. Je crois le connoître un peu cet homme divin, aprés la lecture assidue que j'ai faite de ses ouvrages et je Vous dirai donc, que hors dix ou douze homme sur la terre il me semble qu'il n'y a aucun qui lui ait surpassé. Pour la Suede elle n'a jamais produit son égal, encore moins son superieur; mais tout cela n'empeche pas qu'il ne soit trés souvent au dessous du moindre des nos rimeurs, par rapport à bien des choses dans ses poësies.

Nous venons de parler de la maniere de s'exprimer en vers; Il me semble qu'en ajoutant à ce talent le don de bien imaginer, nous avons ce que chez les poëtes on apelle *Le Genie Brillant*, et voilà leur premiere qualité, mais il leur faut encore une; Vous entendez Monsieur que je veux dire le *Genie Sublime*. Rien n'est si commun que, de confondre ces deux talens ensemble, et rien n'est pourtant si difficile à trouver, que ces talens veritablement joints. Le Comte de Creutz ce grand peintre, qui a fait tant de belles choses n'avoit jamais le don de produir des pensées grandes et sublimes à mesure qu'il savoit faire des peintures vives et brillantes; mais il avoit une autre qualité qui valoit peut-être celle-ci, c'etoit le brillant du pinceau. Au contraire, Msr Bergklint qui ne possede surement pas le brillant du Comte de Creuts, le surpasse en ce point. Permettez moi Monsieur, de dire qu'il est presque le seul Suedois qui ait su donner à ses expressions cet air neuve et hardi qui approche le plus au sublime. Aussi je Vous reponde qu'aprés des siecles entiers on parlera encore de ce Poëte.

Il faut chercher, si je ne me trompe dans les ressorts de cette sort de genie plus que dans toute autre chose la raison de la grande reputation des anciens. J'ose croire, qu'avec tout le brillant de ses tableux, Virgile n'auroit jamais êté le prémier poëte sur la terre, s'il n'avoit scu, plus que tout autre

à tirer même des situations les plus petites, des sentimens grands, émanés pour ainsi dire dus plus profonds raisonnement. On a vu en nos jours des poëmes qui ont frappé nos yeux avec des tableaux magnifiques, et dont la reputation à passé vîte comme l'éclair. On les vois, on les loue, et ils tombent en oubli. Cela d'ou vient il? Assurement, c'est qu'il leur manque la grande qualité qui doit les immortaliser; C'est que le beau et le brillant n'y est point soutenu du sublime. Ils ont sans doute quelque beauté; mais cette beauté lasse enfin quand elle n'est que commune; c'est à dire, quand on n'y decouvre aucun de ces traits hardis, qui la caractherisent, qui frappent et qui éblouirent en nous présentant des graces que nous n'avions pas ésperé d'y trouver. C'est précisement cet air de nouveauté qui enchante, et qui s'attire en tout tems notre admiration car vous savés qu'on admire toujours des choses auxquelles on ne s'attend pas. C'est peut-être une entreprise bien témeraire, que de vouloir établir devant Vous Monsieur, des sentimens que j'ai pu concevoir sur ce grand point: Moi qui né avec des talens si faibles, n'a ni le don de bien imaginer, ni la force de m'élever par un raisonnement vigoureux aux cercles des verités, dont si peu des personnes peuvent voir la chaîne, que par ses dernieres jointures. Aussi je ne le ferois pas si ce n'étoit à fin de m'éclaircir chez Vous, sur un art que j'adore et dont je ne me voit que trop incapable. J'assujettis mes reflections à votre jugement. Souvenez Vous toujours Monsieur, qu'avec mes Maîtres, je ne cherche qu'à m'instruir.

La definition du sublime que donne Msr. de la Motte me parait assés juste, et c'est une chose étrange que Rollin s'est donné tant de peine à le combattre. Le Sublime, dit-il, est une pensée nouvelle et hardie, bien exprimée. Rien n'est plus convenable à la nature du sublime et rien ne paraît si

déplacée que d'accorder le nom à des simples et communes beautés, comme à une belle expression, à une pensée légere, à une peinture naïve etc: Msr. Rollin l'a fait, et tout grand homme qu'il est, j'ose dire qu'il a tort. Ce qu'il y a de défectueux dans cette definition, ce n'est pas, que le sublime ne soit pas toujours quelque pensée *nouvelle*, *hardie*, et *bien exprimée*, comme prétende Msr Rollin; mais qu'une pensée *nouvelle*, *hardie*, et *bien exprimée* n'est pas toujours une sublimité. On ne trouve pas ici *definitum*, *adæqvatum suæ definitioni* ce qui est son defaut veritable.

J'ai cru observer, en attendant chez les poëtes, aux pensées qu'on apelle sublimes, qu'elles ont une proprieté qui les distingue néttement de tous les autres. C'est qu'il y a la dedans un grand fond de raisonnement. Voilà pourquoi on les voit si rarement même chés les genies les plus brillants. C'est, comme je l'ai deja rémarqué, une chose trés difficile à trouver, qu'un raissonnement fort joint à une belle imagination: ces deux qualités ne se trouvent présque jamais ensemble; mais quand elles se rencontrent et quand elles sont sôutenues du feux d'un naturel vive et sensible elles font des grands Poëtes. Revenons au Sublime; Le caracthere distinctive de cette sorte de genie, est, dis-je, qu'on y entrevoit un grand fond de raisonnement. Je vais m'expliquer sur ce sujet: Nos pensées ordinaires ne me paraissent autre chose, que ces sentimens, qui sans autre art logique, que la simples perception des choses, ou peutêtre la comparation de deux ou trois idées, on tire de certaines situations, et qui se présentent d'abord à l'Esprit. Ce n'est pas de même avec les pensées sublimes. Jamais la premièr idée qui naît de la nature d'une chose meritera le nom de Sublime. Ce n'est quand parcourant une plus longue *series demonstrationum* que l'Esprit atteint à cette perfection, et plus il est capable de ces sentimens qui ne

peuvent naître que d'une vaste conception des choses et de demonstrations, sans pourtant avoir besoin de suivre toute leur chaîne pour les produir, plus cet Ésprit est au dessus du commun, et plus il approche au grand.

Il me semble, qu'aprés ce que je viens de dire on pourra aisément juger à la nature du vrai sublime. Jamais les ressors de cette grande qualité ne se trouvent que dans ces Genies qui enflammés du plus vive sentiment de ce qu'ils veulent peindre ont assez de force pour s'élancer comme d'un seul éffort à cette conception des choses vaste et étonnante, à ces idées extraordinaires, auxquelles, tout autre ne pourra s'élever que par dégrés et à force des conclusions. Voilà la raison de ces mouvemens d'admiration et d'étonnement qui nous saisissent au récit d'une strophe de Virgile et de Voltaire. Vous voÿez bien, Msr, que necessairement ces pensées doivent être nouvelles: Si elles ne l'êtoi pas elles cesseroient d'être sublimes. L'esprit n'atteint pas au grand, qu'en s'élevant à des idées grandes et fortes, et ces idées si elles ne sont pas nouvelles, c'est à dire, si elles sont produites auparavant, ne naissent pas du force de l'esprit mais de sa faiblaisse; car on est toujours faible quand on est reduit à l'imitation ou à la necessité d'être plagiaire. Voilà donc qu'il faut *de la Nouveauté*. On pourra soutenir aussi que le sublime suppose une certaine hardiesse du Genie; car voit-on jamais qu'un esprit timide en est capable? Et c'est surement un coup assés hardi que d'oser suivre si loin les transports de son feu naturel, souvent sans autre guide que la seul apparence de la verité. Voilà donc qu'il faut *de L'hardiesse*. Pour *la diction* j'ose croire que veritablement il en faut la plus exquise; parceque sans qu'elle soit belle et noble la pensée perde ses graces et ne nous frappe point; ce que le veritable sublime ne manque jamais à faire. Il semble donc

que la definition de Msr. de la Motte, (à quelques inadvertences prés) est assez bien fondée.

Mais il vaut mieux parler par des Exemples, et je suis trés persuadé qu'un seul vers de cette sorte instruit mieux que toute dissertation. Premierement, faisons attention à la belle maniere dont s'exprime Marianne (dans la tragedie du même nom) en s'expliquant avec ce fourbe qui avoit cherché de la perdre auprés d'Herode: Je sai, dit elle,

»*Je sai egalement,*
»*Dedaigner votre crime et votre chatiment.*

Qui ne s'appercoit pas du sublime enfermé dans cette belle expression? Un esprit mediocre auroit-il pu trouver sans des longues demonstrations, que le châtiment des mechans dont la vertu est poursuivie sont souvent aussi indignes des ames grandes et nobles que leurs crimes mêmes? Le genie de ce poëte le conçoit dabord; non par un raisonnement logique et suivant la chêne des prémisses qui mênent à cette conclusion, et qui doivent la dévancer; mais par l'inspiration d'un vive sentiment de grandeur d'ame, et en laissent se transporter par son feu poêtique, à la conception d'une idée, dont il ose embrasser la verité, sans avoir suivie la route des demonstrations. Donnons encore attention à l'idée sublime d'un amour noble et vertueux que nous donne le même Poëte dans sa Comœdie entitulée: *L'Enfant Prodigue* ou l'Euphemon fils revenant de ses erreurs et reconnoissant ses fauts se jette aux pieds de sa maîtraisse qu'il avoit offensé et qui l'avoit quitté. Voilà comme s'exprime cet Amant malheureux

»Oui — — — — votre cœur est vengé
»Oui, Vous devez en tout me méconnaitre
»Je ne suis plus, ce furieux, ce traître,

»Si detesté si craint dans ce sejour
»Qui fit rougir la nature et l'Amour
»Jeune égaré j'avois tous les caprices,
»De mes amis j'avois pris tous les vices
»Et le plus grand qui ne peut s'effacer,
»Le plus cruel fut de vous offenser.
»J'ai reconnu, j'en jure par Vous même
»Par la vertu, que j'ai fui, mais que j'aime
»J'ai reconnu ma detestable érreur.
»Le Vice êtoit étranger dans mon cœur,
»Ce cœur n'a plus les taches criminelles
»Dont il couvrît ses clartés naturelles;
»*Mon feu pour Vous, ce feu saint et sacré,*
»*Y reste seul, il a tout épuré.*

Quelle peinture magnifique du pouvoir d'un veritable amour! Il est en quelque façon du ressort commun que de faire connoitre ce pouvoir par les tendres desirs et la douceur qu'il inspire, même aux cœurs les plus farouches; Il touche au sublime que d'attribuer à ce pouvoir l'art heureux

»De corriger les levains de nos ames;
»D'adoucir nos chagrins nos humeurs,
»De nous calmer, de nous rendre meilleurs.

Mais il est au dessus de tout ce qu'on a jamais dit de l'Amour, que de s'imaginer qu'il est capable d'épurer un cœur criminel couvert des taches de ses fautes et qui dés longtems s'est livré aux érreurs les plus détestables. C'est pourtant une verité que cela puisse se faire, et voilà en quoi consiste le sublime de cette pensée. Elle seroit absurde si elle n'êtoit que poëtique. Concluons donc que le vrai, doit toujours faire le fond du sublime.

Je pourrois Vous en alléguer milles autres exemples; mais je ne me suis pas proposé de vous écrire un gros livre, et je me bornerai donc à un ou deux encore. Quand la Maitraisse de ce jeune éventé donc je viens de parler, lui demande si en verité il s'êtoit changé et si les malheurs l'avoient enfin rendu plus sage et plus vertueux, il reponde d'un air vive et tendre:

»Oui je le suis, car mon cœur Vous adore.

Ce même Euphemon, aprés avoir reçu de sa Maîtraisse l'avœux d'un amour constant et immortel, s'exprime à l'egard de son frere, qui pendant son absence et durant le tems de ses égaremens, avoit brigué sa place, la main de sa maîtresse et tout son bien:

»Ah si mon Frere aux trésors attaché
»Garde mon bien à mon Pere arraché,
»S'il engloutit à jamais l'heritage,
»Dont la Nature avoit fait mon partage,
»Qu'il porte envie à ma félicité!
»Je Vous suis chere, il est déshéreté.

Il faut se souvenir que ce n'est que le sublime du Genie Poetique dont je viens de parler; Le sublime de la Philosophie est tout d'une autre espece et je n'ai pas môt à vous en dire.(a.)

a). Un mois aprés avoir écrit ces réflexions, je viens de lire le traité du Sublime par Longin: J'aurois du le lire avant que d'écrire. L'idée du Sublime n'a été chés moi que trop étroite. Apresent je me suis détrompé, et je demande pardon à Msr. Rollin. Je conviens que ce n'est le seul fond du ressonnement fait le sublime du discours; c'est en general tout ce grand dans les pensées, dans les peintures, dans les expressions, dans les figures, dans les mots, qui ravit et qui transporte: De sorte que le Sublime se fait mieux sentir que définir.

Vous êtés ne Suedois Monsieur, et moi aussi: nous ne pouvons donc pas être soupçonnés de vouloir avilir les productions de nôtre propre payÿ; mais avouons ingenuement que hors les seules chants *d'Atis et Camilla*, Oeure brillant de notre admirable Comte Creutz il n'y a pas un seul de nos poëmes qui sont de quelque haleine qui soit tolerable. Je ne Vous parle point de cette Miserable rapsodie de Poëme épique que Msr. Schöldebrand à debitée sous le beau nom de *Gustaviade* toute la suede en est ingdignée, malgrés les soins qu'il a pris de se faire valoir sur la depense des ses maitres et de sa Nation. Je ne Vous dis non plus rien de cet autre poëme *Gustawe Vasa* qui a paru il n'y a pas long-tems, un peu mieux travaillé que le prémier, mais plus sec encore, digne production de l'age décrepite et d'une Muse glacée sous l'hiver de quinz lustres: Tous ces ouvrages là sont absolument sans feu et sans genie et je Vous n'en parle pas; Mais ditez moi ce que Vous pensez sur quelques autres, qui jusquici ont joui d'une plus grande reputation, p. e. *Tåget öfver Belt* par Madame Nordenflyckt? C'est sans doute trés bien ecrite pour être d'une femme et je crois qu'on a raison de l'admirer à peu prés comme on admire à Stockholm la Musique de Mademoiselle Beijer, puisqu'elle surpasse les talens ordinaires chez le Sexe; mais delà il ne s'enfuit que ce Poëme doit être parfaitement bon. Il ne faut que trés peu connaitre la nature de l'Epopée pour s'assurer qu'il y a des veritables defauts ainsi qu'il y a des veritables beautés. La maniere p. e. dont se prend le Poëte pour faire cesser le siege de Kopenhague plait, puisque dans le detail on voit des coups d'art; mais j'ose croire qu'elle sera désaprouvée par les censeurs rigides. C'est une regle fondée dan la nature et dans l'experience que tous les circonstances qui sont amenées exprés, doivent être regardées de mêmes qu'on

regardoit à Lacedemon les enfants nés avec quelque defaut, c'ést à dire qu'on doit les rejetter. Ce qu'il y a de brillant dans cette piece, c'est la versification, et voila ce qui la soutienne; neanmoins on y trouve quelque part des petitesses et des points. Je n'en citerai que ces deux vers:

»Där står en gyldne stol som tvenne Jettar bär
»Carl pröfvar om han fast på sina stolpar är.

Cette derniere pensée n'est qu'un pure jeu de môt, qui roule sur un sujet serieux: Encore est-ce débuter avec cette modestie qui sied si bien à la poesie, et dont les plus grands Poëtes de l'Antiquité nous ont donné des exemples, que de tonner dabord dans la trompette d'une telle façon?

»Den Hielten kröntas pris och kämpars högsta ära
»Som genom val och ätt fick Svenska kronan bära
»Som drog sin höga börd ifrån Gustavers blod
»Och evigt vördad är, för mildhet rätt och mod,
»Som var en himmelsk skänk och född at jorden gläda,
»Hans undransvärda tåg och storvärk vill jag qväda.

Cela n'est il pas justement: *Fortunam Priami cantabo et nobile bellum?* Si nous avions un Horace, Vous verriez qu'il s'en moqueroit.

Nous pouvons donc hardiment conclure, Monsieur, que l'ingenieux Msr. Bergklint avoit trés grand tort quand il disoit chez Vous à toute une nation assemblée: Vi hafva sedt lyckelige skalder stiga upp ibland oss at jemna sig med de Rommerske. Rien n'est plus faux: nous ne l'avons jamais vu. Dans tout *Atis et Camilla* qui est le Chef d'Oeuvre de notre Nation, il n'y a aucune strophe comparable à cette belle et legére peinture que fait Virgile de sa Camille. Vous

étes au fait Monsieur de mieux connaître cela que tout autre, Vous m'en rendrés justice. Il y a peut être une impossibilité que cela puisse arriver en nos jours, quoique sous les auspices d'un Roi philosophe, nôtre litterature commence de plus en plus à lever son front abbattu. Le Siecle brillant de Louis XIV nous a prouvés ce que peuvent l'abondance et l'encouragement; mais enfin nous avons toujours la dureté de nôtre langue et la froideur de nôtre climat à combattre. Il me parait, que pour suppléer à nôtre peu de vivacité, il nous faudroit une langue facile, brillante et riche en expressions heureuses. Racourcissons nos polysyllabes; travaillons nos organes pour ôter de nos môts tout ce qui rend leur son dur et qui empeche notre éloucution d'étre douce et sonore; Enrichissons nos Dictionnaires; mettons des airs nobles dans nos expressions et nous aurons des bons Poëtes. Tout cela se doit faire avant, et ce n'est pas là l'ouvrage de peu de tems.

Vous aurez la bonté, Mon Cher Maître, de Vous souvenir, que Rome eut son Ciceron, avant que d'avoir Virgile Horace et Lucain. Encore avoit Elle eu besoin de septcent ans de progrés pour produir un homme, tel que ce grand Orateur. Cela ne prouve-t-il pas que les arts ne s'avancent que trés lentement, et que, pour être grand Poëte il faudroit plutôt avoir recours à une langue tout formée, que d'en former une?

Il n'y a aucun peuple en Europe, (quand seulement on fait l'exception des nos chers voisins les Russiens, et de ces pauvres enfants d'une mere tracassiere les polonois:) qui soit si tard parvenu à faire quelque progrés dans les arts que nous. Nous ne pouvons nous vanter que d'un trés petit nombre de grands hommes et toutes les autres nations jusqu'à la Hollandaise, ont fleuri il y a deja long tems. Nous parlons

de la poesie: L'Italie avoit eu son *Trissino* et même son *Torquato*, Les Portugais son *Camoens* l'Epagne son *Don Al. d'Ercylla Y Cuniga*, L'Angleterre son *Shakespear*, son *Milton* et son *Pope*, et on admirait en France, le Grand *Corneille* l'inimitable *Racine* le Correcte *Déspréaux*, tandis que nos meilleurs poëtes ne savoient guere autre chose qu'enrichir nos livres de pseaumes. Nous ne saurons soutenir que la poësie chez nous a été tolerable qu'aprés le tems de l'Illustre Msr. Dalin, c'est à dire, depuis tout au plus un demi Siecle: cela n'est pas grande chose.

Le seul moÿen que je sache pour rendre en peu de tems notre langue facile, variée et majestueuse, ce seroit de bien étudier les autres. On parvient enfin parlà à y faire heureusement passer les mêmes tours et souvent les mêmes expressions qu'on admire dans une langue étrangere. C'etoit ainsi qui fît le grand Maître Ciceron: Il s'apprît le grec, il étudioit Demosthene, et voilà qu'il fut Orateur. C'êtoit encore de cette façon que le Charmant Terence est devenu un model si parfait en son genre. Il fît, comme Vous savés, passer dans ses comœdies, tous les saillies de la langue grec qu'il trouvoit chés Menandre et chez quelques autres autheurs comiques. Nous devions, ce me semble, en faire autant.

Je ne Vous cacherai point mon cœur, Mon chér Maître. Avec la grande veneration pour les anciens que m'ont inspiré vos talens et vôtre exemple, je Vous dirai tout franchement, que j'ai trouvé parmis les Modernes des Autheurs qui les égalent à trés peu prés. J'exepte toutefois de cette hypothese, les Grecs, dont ici à la campagne je n'ai pu que commencer à connoître la langue, et chéz les Romains le seul Virgile qui est toujours inimitable. Pour les autres ils ont eu en nos jours ses rivales et peutêtre ses superieurs. J'ose ne Vous en deplaire, mettre la *Henriade* de Msr Vol-

taire beaucoup au dessus de la *Pharsale* de Lucain; Mais aussi Vous devez savoir que Voltaire est mon Autheur favorit. Il doit l'être également chéz Vous car Vous avez le gout sur et le cœur juste. Aucun de nos modernes l'a égalé et peutêtre cet æmule du Grand Virgile, seroit il sans lui le prémier Poëte de la terre. Je ne crois pas qu'il soit possible d'attraper des plus magnifiques tirades des vers et un pinceau à la fois plus fort et plus brillant que dans les œvres de ce genie enchanteur. Rendez moi justice en cela Mon Cher car puisque de tout mon cœur je suis votre ami, je voudrois aussi que Vous fûtes celui de Voltaire. Combien de fois avés Vous lu son *Henriade* et ses autres écrits? Si Vous feriés cette demande au pétit campagnard Leopoldt il Vous repondroit à coup sûr vint fois, et cela avec enthousiasme. Je sai par cœur la plus part de ses vers, et je crois que je ne m'en repentirai pas. Pourroit-on par exemple s'imaginer une description plus vive et plus brillante que celle qu'il fait de *L'enfer* dans le Chant 7.me de son Henriade. Permettés moi de l'insérer ici et de la comparer avec celle de Virgile. Vous y trouverez le même art de peindre pour les oreilles qu'homere et Virgile ont su emploïer si merveilleusement l'un dans la peinture du vaisseau que *δίεσχισεν ἴς ἀνέμοιο,* dans celle de ses *ἵπποὶ* dans celle de la douceur de Nestor *ἡδυεκης λιγὺς πυλίων ἀγορητὴς,* dans celle encore de cet homme malheureux qui roule un grand pierre aux enfers; l'autre dans sa déscription de *Camille*, du Cheval imité apres Homere, du Cochet qui demeure suspendu sur ses cheveaux, et dans milles autres et plus grandes et plus nobles. Les voici ces vers admirables:

»Henri passe à l'instant auprés d'un globe affreux,
»Rebut de la nature, aride, tenebreux;

»Ciel! d'ou partent ces cris! ces cris épouvantables!
»Ces torrens de fumée et ces feux éffroyables!
»Quels Monstres, dit Bourbon, volent dans ces climats!
»Quels gouffres enflamés s'entrouvrent sous mes pas!
»O Mon fils, Vous voyés les portes de l'Abime,
»Creusé par la justice, habité par le crime.
»Suivez moi, les chemins en sont toujours ouverts.

Qu'en ditez Vous? puisque il faut être terrible, pourroit on mieux l'être? Faisons un peu attention aux sentimens qui accompagnent cette déscription.

»O mon fils, dit Louis, des plus severes loix
»Poursuivent en ces lieux les princes et le Rois:
»Regardez ces Tyrans adorés dans leur vie;
»Plus ils étoient puissans, plus Dieu les humilie;
»Il punit les forfaits que leurs mains ont commis
»Ceux qu'ils n'ont point vengés et ceux qu'ils ont permis.

Il me semble que ces vers doivent plus faire des bons Rois que tous les sermons de nos meilleurs Docteurs. N'en êtez Vous pas de mon avis? Si Vous ne l'êtez pas, j'ai tort; mais ce qui surpasse encore tout c'est la maniere digne et grande dont il fait parler le Createur des êtres. Jamais Poëte ne nous a depeint la voix de l'Être supreme si respectable, et jamais la poësie n'a êté si veritablement le langage du Dieu. Quoique Vous connoissez son Poëme mieux que je puisse le faire, Vous ne me refuserez point le plaisir de Vous reciter ce beau passage:

»Tandis que du Heros la raison confondue,
»Portoit sur ce mistere une indiscrette vue,
»Au piés du Throne même une voix s'entendit:

»Le ciel s'en ébranla, l'Univers en frémît.
»Ses accens ressembloient à ceux de ce tonnerre,
»Quand du mont Sinaï, Dieu parloit à la terre;
»Le Chœur des Immortels se tût pour l'écouter,
»Et chaque Astre à son tour alla la répeter
»*À ta faible raison garde toi de te rendre:*
»*Dieu t'a fait pour l'aimer et non pour le comprendre.*
»*Invisible à tes yeux qu'il regne dans ton cœur.*
»*Il pardonne aux humains une invincible érreur;*
»*Mais il punit aussi toute érreur volontaire:*
»*Mortel ouvre les yeux quand son soleil t'éclaire.*

Il faut avouer que ce que dit Junon au commencement de l'Eneïde *æternum servans sub pectore vulnus*, est trés bien dit en son éspece. Msr. Rollin s'est aussi donné toute la peine possible pour rélever ce bel endroit; neanmoins j'ose dire, que Voltaire fait encore mieux parler son Dieu, quoique dans un genre beaucoup plus élevé. Il est toujours admirable ce grand homme, mais dans cet ouvrage sa Poesie surpasse tout ce qu'on a jamais vu ches les Modernes. »*Je crois*» dit le cardinal de Bernis *dans* son discours sur la Poesie »*qu'en faisant l'histoire des arts sous le regne de Louis XV, on pouvoit comparer le salon d'Hercule peint par l'inimitable le Moine avec le celebre Poëme de la Henriade.*» Il a raison: ce Salon doit être un chef-d'Oevre.

Rien n'est si étrange Monsieur et déshonore autant l'humanité que les persecutions atroces qu'on a tentées contre ce celebre écrivain. Il faut dire que la France est bien ingrate envers des grands talens et des grands hommes qui lui font autant d'honneur; mais c'est là le sort ordinaire du vrai merite. Le sublime *Descarthes* lui même êtoit l'objet de la malignité des envieux et le grand Disciple du Leibnitz

fut chassé de la ville Hall sous la peine d'être pendu dans 24 heurs en cas qu'il s'y rétardéroit. Je ne Vous dis rien de l'illustre Chanceiller de notre Academie: Vous savés que dans le tems de nos troubles ce digne Senateur essuioit les malheurs communs aux grands homme, depuis Socrate qu'on empoissonna pour avoir rendu par ses leçons et ses conseilles Athêne florissante, jusqu'a nôtre Dalin, qu'on interdît la cour aprés qu'il avoit fait les délices et l'admiration de la Suede. Voltaire n'a fait autre chose que charmer sa Patrie et on l'y persecute. On le traite dans cette même patrie d'homme sans religion et d'homme infame. Cela est bien dur. Comment se consoler des accusations aussi attroces? On va jusqu'a dire qu'il est ignorant et mauvais écrivain. On cabale contre lui; on s'acharne à décriér ses sentimens les plus innocens; on lui dispute même avec chaleur une gloire aussi frivole et légère que celle de la Poesie; Cela ne donne-t-il pas des preuves trop evidentes de la méchanteté et de la dépravation des hommes qui ne souffrent presque jamais que le merite soit distingué? Faut-il donc que ce poison funeste sera toujours repandu dans la Societé? et l'homme sera-t-il toujours l'Ennemi des perfections auxqu'elles il ne peut atteindre. Qu'il est honteux pour l'humanité qu'en tout tems et en tout lieux on haïra les talens qu'on admire et que le don de penser le present le plus precieux que nous aura fait la nature à jamais sera infecté par le venin fatal de l'envie et de la persecution! Que faire mon Cher Maitre, et comment se defendre contre l'attrocité de ces cœurs dénaturés qui ne cherchent que l'horrible plaisir de blesser la reputation des égeaux, de médire et de callomnier? Je n'en sai rien: Il faut bien leur laisser dire et se faire la conscience bonne.

Je Vous ai dit Monsieur que je lis Voltaire souvent et

avec plaisir: Je Vous dirai que je le lirai toujours, et que pourtant je ne saurois le lire assez. On prend aisement les manieres de celui avec qui on vit. Ce n'est pas, que jamais je me donnerois la peine de l'imiter; Il est vrai que cela seroit de n'avoir pas du Genie, et je n'en ai pas; mais ce seroit aussi de l'avilir, en cas qu'on en auroit quelque étincelle cachée. L'Esprit est toujours faible quand il n'est que la copie des idées d'un autre, et l'imitation est toujours l'esclavage de l'ame, quoique dans les arts les chaînes en sont parées des fleurs. Ce que je prétens gagner par la lecture continuelle de ses ouvrages, c'est l'art heureux de toujours peindre la nature; c'est d'apprendre à connaître le sceau immortel et brillant qui marque le vrai genie; c'est de rendre (s'il se peut:) naturelle chez moi cette liberté mâle et cette humanité, que Vous connoissez si bien Msr, et qui doivent toujours faire le prémier caracthere d'un Etre pensant: c'est enfin de me promener dans une riche varieté de ces tours heureux et simples, ces expressions naïves et tendres ces images vives et touchantes, cette maniere de liér les choses et d'interesser dont le feu enleve et transporte le Lecteur tout hors de son indifference et sa froideur naturelle. C'est cette utilité dis-je qu'on devroit chercher dans tous ces œuvres brillants qui ont enchanté le monde. On la trouveroit chez Voltaire. Je sai que Vous en êtes d'accord, Monsieur; Les tems qui viendront en jugeront tout comme Vous.

— — Son ésprit libre et sans crainte,*
Nous enhardit nous fait penser.
Mon feu s'echauffe à sa lumiere,
Tel qu'un Jeune peintre, instruit,
Sous *le Moine* et sou *l'Argilliere*

* vers de Voltaire.

De ces Maîtres qui l'ont conduit
Se rend la touche familliere
Il prend malgrés lui leur maniere
Et compose avec leur ésprit
C'est pourquoi que Virgile se fit
Un devoir d'admirer Homere
Il le suivit dans sa carriere
Et son Æmule il se rendit
Sans se rendre son plagiaire.

Quand je Vous avoue Monsieur, que je ne cherche point à imiter Voltaire, Vous entendez bien, qu'encor moins je voudrois être son Traducteur, La Traduction est plus servile encore que l'imitation; c'est un plaisir lent et froid qui asservit plutôt qu'enhardir et échauffer. Elle ne doit faire que l'occupation de ces cœurs timides qui n'ont que trop peu de feu pour develloper les passions et pour interresser avec ses propres sentimens. Que Mss*rrs* les Poëtes Suedois ne me soupçonnent pourtant pas de la vanité de me croire plus capable en fait de Poësie que tous ceux qui chez nous se sont chargés de cette occupation triste et penible. Ce seroit de me mettre au dessus de tous nos Poëtes; car personne compose plus chez nous; tout le monde traduit: Vous voÿez bien que ce ne sont pas là mes sentimens. J'oserai peut-être, une fois, leur precher la liberté naturelle et la vivacité; mais (:comme disent les françois:) je ne ferai point du tout le saint de mon sermon. Ce n'est pas à force du Genie (:car le mieu est assés à la mode, Dieu merci!:) c'est par l'instinct d'une certaine independance d'ame que j'ai toujours évité à m'assujettir sous l'Authorité d'un maître et à me faire trainer sur les pas d'un Autheur. Malgrés tout ce beau raisonnement je Vous avoüerai que depuis quelques jours je me suis appliqué

à traduire. Il faut bien que j'en fasse comme un autre; mais ce n'est qu'à loisir et quand les occupations plus serieuses me le permettent. Il y a plus d'un an que je n'ai composé quatre vers moi même si j'en exepte quelques brochures en françois. La carriere longue et épineuse des études qui demande un travaille et une assiduité exessive, ne m'a point permis de courir aprés les Muses, qui me fuient, comme Vous savés qu'elle ont toujours fait. Il faut sacrifier le plaisir à l'utilité. Neanmoins en parcourant les Tragedies de ce Poëte admirable, dont je viens de Vous parler, il me vînt une Phantasie en tête: C'etoit de tacher si tout à fait il seroit impossible de transméttre quelque unes de ses beautés en nôtre langue. J'éspere toujours pour le Suedois, car enfin j'aime un peu ma patrie, depuis qu'elle est devenue raisonnable. Voilà donc l'affaire resolue: Je me mis à traduire, c'est à dire à m'ennuïer.

J'avois choisie la Tragedie *Catilina* ou *Rome Sauvée.* Vous connoissez ce merveille de Poësie; Vous savez avec quel art heureux ces sentimens d'independence, cette vrai grandeur d'ame qui fût toujours le prémier caracthere des Romains y sont exprimés dans les personnages de *Ciceron,* de *Caton,* de *Lucullus,* et surtout dans celui de *César.* En verité cela n'etoit pas facile de rendre en suedois. Comme je me suis toujours persuadé, que la *Rime* n'est qu'une invention de ces siecles du désordre et du mauvais gout qui suivirent la chutes des arts, et celle de l'Empire Romain, je l'ai aussi toujours régardée comme une gallanterie tres peu essentielle à la Poësie. Il est indubitable qu'elle affoiblit nos vers. J'avois sous la main une piece qui ne souffrit rien de faible et ou il n'entroit que des sentimens grands et forts tels qu'on les nourrissoit à Rome. Je m'êtoit donc resolu d'imiter en quelque sorte dans ma traduction, l'ésprit qui regnoit dans

l'ouvrage, c'est à dire, de sacrifier les petitesses et les faux brillans de nôtre gout à la solidité, l'Énergie et la clarté. Voilà ma Traduction commencée sans rimes. Je Vous avouerai Mon Cher Maître, qu'aïant fait quelque scenes, ce genre de vers ne me deplût point. J'ose Vous en donner une legére esquisse. C'est au Commencement du troisîeme scene ou l'Epouse de Catilina toute surprise toute égarée vient lui demander la raison des appréts dont elle est éffrayée.

AURELIE. CATILINA.

AURELIE.

Ack vänd de Fasor bort hvaraf jag är förföljd,
Och torcka, ömma Vän, din makes tårar af.
Hvad sorl, hvad skådespel! hur fasligt jag har vaknat!
Jag häpen följer Dig i desse murars mörker:
Det krigs folck här jag ser, mit qual fördubblat giör;
Gevär och facklors mängd i mit Pallats man bär.
Hvem kan oss hota så? Sku vi då skåda åter
En Syllas, Marii och Carbons mörcka tider?
För alt hvad heligt är, förklara, uplys dock
De moln, de tunga moln din grymma upsyn bär.
Du vänder bort från mig et mörkt och ängsligt öga.
Ack! vid vår kärleks eld, och vid de dolda lagar,
Som öden, hiertan, lif, som alt hos oss förent,(a)
Haf ömkan med de qval som rasa i mit bröst
Förklara dig — —

(a) *inserez ici ces trois vers que j'avois oublié en recitant ce morceau par cœur.*

»Ja vid vår enda son hvars barndom är så kär;
»(:Jag vill ej nämna här dess usla Moders fara,
»Den du dig kastar i är blott den jag betracktar:)

CATILINA.

Vet då min lycka och mit namn,
»Min säkerhet, Ert väl, gemensamt, enskilt bästa,
»Alt har den anstalt kraft som här er siäl förskräcker:
»Om Ni mig älska täcks, om jag Ert hierta har
»I acktsam tystnad göm hvad Edra ögon sedt.
»Min arm på dessa rum i dag Ni finner väpnad,
»De Lansmän till försvar som statens heder giöra;
»Ni ser en söndrings eld i folck och i Senat;
»En Konga hop, där en sig mot den andra rest;
»Man hotar, väpnar sig, och i en sådan hvälfning,
»Et klokt beslut jag tar och sunda mått jag väljer.

Catilina cherche enfin à ranimer les ésprits de son Epouse intimidée en lui répresentant la grandeur de son projet et la gloire à laquelle ils vont bientôt monter: sur quoi elle reponde comme il sied bien à une femme sensée et tremblante pour le sort de son Epoux:

»Ack äran tveksam är, men faran altid viss.
»Hvad vill Ni? hvarför så med våld Ert öde skynda?
»Är det Er icke nog i frid och krig at vara,
»En af de Drottars hop som verlden bäfvar för?
»Till desto lägre fall, hvart vill Ni lyfta Er?
»En aning, bister, mörk, mig trycker mig förskräcker:
»Det ok jag under gått jag älskat altför länge.
»Se där den liufva frid som jag mig lofvat har;
»Det lugn den kärleks-ro mit hierta eftersökt.
»Mig himlen straffat har: alt ur mit bröst han rycker,
»Knapt hann en flycktig sömn at sluta för mit öga,
»Än Rom jag ser i brand och mördar-händers våld,

»Straff, dödar, flod och torg helt färgade af blod;
»Jag ser min Faders bröst i Rådet genomstingas;
»Er sielf, i bland en hop som raseriet regerar,
»På döda kroppars mängd Er anda guta ut,
»Och ändtlig Er gemål som vid Er sida dignar:
»Jag lyfter mig, jag flyr så bistra dödens bilder;
»I mörkrets diupa natt jag löper söka Er;
»Jag finner Er; men ack ni öpnar mig i gen,
»En afgrund af de qval dem alt mig förebådat.

CATILINA.

»Gack! — spådoms falska bloss ej Catilina rädes.

Croiriés Vous Monsieur, que ces vers — blancs m'on couté plus de peine à faire, que quand j'aurois eû la liberté d'y mettre une rime au bout? Cela doit paraître bien paradoxe, mais c'est une verité. En voici la raison: La rime est une éspece de Musique naturelle qui adoucit un vers d'ailleurs assez mal arrangé. Otez cette harmonie du plupart de nos vers, vous verrez que leur chûte bronchante incommodera bientôt votre oreille. C'est donc un art et j'ose croire un art trés difficile que de rendre ses vers harmonieux et d'y mettre de la douceur sans avoir recours à la rime. Je n'ai pas pu le faire, et je vois que les grands Maitres le font avec bien de la peine. Msr. le Bar: de Leijonhufvud, Præsident à Åbo et aussi grand Poëte que Philosophe, me l'a prouvé dans une des lettres dont il m'a honoré. «*Je suis occupé*, écrivit il, il n'y a pas longtems »*à traduire les Odes de Pindare en vers* »*Saphiques, et ce qui est plus génant encore, en vers Saphiques* »*blancs; plaignez moi, M. Ch. Ami!* En verité l'ouvrage êtoit penible, et il mérite peutêtre des plaintes, que le plaisir de

faire un bon vers ne consiste souvent qu'a surmonter des difficultés.

Je ne Vous dirai plus rien de la piece dont je viens de faire l'ébauche, si non que quand je l'aurai achevée, elle sera toute à Vous et à Vous tout seul. Vôtre connoissance Monsieur de ce que l'antiquite a eu de plus remarquable, et l'heureux succés avec lequel Vous suivez les pas du Grand homme qui fait tant d'honneur à notre Academie et dont Vous avez fait Votre Model, m'ont inspiré de Vous présenter un hommage tel que celui-la. Aussi vous dois-je un pétit compliment de la maniere dont Vous Vous êtes aquité envers moi durant Mon sejour à Upsala. *Vous* Monsieur, *Msr. Cnattingius* et Msr. *Hallström* fûtes alors présque les seuls qui daignerent me soulager dans mes énnuies. Qu'il est triste mon Ami et qu'il déshonore l'ésprit humain qu'on songera toujours à opprimer toujours quand on ne devroit songer qu'à corriger.

Vous avéz sans doute lu le *Merope* de Msr. Voltaire. C'est son Chef d'Oeuvre. Les plus grands Connoisseurs sont d'accord avec moi qu'il surpasse *L'Athalie* de Msr Racine. Cette piece est dailleurs la plus parfaite Tragedie que le Monde aura vue de même que le *Tartuffe* de Molliere est dans le genre comique un Chef d'Oeuvre qu'aucune Nation n'a égalé encore. J'ai traduit un Acte de Merope: La tendresse y regne. Elle n'est faite que pour émouvoir et il a donc fallu rendre à mes vers toute harmonie dont j'ai êté capable. Voilà pourquoi il y a des rimes dans cette Traduction. Il faut se pliér à l'usage, et même quelquefois aux abus de sa Nation. Vous voulez bien Mon cher Maître que je Vous en cite quelques morceaux. Je vais prendre cette liberté quoique encore il ne sont que trés peu travaillés. Vous en pourrez au moins juger quelle éffet la piece fera, si jamais elle seroit mise à

notre Theâtre. Mais je crains que parlà ma lettre devienne trop longue, et qu'elle pourra Vous fatiguer. Si elle le fait, jette la donc, et ne la lisez pas, que quand Vous serez d'humeur de lire des bagatelles.

Nous commencerons par l'endroit ou *Merope* fait le récit des malheurs qu'elle a endurés. Le voici:

MEROPE. ISMENIE.

MEROPE.

Hvad! Narbas kommer ej! Ack skall jag återfå
Min Son! Mit enda hopp!

ISMENIE.

Ni det förmoda må.
Ren kring Elidens fält, af Edre Slafvars skara,
Man hundra flockar sedt på spaning strödde vara;
Dess vägar, friden ren har öpnat öfver alt.
Min Drottning, hoppas jag, i trogen hand befalt
Den dyra Skatt, den Son, hvars öde så Er sårar?

MEROPE.

I Gudar! Dygdens värn, som skåden mina tårar!
Ack lefver min Egiste! ack gifs han mig i gen!
Den ende Son jag frälst, ha'n I bevarat den?
Ack at Förrädisk hand ej denna telning finner!
Han är Er Son; hans blod ifrån Alciders rinner;
Skun I då öfvergie hvad blott oss återstådt
Af verldens störste Gud, af verldens bäste Drott?
En bild af den Gemål hvars aska jag tillbeder?

ISMENIE.

Er ömhet billig är, Den giör ert hierta heder;
Men kan han vända Er från hvad Er annars rör?

MEROPE.

Du vet at jag är Mor, och du den frågan gör!

ISMENIE:

Det blod hvarur Ni gått at verldens dyrckan vinna,
Skall i ett Moders-bröst, dess höga dygd försvinna?
Hans barndom i Er famn Er kärlek tycktes få;
Men Ni har föga sedt den son Ni gråter så.

MEROPE.

Jemt denne Son jag tyckt för mina ögon vara:
Min ömhet rörd och brydd, har närt sig af dess fara.
Den växer mer och mer ju längre tiden går:
Ett ord, af Narbas blott, för mer än fyra år
Kom till den enslighet hvars mörcker mig betäckte
Och i min rörda Siäl en ny förvirring väckte
Egiste (så var hans bref) förtiente bättre lott:
Värd Er, och värd den Gud ur hvilckens Ätt han gått;
Men sänkt i alla qval som på en dödlig falla
Vet Han med Hieltedygd at segra på dem alla.
Af honom af hans mod Ni alt förmoda må
Men fruckta Polifont.

ISMENIE.

Till minsta laga så
At lyckligt Ni förmår de mörcka anslag mota,
De Polifonts försök, som ren Er hiessa hota:

Till Drottning, till Regent på desse rum Er giör
Låt i Er dyra hand — — —

MEROPE.

Min son regera bör.
Må den förgås i qual, må ödets hämnd förtrycka
Den stolta siäl, den slaf af sig och af sin lycka,
Som nånsin på en thron, med gladt och stilla mod,
Det grymma nöjet niöt at ärfva egit blod.
Om ej Min Son är till, hvad gagnar här få råda?
Hvad är det lif jag bär? den dag jag måste skåda?
Jag bort försaka alt, det ögnablick jag såg
Hur min Gemål i blod vid desse murar låg,
Af Gudar trolöst glömd af menskor öfvergifven.
O blygd! O brott! O dag med mörcka tecken skrifven!
O död hvars minne jemt min diupa ängslan rör!
Ännu den fasans röst, det ömkans rop jag hör
Förfärligt tränga fram bland usles skrän och böner:
»Ack frälsen dock vår kong, hans Maka och hans söner.
Mot desse murars höjd jag blodet stäncka ser;
Slott, portar, alt i eld, till aska brinna ner;
De brustne tak, i rök, på barn och quinnor rasa;
Jag desse slafvars flygt, jag trängsel, buller, fasa,
Ser hvälfva rundt omkring, och hvart jag häpen går,
Sorl, facklor, vapnedån, och död i mina spår.
Där, blodig, full af stoft, med ömkligt sträckte händer,
Cresfont ur dödens diup till mig sit öga vänder,
Och till et andlöst bröst mig trycker matt och ömt;
Där, tvenne usle barn dem man till döden dömt
Den första ömma skörd vår liufva kärlek vunnit
Jag störtade i blod på Fadrens sköte funnit,
Med möda räcka mig en späd och menlös famn;

Ack! mot förrädarns våld de stafva fram mitt namn.
Egist kom undan blott, en Gud hans lif försvarat:
Led honom store Gud! hvars barndom du bevarat.
Må snart han skynda sig af Narbas återbragt
Ur ödemarckers diup till sina Fäders magt.
I boijor femton år min Sons förlust jag gråter:
Må han mit rike få, så är jag lycklig åter!

Voici l'endroit ou l'on voit Polifont venir demander en mariage cette Reine malheureuse, dont il a assassiné la famille et ravi l'empire.

MEROPE. POLIFONT.

POLIFONT.

Mit hierta bör, Min Fru, omsider öpnas Eder:
Den arm som tienat Er, till Thronens höjd mig leder,
Och Staten samlad ren, den heder mig beter,
At väga i sit val, emellan mig och Er.
Af de Partiers Svärm, som förr Messena plågat,
Som spilt så mycket blod, som så i tvädrägt lågat,
Blott Ert och mitt Min Fru, i dag man lefva hör,
Et samfält understöd åt både lämnas bör:
Gemensam fiende, vårt land som skakas tryckes,
Plickt, förmån, billighet, alt oss förena tyckes,
Alt säger, at den Drott Er ätt Ni hämna ser,
Om han en thron begär kan ock begära Er.
Jag känner mig; jag vet at tryckt af vapnens möda
Mit anlet, trumpet, kalt, lär föga kärlek föda;
Jag vet Er täckhets glants, än i sin ungdoms vår,
Kan rysa för den köld som följer mina år;
Men skäl som Staten ger ej dessa nycker lyda.

De ärorika ärr som denna panna pryda,
Med konga bindlens pragt jag endast skyla lär;
Jag spiran och Er hand i bragdelön begär.
Min Fru, förbiud Er då en dierfsint stolthet höra:
Vi våre kungars ätt i Eder vörda böra;
Men Staten styras vill, och Ni besluta må,
At dela Eder rätt, om Eder rätt skall stå.

MEROPE.

Den Gud, hvars vredes tyngd, jag på mit hierta funnit
Mot denna dierfhets höjd mig ej bereda hunnit:
Min Makes undersåt, Ni törs mig föreslå,
At trolös mot hans stoft med Er i gifte gå.
Det arf, min son hör till, min enda tröst och lycka,
Jag skulle gå med Er at slita, skingra, stycka
I Eder hand förtro hans Moder och Hans stat.
Och sätta kungars dräckt på Er? på En soldat?

POLIFONT.

Ja En Soldat som jag må billigt värdig vara,
Befalla i en Stat, som han förstått försvara.
En lycklig kämpe först vann spirans glants och rätt;
Den tappert tient sit land behöfver ingen ätt.
Jag bär ej mer det blod som födslen har mig gutit;
Det blod är tömt, det har för fosterlandet flutit;
Det runnit i Er tienst, och jag mig vågar då
De kongars like tro som jag har segrat på.
Kort sagt, jag biuder ej Er stolthet större heder,
Än hälften af den tron, dit mit parti mig leder.

MEROPE.

Parti! — — Vår Lag till skymf, ack gifs här då Barbar,
Ack gifs här fler parti än Eder kongs försvar?
Är detta då den tro som Ni så liflig burit,
Som Min Gemål och mig Er mun så ofta svurit,
Den trohet mot hans stoft som i Ert hierta bor
För hans förföljda son, för dess bestörta Mor
Och för de Gudars ätt, som honom riket gifvit.

POLIFONT.

Man vet ej om vid lif Er son behållen blifvit;
Men fast ur dödens famn han skulle lyftas än,
At inför Gudars syn begära sit i gen:
Bedrag Er ej derpå. Messena sig förklarat
Det fordrar en regent som har förtient at varat;
Som tiden pröfvat har, och jag mig smickra tör,
At den som hämnat Tron på Thron blott stiga bör.
Egiste helt ung ännu kan föga stadga hysa;
Han skulle fåfängt här af bördens stolthet lysa;
Då ingen tienst han giordt, han intet fordra kan.
Till högre pris, min Fru, man denna Spira vann:
Regerings rättens glants ej här en fördel blifvit,
Den liksom annat arf, natur och födsel gifvit;
Det är den ädla frugt som blod och mödor gie;
Det är et Pris för mod; Jag den förtient kanske.
Den mörcka dag, Min Fru i minnet återkalla,
Då Pilos röfvarband Ert slott sågs öfverfalla,
Er make och Er son med fasa kom i håg,
Hur nästan i Er famn Ni både mördas såg;
Se mig en våldsam hand från desse offer draga,
Försvara Edert land, Er fiende förjaga,

Se desse murar nu i frid och trygghet stå:
Betänk jag hämnat har dens stoft Ni gråter så.
Det är den rätt den glants hvaraf jag mig berömmer.
Den rätt har styrckan giordt och himlen derom dömmer.
Er Son må synas fritt: Han här i mina fiät,
Skall lära Ärans väg, och kongars majestät.
Han skall min hiessa se en myndig krona bära.
Alciders blod är skönt; men kan mig ej förfära.
Jag sträfvar till en höjd, mer ädel, mera stor
Jag likna vill den Gud, hvars ättling han sig tror.
Kort sagt, det tillhör mig, at Modrens rätt försvara,
Och Far för hennes Son, dess Efterdöme vara.

MEROPE.

Ack sök ej gifva Er så ädel omsorg här,
Och trampa ej Min Son då han i stoftet är;
Om i Alciders fiät Ert mod sig föra låter,
Gif då en Heraclid, sit arf sin spira åter.
Den Gud från hvilckens ätt, Ni detta rike drar,
Som frälst så mången stat, ej någon röfvat har.
Sök honom så i tro, som lik i bragder vara;
Statt värnlös oskuld bi Er konungs rätt försvara;
Min Son, som jag har mist, drag fram, tillbaka gif
Och genom dygders mängd hans Moder värdig blif.
Biud Eder prints i frid till desse murar vända
Då skall till Er person jag stiga ner kan hända.
Min stolthet tvingas kan; men jag ej hierta fått
At blifva lasters pris och taga del i brott.

Je me vanterai avec Vous d'avoir traduit cette scene assez simplement (qualité dont on doit toujours faire le plus de

cas:) mais comment rendre la beauté des traits dont elle est finie? C'est ici mon Cher Maitre c'est ici, que j'ai reconnu mon peu de perfection. Jamais Voltaire n'a fait des vers plus touchants et jamais la dificulté de le bien traduire n'a êté plus grande. Je vous cite avec enthousiasme ce bel endroit. Il faudroit avoir un cœur de bronze, pour n'y être pas sensible.

MEROPE.

N'affectés point ici des soins si genereux
Et cessés d'insulter à mon fils malheureux.
Si Vous osés marcher sur la trace d'Alcide
Rendés donc l'heritage au fils d'un Heraclide.
Ce Dieu dont Vous seriés l'injuste successeur,
Vengeur de tant d'Etats n'en fut point ravisseur
Imités sa justice, ainsi que sa vaillance;
Defendés Votre Roi; secourés l'innocence;
Decouvrés, rendés moi ce fils que j'ai perdu
Et merités sa Mere à force de vertu.
Dans vos murs rélevés rapellés votre Maitre
Alors jusqu'à Vous je descendrai peut-être.
Je pourrai m'abaisser; mais je ne pourrai jamais
Devenir la Complice et le prix des Forfaits.

Qui ne reconnoit point ici le cœur d'une mere tendre et malheureuse? Que j'ai pleuré avec plaisir en lisant ces vers et que je les ai traduits à regret! Plaignés moi Mon Cher Ami d'entendre si peu de Mon art! Presque toutes leurs beautés se sont échappées sous ma main. Il faut que ma Muse soit bien faible. Msr. Rollin á trés grande raison de comparer des pareilles endroits aux liqueurs qui s'evaporent quand on veut les verser d'une vase dans une autre.

Voulés Vous bien voir le portrait d'un Tyran, d'un veritable Usurpateur? Regardés donc celui que Msr. de Voltaire fait du Polifont Tyran de Messene. Le voici:

Euricles à Merope.

— — POLIFONT — — —

Craint deja Votre Fils et redoute Vos larmes
La fiere ambition dont il est devoré,
Est inquiette, ardente, et n'a rien de sacré.
S'il chassa les brigans de Pilos et d'Aphrise
S'il a sauvé Messene, il croit l'avoir conquise;
Il agit pour lui seul; il veut tout asservir;
Il touche à la couronne, et pour mieux la ravir
Il n'est point de rempárt, que sa main ne renverse;
Des loix qu'il ne corrompe et de sang qu'il ne verse:
C'eux dont la main cruelle egorgea vôtre êpoux,
Peutêtre ne sont pas plus à craindre pour Vous.

Puisque je viens de Vous reciter ces vers, il faut bien Vous dire aussi comment je les ai traduits.

Euricles till Merope.

— — — POLIFONT — — —

Räds redan eder Son och frucktar edra tårar,
Det stolta öfvermod, hvars fiättrar jemt han drar
Är hetsigt, vaksamt, dierft och intet heligt har.
Om Pilos röfvarband han här förjaga hunnit;
Om han Messena frälst han tror sig henne vunnit;
Han värckar blott för sig, han alt förtrycka vill;
Han rör vid Cronans höjd och för at nå dertill,

Är ingen borg bland oss som ej hans händer bryta;
Lag som han icke kränkt; blod som ej måste flyta;
De, hvilckas grymma hand, Er Make liflös giordt,
Kanske ur större skäl Ni aldrig fruckta bordt.

Enfin Msr. voÿons par ou se finît le premier Acte de la piece: Erox favorit du Polifont, donne le conseil de faire mourir le jeune *Egiste* en cas que jamais il seroit produit dans Messene. Ce conseil est approuvé. Voicì prémierement ce que dit Polifont de cet *Egiste* dont il craint tant le retour.

POLIFONT.

Emellan tron och mig et stalp jag nödgats finna
Min lycka störtas skall ell' ock deröfver hinna,
Egist förväntas hit: det folk som nyss jag vann,
Om han får visa sig till honom falla kan.
Förgäfves då i blod hans far och bröder flyta,
Den borg som tron befäst mit mordjern tycktes bryta;
Förgäfves i det slott där uprors andans harm
I hvarje fotspår giöt förvirring, sorl och larm
Et mörkt och lyckligt flor, mit ödes framgång följde
Som i sin skuggas lugn det våld jag rågat, döljde.
Förgäfves folckets hop mig trodt et fast försvar,
För de regenters ätt jag tryckt och skingrat har.
I detta ögnablick mit öde sig förklarar:
Om af Alciders ätt ännu en telning varar,
Om denne Son, så sörgd, omsider synes här,
Förloras all min frugt af femton års besvär.
Den fördom folcken än om börd och blod förvara
I hiertan livas lär, lär där hans sak försvara;
Hans fars förtiente namn, och hundra fäders rätt
Den glants at vara trodd en gren af Gudars ätt,

En Mors förtviflans rop, en folkhop lätt att röra,
Min svagt befästa magt i grunden då förstöra.
Egist den fiend' är hvarpå man segra skall:
Bredvid hans vagga förr, min hand beredt hans fall
Men Narbas som sin Prints med vaksamt öga följde
Hans barndom för mit svärd båd undandrog och döljde
Och då han flycktig sen kring verlden sväfvat har
Min spaning trotsa tordt och all min konst bedrar.
Jag höll hans budskap an; Jag skyndsam anstalt giorde
At genast med Merope, dess handel brytas borde;
Men Ödet är sig likt: det kan en hvälfning få:
Ur tysthets diupa natt en hemlighet kan gå,
Och Gudars tålamod som stundom återvänder,
Sin hämd med sackta fiät på våra hufvud sänder.

Erox aÿant donné le conseil dont je viens de parler, Polifont finit la scene avec ces reflexions, dignes d'un Usurpateur et d'un Meurtrier:

Välan! ännu et brott! jag ser det måste vara;
Men då jag störtar Son, jag Modren ämnar spara.
Hon stödia skall min Thron: Et band mig nödigt är,
Som något sken af rätt på röfvad höghet bär;
Som folckets flygtighet omsider fästa hinner;
Som mig i Brudskatt bär det nit för henne brinner.
Jag hiertans inre ser: jag knapt et enda fått;
Blott lifvade af hopp, af frucktan dragne blott,
Mig vinsten bringar dem; Han drar dem ock tillbaka.
Du som dit öde fäst at på min framgång vaka,
Du mine anslags stöd, som lif och drift dem ger,
Gack Erox, samla snart det folk du skingrat ser.
Må du med guldets glants en girigs hierta draga;
Med löften om min gunst sök hofmans siäl betaga;

Hos den som vacklar skrämd dess sinnens varma väck;
Gif, låfva, hota, svär, bevek, förtius, förskräck.
Förgäfves detta stål, mig väg till thron sökt giöra,
At segra, litet är, man bör förstå förföra;
Behaga folckets svärm, och drifva konsten så
At den vid Bojan van, till slut mig älska må.

Vous voyés bien Monsieur, que tous ces vers ne sont pas asses travaillés encore. Ce n'est que l'ébauche d'un Traduction que je Vous presente ou il manque quelque fois de la justesse, quelque foi de l'harmonie. Quand j'aurai eu le tems d'y mettre la derniere main, elle sera peutêtre un peu plus supportable.

Il est remarquable que hors Zayre, Voltaire n'a jamais fait Tragedie ou l'Amour domine. Au contraire dans toutes ses pieces on ne decouvre que des passions veritablement grandes et fortes, qui élevent le cœur au dessus de ses faiblaisses ou pour mieux dire, qui ne tendent qu'a annoblir notre nature, et nous inspirer ces vertus, dont chaque homme doit faire ses prémiers devoirs. Tel est *Alzire* ou l'on voit peint avec des couleurs vives et brillantes le veritable ésprit de notre Religion, qui consiste à pardonner à l'ennemi qui nous outrage. Tel est *Semiramis* ou l'on voit des terribles exemples qu'il y a un Dieu qui veille sur nos destins, qui est le temoin de nos crimes secrets, et qui tôt ou tard fait sur les coupables descendre la vengeange; Tel est encore *Mahomet* ou nous pouvons apprendre à detester comme il faut l'affreux Fanatisme à reconnoitre les fourberies et les horreurs qui l'ont toujours accompagné et à briser enfin le joug honteux qu'impose l'imposture, et que soutiennent si souvent nos prejugées. Toutes ces Pieces dis-je ne sont en aucune facon consacrées à l'Amour et elles ont reussi: Cela

ne prouve-t-il pas que cette Passion rarement grande et toujours aveugle n'est surement pas l'unique ressort du Theatre. Ce seroit donc de l'épurer peutêtre que d'y mettre un peu moins de ces Declamations amoureuses, qui souvent ne font autre chose que nous ennuyer dés le second ou le troisiême Acte. Qu'on ne pense pas que je suis l'Ennemi de l'Amour: Non j'ai quelque fois le cœur tendre comme un autre, mais alors j'aime mieux de me rendre, la chandelle à la main, dans un appartement secret, que de monter au Theatre. Je me flatte que Vous seréz de mon gout: Vous êtes tendre et discret; Vous m'avés servis d'exemple. Hélas Vous savés que malheureusement il m'a fallu dire à ma Charmante il y a quelque tems:

À cote de l'Amour desormais tu va vivre.
Helas longtems je nourrissois ses feux;
Mais c'est un Dieu que je n'ose plus suivre.
Heureux cent fois le mortel Amoureux,
Qui tous les jours peut te voir et t'entendre!
Que tu reçois avec un souris tendre!
Qui voit son sort écrit dans tes beaux-yeux!
Qui penetré de leurs feux qu'il adore,
À tes genoux, oubliant l'univers,
Parle d'Amour, et t'en reparle encore!
Et Malheureux qui n'en parle qu'en vers!

Pardonnés Mon Cher Maître que je Vous cite toujours quelque pétit strophe. J'aime les vers à la folie quoique j'en fasse des detestables; Mais aussi j'ai le cœur si peu envieux que j'aimerai même ceux qui les pourront faire mieux que moi. Mon amitié pour Vous Msr. en est la preuve.

Il y a quatre mois depuis que j'étois à Norrköping. Mon Pere me disoit alors, qu'il auroit souhaité de Vous voir à

Votre retour de Kimstad. Je ne sai quel compliment il vouloit Vous faire, mais je devine qu'il avoit quelque chose en téte. Il Vous porte la même reconnoissance que son fils. C'est un trés bon Pere, il le faut avouer. Jamais il ne laisse un moment de soigner la fortune des ses enfans et même il se prête à leurs plaisirs. Vous devriés savoir le grand Cadeau que m'a fait ce Pere aimable. Il s'est observé que de tems en tems je fis la collection de portraits des hommes célebres. Un jour il me dit: Charles tu te plais je crois à ce récueil? Je lui repondis qu'Oui. Je ne connois pas bien, réprît il le monde litteraire mais cela me divertiroit: Fait moi un récit éxact des hommes les plus celebres en tout genre et dans toute payÿ. J'en fis autant qu'il m'êtoit possible. Les grands Philosophes y ténoient la prémiere place; mais je n'oubliois point ni les grands Poëtes, ni les grands Politiques, ni les grands Genereaux ni les grands Rois *Henri* et *Gust. Adolph.*

Vous sentés bien que je ne nommois en chaque genre que les plus remarquables. Leur nombre avoit monté ce me semble à soisant dix ou tout au plus a quatre vint. Quelques sémaines se passerent et un beau jour mon Pere me fit present d'un paquet. C'etoit les portraits des hommes dont la France se vante le plus. Il les avoit fait apporter par un vaisseau qui venoit de ce coté là. Tous êtoient de la même grandeur. Ce mois encore Mon Pere m'êcrit que ma collection s'êtoit considerablement augmentée par vingt quatre portraits des hommes les plus celebres en Angleterre. Je ne les ai pas encore vus ces portraits; mais ils doivent être aussi de la même grandeur et trés fidels. Mon Pere m'a promis d'y faire toujours des supplemens jusqu'à que la collection sera complette.

Vous pouvés aisement Vous imaginer combien sa procedure m'a donné du contentement. Sensible à l'exés dés

mon enfance pour tout ce qui porte le marque du genie, je me suis fait un devoir d'admirer les grands hommes même dans les circonstances les plus communes de la vie. Il me plait plus, je Vous en assure de m'imaginer *Neuton* grattant dans la cendre avec deux bouts de bois, ou Votre *Linné* faisant sauter les cailloux au bout de sa canne que de voir quelques uns de nos pétits éfforés decorés de Crachats et de cordons, monter aux tribunaux, ou primper à la tête d'un regiment. Je ne saurois dont pas être indifferant au plaisir de posseder des copies de ces exellens originaux. C'est jouir de leur compagnie que de lire leurs ouvrages et voir leurs portraits autour de soi. Si un jour je ferois la collection de ceux qui ont également droit à mon cœur et à mon admiration, Vous y sériés le premier, Monsieur.

Connoissés Vous la Societé des Sciences et des Belles Lettres qui doit être a Gothembourg? Si Vous le faites ayés la bonté de m'en instruire. Elle m'a honoré d'une lettre ou je suis appellé à être son membre: Que veut-on y faire avec un homme tel que moi? Personne ne sent mieux que moi son peu de perfection. Qu'aurai-je donc pu répondre à l'honneur que la Societé m'a fait de demander mes vers et de me comter entre ses Membres? Apparement que je ne merite point cette attention. Pour moi même je suis jeune, un peu volage encore, comme Vous savés bien, et sans connoissances; pour mes vers ils sont sans genie et sans culture. Ils feroient donc une figure miserable parmi les belles pieces que sans doute la Societé donnera au publique, ainsi que ma personne le feroit à coté de tous ces Messieurs dont j'ose croire que la plupart remplit trés dignement sa place. *Il est beau Mon Cher Maitre, il est beau de porter le Titre de Bel-Esprit mais il fait honte de le ravir sans le meriter.* Il faudroit l'avoir pour être membre de toutes ces

Societés et je ne le merite pas. Pour Vous, Messrs les Poëtes il faut m'en plaire pour moi, il faut en être content. Aussi je me suis fait une loix, de ne jamais affécter que le sens commun, et je me suis si fortement attaché à ce seul devoir que Vous me verrés toujours reciter en riant, la sentence qui devroit faire pleurer un rimeur comme moi.

C'est en vain qu'au parnasse un temeraire autheur
Pense de l'art de vers atteindre le hauteur
S'il ne sent point du ciel l'influence sécrete
Si son astre, en naissant, ne l'a formé poëte;
Dans son genie êtroit il est toujours captiv
Pour lui Phoebus est sourd et pegase est rétif.

Je Vous ferai Voir, quand je serai à Upsale ma reponse sur la lettre dont la Societé ma honoré. Je l'ai écrite si modestement qu'il m'a êté possible, car je crains toujours qu'on me soupçonne d'un peu de vanité. J'ai cru que je devrois l'addresser à son préses et j'ai supposé qu'il doit être Docteur en Theologie: Je ne sais si je me trompe. Pour Vous, Monsieur, daignés aggréer ces reflexions que je Vous ai addressées à part. Vous savés que le cœur parle dans tout ce que je Vous dis et que je Vous aime dés mon plus tendre enfance: Ayés dont la bonté de croire que je suis plus sensible à un seul sentiment d'amitié chés Vous, qu'à l'honneur que j'aurois d'être Membre de toutes les Societés de Belles-Lettres du monde.

Dites moi Mon Cher Maître si quelque fois Vous Vous n'êtes point étonné de ce que j'ai fait mon sejour si longue à la campagne. On m'a reproché chés Vous d'être un peu volage; Je n'en suis point faché, car on dit tout le contraire ici, et pour lors la chose me parait trés indecise. Mais pour donner quelque tort à ces Messieurs qui m'ont fait l'honneur

de me haïr, je me vanterai avec Vous d'avoir pensé deux ou trois fois dans ma vie assés raisonnablement. C'étoit en Vous aimant Monsieur; C'étoit en le trouvant plus raisonnable de suivre les plaisirs que la haine, d'être un peu dissolue, que d'être persecuteur, et enfin c'étoit en méprisant une censure, qui trés souvent n'avoit autre objet que l'assortement de mes bas et de mes habits.

Qu'il ne Vous surprenne point, Monsieur, qu'encore je me souviens des horribles injustices que j'eus à êssuÿer à Upsale. Je puis les pardonner, car je me crois d'un cœur assés bon, et j'en suis trés bien recompensé par vôtre amitié; mais jamais je ne pourrai les oublier, car les horreurs de l'injustice et de la persécution s'impriment toujours vivement dans les ames sensibles.

Il se peut bien que mon œconomie êtoit un peu marquée au coin de la jeunesse et du gout naturel pour les plaisirs: c'êtoit là mon defaut veritable; mais personne m'en disoit un seul môt, hors Vous Monsieur et ce digne professeur, qui toujours daignât prendre soin de moi. Tous les autres ne se ténoient qu'à des faux-bruits et des pétitesses. On me fit tous les jours ou des réproches sanglants et cruels dont je n'étois point coupable, ou des accusations ridicules, que probablement Vous ne connoissés point encore et qui ne peuvent être qu'ingnorées, d'un homme de Vôtre qualité. On me fît appeller chés le Curateur: Il falloit que comme un criminel j'y subis un examen qui auroit fait rougir tout autre que celui qui l'entreprenoit. J'êtois assés enfant encore pour y repondre aux accusation qu'on me fît; et quelles accusations grand Dieu! d'avoir dit des impertinences de ma Nation d'avoir callomnié des personnes aux quelles je devois du respect. Cela êtoit une absurdite manifeste. Je n'avois pas dit un seul môt de blame, même de ce Monsieur qui me

parloit alors. J'ose dire avec assurance que je suis plus attaché aux gens de merite et de talens qu'à ma propre fortune. Moi, I'aurois callomnié des personnes qui méritoient mon réspect! Quoi! l'admiration avec laquelle j'ai toujours régardé ces hommes rares n'auroit dont produit que des callomnies? Quoi! un cœur sensible et reconnaissant auroit-il pu lacher des telles indignités contre des amis dont l'acceuil favorable faisoit son unique consolation? Je répondis froidement, que c'etoit une grande sottise que d'avoir pu debiter ces absurdités et que ce seroit une encore plus grande que d'y mettre de la croÿance. Mais on avoit resolu de me faire tort. L'honnête homme qui s'êtoit fait mon juge, me prouvoit la chose trés clairement par le vieux proverbe Suedois: *ingen rök utan eld,* et par cela que mes propres compagnons l'auroient assuré: comme l'authorité d'un proverbe auroit-été une demonstration et commes mes propres compagnons n'auroient point pu être des fourbs et des méchans. J'avois comme le soutenoit ce Msr, aprés *Beaumeistre* la consience dormante, *conscientiam dormientem*, c'est à dire je ne me connoitrois pas moi même d'une méchanceté dont tous mes compatriots m'auroient connu, ou plutôt je ne me souviendroit pas d'avoir dit, ce que tout le monde se souviendroit d'avoir entendu; la belle Philosophie! Mais ce n'êtoit point tout que cela: on me reprochoit encore d'avoir fait des visites chés quelques uns de ma Nation en bas de laine, dans un pétit frack, et sans avoir mis du poudre dans mes cheveux. Apparement que c'êtoit aussi une callomnie que d'aller, avec des bas de laine. Chér Ami, je me me suis moqué de leur pitoyable censure. Je poursuivis malgré leurs *clamamus* la route de mes plaisirs, et je l'aurois peutêtre poursuivie encore, si vous n'aviés êté aussi raisonnable que ces Messieurs êtoient fous ou mechans. Vous m'avés rendu à la raison serieuse,

laquelle dés ce tems je me suis devoué à suivre; aux lettres que j'aimois et pour lesquelles peutêtre j'êtois né; à mes amis dont je devois mériter la tendresse: Tel que je suis, me voilá votre ouvrage.

Il paroit comme j'ai eu l'honneur de Vous dire, qu'assés longtems à presant je me suis fait campagnard. J'ai du donner ce tems aux occupations dans lesquelles j'étois élevé, mais dont j'avois êté un peu derouté parmi les plaisirs de Stockholm. Vous m'avés ouvert cet asyle Msr., c'est encore une obligation que je Vous ai. Peut-être votre confiance en moi ne Vous a-t-elle point déshonoré. Jamais on ne m'a montré tant d'égard et tant d'amitié que dans cette illustre maison. J'y suis également bien en Vrack comme en gallà, en bas de laine comme en bas de Paris. Cela m'a donné du contentement, et j'avoue qu'il m'a fortement attaché à cette aimable famille; mais enfin les tems se passent, et les devoirs que je me suis imposé ne me permettent plus de rester auprés d'elle. Je viens de remplir ma 20 année ici; Le reste de ma jeunesse se passera j'éspere sous vos yeux dans l'école de ces arts que Vous cultivés avec tant de succés et dont Vous serés toujours le model que j'aurai choisi.

Le penchant presque invincible qui m'attache à ces arts me fait souvent répéter ce qu'en dit Ciceron ce Pere de l'éloquance et de la liberté, dont les beautés Vous sont si connues: *Studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis perfugium ac solatium præbent, delectant domi, non impediunt foris pernoctant nobiscum, peregrinantur, rusticantur; voilà ce qui m'a déterminé à leur consacrer une vie obscure qu'il faut bien employer à* quelque chose.

Je comte de Vous voir au plutôt Mon cher Maitre, car

je quitte enfin cette Station au commencement du mois qui vient. Serois-je bien reçu chés Vous? Peut-être pourrai-je Vous donner des preuves en main que je l'ai êté ici et que j'ai taché de le mériter. C'etoit la le prix que Vous aviés mis à votre amitié. Souvenés Vous donc de Vos contestations dés la prémieres de vos lettres. Je ne demande rien en particullier. Seulement l'honneur de votre amitié et de Votre compagnie.

Je pense que la prémiere année je n'aurai pas le soin de m'occuper à l'information des autres, et cette année sera donc tout entiere à la langue grec et à la Philosophie; car enfin, c'est cette derniere qui nous fait hommes, tout le reste ne nous fait qu'homme gallans.

Je veux bien me fiér aux information que j'en aurai chés Vous, quoique en general Upsale ne passe pas pour produir des grands Philosophes. Vous avés la reputation Mess^{rss} Upsaliens, de Vous entendre mieux à un beau vers à une Oraison de Tite Live ou de Tacite qu'à l'origine des nos idées ou à la substance de l'ame. On dit que Vous ne croyés pas à sa spiritualité, que Vous avés embrassê le Sistême de Msr. Locke, et par un Ergo trés indisputable que Beêlzeboub preside à Votre Philosophie. On dit que pour devenir Philosophe chés Vous il faut se donner au Diable, et que Msr. Åstrand l'a fait sans exeption dans sa Dissertation sur les idées. Voilà en verité une methode de devenir Philosophe tout neuve! Cependant la verité est que Vous pensés raisonnablement comme on doit le faire, et que Mss^{rss} vos Critiques n'entendent gueres ce qu'ils disent. Si Vous suivés les sentimens de Msr Locke ce sage Precepteur du genre humain; Si Vous osés mettre en question la Spiritualite de l'ame ce n'est pourtant pas que Vous combattés son immortalité, et que Vous marchés sur les traces de ce raison-

neur la Metrie qui aprés avoir été le commentateur de Boërhave fût l'Autheur de *l'homme Machine* et aprés avoir écrit cette piece scandaleuse[a] précha le Christ crucifié pour le Roi du Prusse. Il étoit un grand fou ce grand Medicin: Il se croyoit dire ce qui arriveroit en disant ce qui pouvoit se faire, et il s'est trompé. Les plus grands Philosophes nous ont prouvé qu'il n'est surement pas impossible, que Dieu ne pourra (s'il veut:) éternellement conserver *l'Atome* oû la *Monade* qu'il aura favoriser du don de la Pensé. *Locke* lui même étoit trés persuadé de cette verité. Jamais il ne combattit un seul principe de notre religion. Au contraire il vivoit Chrétien et il mourût en paix en disánt à Madame Mesham et ses autres amis: *La vie n'est qu'un pure vanité.*

À la fin du mois de mars j'aurai l'honneur de Vous embrasser Mon Chér Maître. Je souhaite de Vous trouver alors de bonne sancté et de bonne humeur, car pour honnête et raisonnable Vous l'êtés toujours également.

Comme je Vous ai annoncé une longue lettre, je ne Vous en demande point pardon. Le plaisir que je prens en m'occupant à ce qui Vous regarde Vous doit tenir lieu des complimens que je ne sais point faire. Je suis franc et amiable; je ne suis point gallant.

Il ne me reste que de Vous dire quelques môts sur la

a) On peut dire qu'elle est Scandaleuse. Il y semble douter Iusqu'à de l'existence de Dieu. Cela ne sauroit être éxcusé. Il nous faut absolument un être suprême.

C'est le sacré lien de la societé
Le prémiér fondement de la sainte équité,
Le frais du Scelerat; l'esperance du juste.
Si les cieux depouillés de son empreinte auguste
Pouvoient cesser jamais de le manifester.
Si Dieu n'existoit pas, il faudroit l'inventér.
Que le Sage l'annonce et que les Rois le craignent!

de Voltaire.

pètite piece que je me prens la liberté de Vous envoÿer sous le nom de *Boråsen och Leijonet.* Elle n'est veritablement qu'une sort de Traduction quoiqu'elle ne le paroisse gueres. Pour les Observations dont elle est accompagnées elles sont pour la plupart dans l'original. J'ai mis une marque au commencement de celles qui sont de moi. Ayés la bonté de ne point faire part à quelque un de cette bagatelle. Vous Voyés qu'il y a des traits d'une satire assés maligne. Quand vous l'aurez parcourue, Ie Vous pris de la renvoyer au plutôt.

Je n'ajouterai rien à tout ce que je viens de vous dire, si ce n'est un petit compliment dont je Vous charge pour Mademois. Eberhard. Dites lui que si elle me fait l'honneur de se souvenir de moi, je pense aussi à elle trés souvent. Ce n'est pas justement la chose qui doit flatter une jeune Dame qu'un homme pense à elle; mais qu'il le fait vivement aprés trente mois, et qu'il le fait avec respect, cela honore ses appas et ses sentimens.

Adieu, Mon Chér Maitre. Conservés moi toujours vos bontés. Je tacherai de les meriter; car je serai toujours reconnaissant.

J'ai l'honneur d'être avec les sentimens les plus respectueuse

Monsieur
Votre trés humble et
trés obeissant serviteur

Stiernarp le. 3 Febr. 1777. LEOPOLDT.

* * *

Rabelais var författare till en löjlig bok kallad Gargantua, hvari han på et oförvägit sätt kastar skugge på hela den heliga skrift. Man tillägnar honom eljest många skalkstycken; men de fläste ganska origtigt. Hans skrift utmärker lika så diup insigt och vidsträgt beläsenhet som en ilsk qvickhet. Min Skald lämnar mig ingen underrättelse om denna mannen; men jag har i dessa dagar läst et utdrag af Hans Gargantua, hvilket ännu är i så färskt minne at jag torde kunna lämna något begrepp derom. Fransyskan är där gammalmodig.

Gargantua är Fransiscus d 1. Ludvic 12 är le Grand Cousin och Henric II är Pantagruel. Munkarne målas här lifligen. Det är omöjligit at icke i genkänna Carl Vte i Picrocholle Portrait.

Hvad kyrkan beträffar så sparar han henne icke. I begynnelsen af sin Bok vid 39 Capitlet utlåter han sig sålunda: Hvad Gud är God som gett oss denna härliga mumman! *Jag försäkrar dig Gud, at om jag hade varit till på Christi tid, skulle jag nog hafva acktat at icke Judarne gripit honom i Oljo-trägården. Diefv:... underlåte mig, om jag skulle hafva underlåtit at hugga Herrar Apostlarne i hasarne, som lupo så skamlöst bort sedan de fått väl till bästa och lämnade deras Goda Mästare i betryck. Jag hatar mera än förgift en karl som springer när man skall hålla knifdantsar. Aj! hvarför var jag icke kong i Frankrike för 80 elr. 100 år sedan; På Min Själ, Jag skulle hafva lärdt Eder hoppa öfver käpp som stubbsvantsiga hundar, I som flydde vid Pavia.*

Man kan icke misstaga sig på hans slägtregister. Det är en parodie öfver den värdigaste Genealogie i verlden. — *Af desse säger han äro Jettarna komne och af dem Pantagruel. Den första var Calbroth som födde Sarabroth som födde faribroth. som födde Hurtales, hvilken var storätare på*

soppa och regerade vid Syndafloden. Som födde Happe-Mouche hvilken först upfann at röka oxtungor. Som födde I...änon. Som födde V... de grain. Som födde Grand Gousier. Som födde Gargantua. Som födde den ädla Pantagruel, Min Herre.

*Man har aldrig giordt så mycket narr af alla våra Theolo*giska böcker som i det Bok-registret Pantagruel fann i St. Wigtors Bibliotheque. Där såg han: *Parisiska Universitetets beslut öfver flickornes bröst, St Gertruds uppenbarelse för en Nunna i Barnsbörd. Bättringens Senapsfat. Tartareus de modo cacandi. Inrättning af det helga korset, af Slughetens präster. Promotorers redskap, Apans Fader vår* m. m.

*Skriftermålet vändes till åt*löje. Pantagruel går at fråga Oraclet af Rika Bouteillen om man bör communicera under begge slagen, och dricka godt vin sedan man ätit det heliga brödet. Epistémon ropar under vägen, *Vivat, fifat, pipat, bibat det är Uppenbarelse Bokens hemlighet.* Gasler upfinner et sätt at icke skadas af Canon. Det är et skämt emot alla undervärk.

De resande komma fram till Papegot. Panurge vill kasta en sten i Pannan på en Biskop som snarkade under Hög Mässan; Men Kyrkvägtaren hindrar honom sägande: *Min Vän, slå, basta och mörda alla konungar, giör ända med alla verldens furstar, antingen genom förgift elr. huru du eljest tycker bäst gå an, klipp vingarne af hvar ängel; Papegot förlåter dig alt, endast du icke rörer desse helgade foglar.*

Tiggar Orderne bebo Bröderne Fredens-Öe. De visa sig i Ordning. En af dem svarar blott et ord i sänder på de frågor Panurge giör dem om deras Gat-horor. — ...

*Änteligen hinner man till Oracl*et af Rika Bouteillen. Kyrkan brukade den tiden at gifva Vatten till brödet åt dem som icke voro andelige, och det brukas ännu i Tyskland.

De Reformerte ville nödvändigt hafva vin för at inbilla sig Christi blod. Rommerske kyrkan påstod at det var blod i brödet så väl som kött och ben. Emedlertid förtärde de Catholske Prästerne vinet och ville icke tillåta de verldslige at dricka något deraf. På den Öen där Oraclet af Rika Bouteillen var, fans en vacker källa med klart vatten. Öfverste Prästen Bacbuk gaf Pelerinerne dricka deraf sägande till dem dessa Ord: *När fordom en Judisk Öfverste, lärd och manhaftig, förde sit folk under en faselig hunger igenom ödemarker, Utbad han manna af himmelen, hvilket, i inbillningen smakade dem såsom kött värkel. förr smakat dem. Så sker ock här. De som dricka af denna underbara vätskan skola känna smaken af sådant vin som de vilja inbilla sig. Derföre. Dricken och inbillen Eder; hvilket vi giorde. Derpå skrek Panurge: För Gud, detta är Renskt vin det bästa Man någonsin vill dricka. Jag gifver mig 96 D....*

Denna bok är tryckt i Frankrike med Privilegium och har aldrig varit förbuden där, emedan alt döljes under en massa af löjligheter som aldrig lämnat tillfälle at utveckla Författarens rätta ändamål.

*Skulle någon tro at denna token som skrat*tade så högt åt Gamla och Nya Testamentet har varit kyrkoherde? Han dog med dessa orden i munnen: *Jag går at söka et stort tilläfventyrs.*

Le Duchat har betungat Rabelais arbeten med svåra noter och efter Commentatorers värdiga vana, förklarar han nästan intet af det Läsaren ville förstå; men säger mycket om sådant som man litet är angelägen at veta.

13.

Till G. Wigert.

Stockh. d. 19 Apr. 1777.

à Mons. Wigert.

Mon Cher Cousin, par quelle adresse
De vos ressentimens peut-on parer les coups
Quand abusant de Votre politesse
On manque de diner chés Vous?
Dirai-je, que le diable même,
De ma memoire vient chasser
Cet offre, ce plaisir extrême
Dont j'aurois pu tant profiter?
Dirai-je qu'une maladie,
Tournant mon corps entre deux draps,
Me fît chercher un doux trépas;
Au lieu des besoins de la vie?
Vous citerai-je en ce grand cas
Une alphabete des affaires,
Trés importans trés necessaires,
Qu'aprés tout Vous ne croirez pas?
Non. J'aurai bien plus de courage;
Je Vous dirai tout nettement:
Je suis un pauvre dependant
D'un faquin de Friseur volage,
Qui me fait de longues sermens

De venir toujours à bon tems
Et qui neanmoins a la rage
De me tromper à tous momens.

Ce discours Vous paroit risible;
Aussi je n'ai pour mes faux-bons,
Aucune, des Grandes raisons,
Que rapporte la sainte Bible:
Je n'ai ni de femme qui gronde,
Quand je ne suis pas au Logis;
Ni des bœufs ni des biens au monde
Qui me donnent de grands soucis;
J'ose pourtant, j'ose le dire,
Qu'un peu je dois être excusé,
Et que si Vous auriés manqué
La chose auroit été bien pire.

Voions mon Cher, si par hazard
Il n'y a dans ma conjecture
Un peu de vrai à quelque egard.
On Vous connoit d'une figure
Qui n'a aucun besoin de l'art
Votre ornement, Votre parure
Sont les graces de la nature,
Sans soins, sans choix, sans tout ce fard
On vous voit toujours trés aimable,
Pour moi mon Cher, moi pauvre diable,
Si je ne veux point faire peur
Il m'en faudra, sur mon honneur,
Pour me rendre un peu supportable,
Un perruquier et un tailleur;

Et Vous savés qu'un tel Monsieur
Plus de son art il est capable,
Plus envers nous il est menteur.

Mais si encore votre grace
Daigne m'honorer d'une place
A votre table; Cher ami,
Dés 6 minuit, je Vous le jure,
I'irai commencer ma parure
Pour être chés Vous au midi.

Aprés cette longue excuse, que Vous aurez la bonté d'accepter et ne me reste qu'un chose à Vous demander. Voici en quoi elle consiste: Je viens de revenir d'Upsale où je retourne demain. Il y a des sujets sur le quels je souhaiterai de causer un peu avec Vous Mon Cher Cousin; Mais il ne m'est presque par possible d'avoir l'honneur de Vous voir chés Vous. Voulés Vous me faire l'amitié de Vous trouver au Caffé de M^{dem} Votre mêre à cinqu heure cet aprés-dîner? Je Vous en serois infeniment obligé. — Pressentés mes soummissions à Ma Chere Cousine Votre Epouse, et á Madame sa mere. Mon Dieu que la premiere a des grands talens et qu'elle fait honneur à notre Theatre! Je l'ai vue faire le role de *Clyt.stre* dans Iphigenie: c'est asses pour Vous dire, que j'ai resté immobile, enchanté et plein d'admiration. On ne sauroit dire trop à sa louange, et c'est de peur de n'en pouvoir dire que trop peu que je me tais. Les souffrages du Publique m'ont pu prevenir ceux de mon cœur, mais si le Publique est juste, ses acclamations previendront les faibles afforts de ma muse que jusque ici j'ai reprimés par craint d'en offenser un merite qui est au dessus de mes louanges.

14.

Till J. A. Lindblom.

Högädle Herr Bibliothecarie.

Jag har länge väntadt at se mit Ode öfver Hr. Rudbecks död tryckt och at deraf få lämna Herr Bibliothecarien et exemplar; men Vederbörande tiga och jag uptager deras tystnad som en underrättelse at det icke blifvit lämnat åt präs- sen och at det icke förtienar blifva det. Det följer nu härjemte i afskrift: icke derför at jag icke altid äger för Hr. Bibliothecarien samma upmärksamhet som för allmenheten; men efter jag lofvat at meddela detta försök och efter det är lika ledsamt at vara Författare utan Läsare som at vara Präst utan åhörare. Tvenne ögon sådane som Hr. Bibliothecariens äro en allmenhet för mig. — Hundrade tacksägelser för i går: Hr. Bibliothecarien fortfar altid at giöra nationen mera älskad än frugtad, at förbättra fel mera än at förtrycka den felacktige och kort sagt at vara mera menniskovän än men- nisko Dommare. Jag hade anhållit om Hr. Bibliothecariens förord för Hr. M — — om jag trodt mig behöfva utbedia en sak som et hederligit hierta altid ålägger sig sielf — Tillåt mig säga at jag mäst af alla älskar Hr. Bibliothecarien, ty det förbinder mig mäst af alt, at söka förtiena bibehållandet af Hr. Bibliothecariens ynnest. L.

P. S. Jag tar mig härjemte den frihet at sända et mindre af mine Stockholms försök. Som lär vara tryckt i någon

af tidningarne. — Har Hr. Bibliothecarien tillfälle at våga en timma på et samtal med mig angående några speciella omständigheter i Vitterhets-vägen, så neka mig icke detta nöje. Jag utber mig då någon viss stund at få upvagta Hr. Bibliothecarien.

15.

Till J. A. Lindblom.

Högädle Herr Bibliothecarie.

Jag har haft den äran att emottaga Herr Bibliothecariens bref tillika med inneliggande företal. Hvad på mig ankom afgjordes då genast, hvad Vederbörande sedan derom rådslagit är mig obekant. Det enda må jag nämna at Hr. Edman icke tror sig böra kundgjöra sin bok såsom täflande med den franska uplagan. Han var emedlertid icke missnöjd at finna det, i det handskrefna företalet, och han uptager sådant som en förbindlighet af Herr Bibliothecarien.

Ehuru jag haft ondt om tid, har jag upsatt et register öfver de i Boken förekommande ämnen. Intet arbete är mera emot, elr. kanske snarare öfver mitt lynne, än registrera. Herr Bibliothecarien finner väl at jag nämner detta såsom en förelöpande ursäckt för et kanske misslyckat försök.

Tänck at jag ännu icke fått Mitt Stipendium, ehuru det bordt utfalla för 9 veckor sedan! Denna långa väntan håller på at åter sätta mina svaga omständigheter på vimmerkant. I från min Far har jag fått 150 d; det har varit hela min till-

gång för snart 5 månader. Ännu står jag icke i någon skuld som betyder; Men Upsala suger: jag måste täncka mig om. — Hr. Mag. Flygare har en condition i commissis, af Probst. Enebom i Leksan, med 900 d. lön och Academien om et år elr. något. Probst. har äfven lofvat at öka på lönen: Skulle jag ej gripa mig an at söka den samma? Jag har ej velat taga något vist steg i denna sak för än jag fått råd föra Hr. Bibliothecarien.

Se här i få ord huru jag öfverlägger med mig sjelf: 900 d. äro pengar; Academien snart nog, och varacktig för flere år betyder ock mycket; Et år ännu på landet kan så vara: språk och Philosophie kan man temmel. läsa på egen hand: det går väl mindre i flygande; men necessitas caret lege. — Fast Gud vet: Det besvärar mig at lämna Academien åter, där jag ser mina kamerater både kunna vistas och framdraga sig. Jag har min lilla äregirighet, som en annan. — Var god och lät mig veta Herr Bibliothecariens mening härom, jag vill rätta mig därefter.

I fall likväl något förmånligare skulle kunna vinnas, så glöm mig icke, Min Gynnare. Jag tör icke vara så aldeles oförtjent en hugkomst den jag ifrån mine spädare år vetat sätta värde på, och jag försäkrar at den förbindelse jag derför råkar i, skall icke vara mig mindre kär än de fördelar jag derigenom vinner. Var emedlertid viss at af de täncke-sätt jag lärt antaga skola inga hos mig vara beständigare än dem som ålägga mig at med vördnad framhärda

Herr Bibliothecariens
ödmiukste tjenare
LEOPOLDT.

Upsal. d: Aug. 1777.

16.

Till J. A. Lindblom.

Högädle Herr Bibliothecarie.

I förgårs afton kl: ½ 10 kommo vi tillbaka till Upsala; Vi hade under resan haft det nöijet at äga H: Adjuncten Lundströms sällskap; som just stod på resande fot då vi ankommo till Ny-Qvarn. Derifrån skildes vi kl: ½ 4, så at knappa 6 timmars tid behöfdes till det öfvriga af vägen.

Det är omöjligit at beskrifva Fru Mörlings missnöje öfver H: Bibliothecariens hastiga skilsmässa ifrån Engsö. Jag skulle kanhända icke kunna säga det samma om hennes herre, jag vet icke af hvad orsak — Det förstås at Stéen och jag mer än mycket deltogo i hennes saknad: Icke at vi efteråt voro utan alla nöjen; Stället ägde ännu sina vissa behagligheter och vi sökte dessutan åtskillige tidsfördrif utomgårds; men Herr Bibliothecarien vet at ett nöije är förgäfves behagligit, då man önskat det ännu behagligare.

När jag får den äran råka herr Bibliothecarien skall jag lämna en lång lista på våra tidsfördrif. Nu skall jag endast i förbigående nämna at jag funnit H: Bibliothecariens beskrifning af Personer och ställe, på ett hår träffad. Just då vi voro sysselsatte med rese-frukosten fick Frun H: Bibliothecariens bref. Vi bannades på det elaka hållet; men Värdinnan fördes, Gud vet af hvad anda, på kätterska tanckar. Hon genomlopp hastigt alla betydelser af *håll:* hennes hjerta var härvid hennes Lexicon. Jag ville hjelpa henne till rätta så-

som mera språk-kännare än hon; men jag gjorde en dårskap. Hon underrättade mig, at hon var bättre Fruentimmer, än jag var Etymolog: at det språket vartill detta ord hörde, borde vara mig obekant; och at hon icke kunde öfvertala sig at taga det annorlunda än translate.

Vi hade väl dröjt ännu ett par dagar på Engsö, om alt ankommit på oss och vår artiga verdinna. Men det timmade emot slutet den olyckan at värden frågade efter sina svarta strumpor. Det var en Comet för oss, at se honom spatsera i denna prydnad smygande med sina ögon ifrån öster till väster. Både Frun och hennes herre gjorde oss sällskap till Ny-qvarn: där åto vi middag, togo vårt Caffe, drucko öl och skildes åt.

Jag berättar med mycket missnöije at jag aldeles intet kunnat vara H: Bibliothecarien till gagn i Bibliothequs saken. Vi kommo icke till middagen till herrgården som ämnat var, emedan vi nyårsdagen blefvo bortbudne till Liungby, och då vi derifrån återkommo hade Grefskapet rest bort för, vid pass, fiorton dagar. Ifall likväl H: Bibliothecarien skulle vilja skrifva Greven till, som tyckes med all anständighet kunna ske, så ställes brefvet på *Eskilstuna och Kingstad.* Baron Klinkowström, Grevinnans svåger, bor där, och det är hos honom som Engsö herrskap nu jular.

Jag tror at jag ännu icke nämnt någon af alla de hälsningar, hvarmed Fru Mörling lastade mig för H: Bibliothecariens räkning. De voro oändeliga; men sådane at jag borde vara H: Bibliothecariens skrifte-Fader för at kunna framföra dem. Mag. Nibelius hälsade äfven men icke så många gånger och mera sacktmodigt.

Cousin Stéen och jag vänta med längtan H: Bibliothecariens återkomst, och emedlertid lefva vi som ensamne foglar på taket. Vi önska samfält vår älskade Gynnare et godt

nyår; men jag för min del önskar något mera, som rycktet redan tillägnar och personliga förtienster innan kort lära lämna H: Bibliothecarien. Jag har den äran at med vördnad vara

Högädle Herr Bibliothecariens

Upsala d. Jan. 1778. ödmiukaste tjenare

LEOPOLDT.

P. S. Jag hör af H: Ekeroth at H: Bibliothecarien åter ämnar sig till Engsö. Var gunstig och anmäla min vördsamma hälsning. Jag kan icke beskrifva huru jag finner mig detta hus förbunden. Jag skulle räkna för mitt yppersta nöije om jag kunnat gjöra mig ihågkommen där, åtminstone tills H. Bibliothecarien hinner dit tillbaka. Ännu en gång. förklara då min uprigtiga tillgifvenhet och jag skall anse det som om jag sjelf vore där. Den enda skillnad skall jag likväl dervid gerna ärkänna, at jag återkommit vältaligare än jag rest derifrån.

17.

Till J. A. LINDBLOM.

S. T.

Min Gunstige Gynnare.

ENDAST fyra eller fem ord, jag har haft Malmstedt hos mig som uppehållit mig ända tills nu. Hundrade ödmiuka tacksägelser för bägge brefven. Jag försäkrar at jag icke vet hvilcket som var mig kärkomnast.

Fru Mörlings Commission skall ej förglömmas. Jag är nöjd med hvad som blifvit vidtagit angående conditionen. Jag beklagar at Hr. Bibliothecarien icke uträttat till sin fromma så mycket som jag önskat; men jag har föresedt at jag skulle få beklaga detta, ty jag har önskat altför mycket för at det skulle kunna ske.

Beklaga mig som är siuk, och som icke kan sofva. Tre eller fyra timmar om natten är hela min hvila. Det är icke af flit, utan af jag vet ej hvad för het otålighet. I går hade jag ordentelig feber. I dag mår jag bättre. Denna veckan har jag icke varit utom min kammare.

Jag sänder några versar öfver den mig till alt annat än sin hederliga gjerning obekante Hr. Classon. Det synes väl at de äro skrifne af en siuk hand, men jag vill häldre utsätta mig för säga något dåligt än eftergifva de friska Poeterne då det kommer an på at hedra en menniska som förtienar menskligheten allmenna högacktning. Det kommer an på Hr. Bibliothecarien at deraf gjöra hvad bruk som behagas. Duger det icke så bruka det till — — — Duger det så kunde det väl få se dagen.

Quod si me — — vatibus inseris,
Sublime feriam sidera vertice.

Härjemte följer et bref, angående Notifications brefvet till vettensk. Academ. om v. Hallers död. Jag underkastar det, samma domstols omdöme. Till äfventyrs kan det icke läsas; om så går, får jag ett godt bevis på en slags försyn circa infralunaria.

Fort far, Min Gunstige Gynnare, at hedra mig med den mäst okrusade vänskap. Hjertat talar icke à la mode. Det väljer sina egna ord och jag känner Herr Bibliothecariens både i dess ord och gerningar.

Må väl och återkom till mig som längtar hjerteligen och till Steén som icke är nöjd med at kyssas på Hr. Bibliothecariens vägnar utan vill ändteligen kyssa Hr. Bibliothecarien sjelf. Jag gjör imedlertid dageligen denna bön till Skalde Guden:

Reddas incolumem precor,
Et serves animæ dimidium meæ.

Framhärdar med den känslofullaste vördnad
Högädle Hr. Bibliothecariens
ödmiukaste tjenare
Påstimman. d: 23 Jan. 1778. LEOPOLDT.

P. Sc: Jag har i det inneliggande bref fingerat mig vara en gammal Gubbe; mindre af tycke för at vara ålderstigen, än af caprice at icke vilja synas ung. Jag har bordt säga detta för at gifva till känna quo spectant ultima verba litterarum.

18.

Till E. M. FANT.

Ädle och Höglärde Herr Magister.

JAG syndar dubbelt: jag gjör et obetänksamt löfte, och jag upfyller det. Se här versar som duga till ingen ting, och som likväl jag sänder till en Granskare. Det är Herr Magisterns gåfva at förbinda, som gjör at jag denna gången hällre är otidig än ordbrytare.

Ibland de papper som af en slump undgått brasan som förtärt en del af mina ängsliga betracktelser och som väntar de öfriga, har jag funnit dessa Stycken. Jag tviflar mycket om de ens äro värdiga Hr. Svederi tidningar, så framt icke brist på andra kan blifva en förtienst för desse. Om Boråsen och Leyonet införas så ber jag at anmärkningen derunder får följa med. Det är för min räkning. För öfvrigit, när Herr Magistern härnäst finner lämpeligit at för Hr. Svederi räkning låta Allmenheten gäspa för sina penningar, så var så god och haf sitt förtroende till mig. Jag äger ännu åtskillige små försök, temmeligen värdiga at delas mellan elden och veckotidningarne.

Jag har nu åter den äran at leds ibland de förnäma. Hvad landet är ledsamt då det lider emot hösten! och hvad den förnäma tystnaden är ledsam både höst och sommar! Man kan lära en Papgooija tala som en menniska; och man kan icke ens lära en välboren dumme pladdra som en papgoija. Förlåt mig, jag är otålig; jag är långsam; jag säger det jag borde tiga med. Det är altid dens lott som är vid elakt lynne; och jag är det, öfver at sakna Hr. Magisterns sällskap. Jag hade roliga stunder i staden: jag längtar at åter få dem och at intagas af Herr Magisterns versar. Lycka till ett Mästerstycke. Det blir värkeligen ett at i samma versar föreviga, minnet af hvad man ännu icke känner, en stor monarchs förtjenster, och en rik Judes fåfänga.

Jag är med all den högaktning man är skyldig sin mästare,

Ädle och höglärde Herr Magisterns

ödmiukaste tjenare,

Tisslinge d: Sept. 1778. LEOPOLDT.

19.

Till J. A. Lindblom.

Till Er, hvars minne mig bereder
Den enda vällust jag har känt
Sen Edert sällskap återvändt;
Till Er, som var Parnassens heder,
Då från den dubbla kullens högd,
Ni söng så öm och så förnögd,
Camillas täckhet, vett och seder;
Men, som omsider, ledsen vid
Det Paradis den höga ära,
At Gudars tolk, och Gudar nära,
Mot hungrens våld i långsam strid,
Ett vittert lif med lagrar nära,
Gaf hin, at Phoebi kransar bära,
Och utan minsta afskedsord,
Sågs ett förnuftigt luftsprång taga,
Ur Musers famn till Comi bord:
Där Ni till Gudens älskling gjord,
Långt från at Skalders matsorg draga,
Får stryka på en plägad maga;
Till Er, kort sagt, hvars hjertelag,
Mer värdt, än alt hvad Voltaire skrifvit,
Från vår bekantskaps första dag,
Min läxa och min vällust blifvit;
Till Er, Min Vän, till Er det är,

Som glömsk af sina små besvär,
Min Själ sig med förtiusning tränger.
Jag lämnar Melpomene där:
Dess Lagrar elda mitt begär;
Men Vänskap, Vänskap sötma mänger,
I alla öden lifvet ger:
Hur vördnadsvärd hon målar Er!
Mitt hjerta i Ert sköte hastar,
Jag dolken blodig från mig kastar,
Och från Cothurnen stiger ner.

Jag har hört att Hr. Bibliothecarien redan är i Upsala. Beröm mig då at icke förr hafva skrifvit. Man är ju hjelte då man upoffrar sina nöijen? Möijeligheten at snart få råka Hr. Bibliothecarien, ändtledigar mig ifrån at besvära med en lång och torr prosa. Jag hoppas at Hr. Bibliothecarien varit omgifven af sig värdiga nöijen, under det jag inrägnad på en kulen Landsbygd, begraft min saknad i ett ledsamt och nödvändigt kall. Man har i stället för en Lärjunge gifvit mig tvenne; men man har acktat sig för at i stället för 50 plåtar beskära mig 100de. Hr. Bibliothecariens påminnelser till min Patronessa, hafva haft samma värkan som mennisko-anda hos ormar: man vet at de svälla deraf. Man undfägnar mig vissa eftermiddagar med en kopp Caffe ner i min kammare, under det mitt förnäma Herrskap med sitt främmande fördrifva tiden med at gäspa och at säga dårskaper. Man kan ju icke så förnedra sig at man skulle kalla en gemen Student upp i sällskapet? Man har varnat mig för den näsvisheten at tala vid bordet: Alla mina företrädare, säger man, hafva varit beskedligt folk som aldrig sagt något. Tro likväl icke at alt detta har gjordt mig missnögd med min ställning. Det roar mig understundom at betrackta huru adelsyran hushållar i

tomma hjernor. De äro danviks-hjon som gifva sig ut för personer i Guddomen. Ett enda tänkesätt af Herr Bibliothecarien håller mig Skadeslös för alla dessas dårskaper.

Jag ler åt deras oförrätter
Då jag Er ömma Vänskap mins;
Här finnas flere tusen ätter:
Men blott en enda Lindblom fins.

Jag förstår at skratta, och här öpnas alla dagar någon löijlig scen. Det är sant, nöijet at gjöra Satyrer, är icke det samma som nöijet at högackta; men ändteligen är detta också et nöije i brist på andra.

Med nacken slängd en aln tillbaka,
Och en vid gommen nådad fast,
Samt på sin påsa hvilad haka,
Och några halfva ögon-kast,
Man hälsar mig i största hast,
Och lämnar mig vid dörren pålad;
Där jag af vördnad för den rätt,
Som dumhet ärft i adlig ätt,
Skall stå, som om jag vore målad.
Hvad vill Ni? En utaf den flock,
Som med sin kundskap sig skall frackta;
En yngling med en enda råck,
Hur annars skall man den betrackta?
När man betalar hvad han vet,
Så köper man ju rättighet
At honom som ett nöt föracka?
Och tror honom orätt skett?
Hvad är hans rang? — — hans dygd, hans vett,
Hans kundskap, stadga, rena seder,

Hans ömma hjerta och hans heder!
Hvad heder! har han den också?
Hvad var hans Far, hans farfar då?
Alt ärligt folk. — — Åh altför gerna;
Men utan band! men utan stierna!
Men utan svarta fläcken bak!
Min Vän, Er yngling är ett vrak.
Ett vrak! det är at mycket våga:
I sjelfve då, om man törs fråga,
Hvad ären I? Hvem vi? jag ber,
Vi äro herrskap, som Ni ser.
Det blod i våra ådror rinner
Från packets vida skiljas lär;
Det är förnämt, det ädelt är;
Vi äro ju små Gudar här,
Som Ni af Vapenboken finner.
Alt till Er vördnad ger oss rätt:
Vi ha' ej vett, men vi ha' ätt;
Vi kunna ingen nytta gjöra,
Men vi oss myndigt veta föra;
Vi äga ingen skiklighet,
Ej stora verldens artighet,
Ej Borgarfolkets fria snille,
Ej våra bönders rena själ;
Men för vår lyster och vårt väl,
Vi allesammans dränka ville.

Sådana skulle Sanningen sjelf måla dem om hon misstrodde Skaldekonsten. Ibland dessa ömkligheter, har jag likväl, som jag redan sagt, mina roliga stunder här på orten. Hr. Paykull, äfven så artig Poët som arbetsam läskarl, har hedrat mig med en nära vänskap. Vi hafva denna sommar, ofta varit till-

sammans. På få ställen har jag varit så väl emottagen som hos honom. Sjelfva belägenheten af egendomen är upfriskande. Den vackra trägården som sträcker sig Siö-kanten upföre, och som kan skryta med ett af de skönaste lusthus, har varit vårt hufvudsäte. Där hafva vi rimmat och philosopherat tillsammans. Skulle man väl på ett så vackert ställe falla på den tanken at fördrifva en natt i domkyrkan i Upsala? Det är likväl något som händt oss. Jag vill berätta anledningen till detta ovanliga försök.

Vårt Samtal råkade en afton at falla på åtskilliga spökehistorier. Begge kommo vi öfverens deri at alt hvad derom säges är antingen vidskeplighet elr. bedrägeri; men ingendera viste vi säkert om detta utslag var hos oss ett infall eller en öfvertygelse. Man fastställer lätt i ett lusthus under det maten smälter, hvad man skulle vara rätt osäker om nattetiden på en afrättsplats eller i en kyrka. Kunde man icke på något sätt försöka sin styrcka? Jo, men hvar? I Domkyrkan i Upsala till ex.? Sagt och gjordt. Lördagen derpå reste vi till staden och utan mycken möda öfvertalte vi klockaren at samma natt föra oss i kyrckan. För tre *dl*r i drickspeg^{r} ärhöllo vi hans bifall at låta gast-kramma oss.

Till detta gamla Gudahus,
Där, mellan at man sig förlustar
Med sång, prädikan, sömn och snus,
Man tror at sjelfva Satan rustar:
En vacker qväll vid månans lius,
Oss klockaren förundrad ledde.
Vi oss på ingen bön beredde.
För alt slags tröstrikt andligt tal,
Vi stämde in en Madrigal,
Som Paykull vid ett liufligt möte

En stund tillförne hade gjordt.
Det var den tid, då som vi sport,
På denna Gudi vigda ort,
Utur de öpna grafvars sköte
Hin håles anhang dansa bordt.
Ren Natten sina skuggor sände
At släcka ut det bleka sken
Som Venus öfver jorden tände.
Den dystra dörren, öpnad ren,
På tröga gång-jern gnisligt liuder,
Och en förfärlig utsigt biuder
Af dessa gångar, dessa Chor,
Där, svept i nattens diupa flor
En Majestätlig tysnad bor.
Vår ledsvän här tillbaka vände,
Och darrande, i herrans namn
Oss lämnade i gastars famn,
At vänta på en snöplig ände.
Med tämlig muntra steg vi lände
Fram till den vigda prydda sten,
Där, under Moman och Hydrén,
Det undervärcket fordom hände,
At syndarn, från sin smitta ren,
Det andeliga lifvet kände,
Bland stanken af de dödas ben.
Här drog min Vän utur sin ficka
Ett vackert mått af det Ni vet
At man på dessa rum plär dricka,
Som Candidat till Salighet,
Och uppå krogen som poët.
Jag prästerskapet ej vill sticka;
Men himlen vet, at intet än,

Af alt det vin jag där har slukat,
Ehuru vacker disk man dukat,
Och hvad besvärjelser man brukat,
Så styrkt mig emot djefvulen.
Det kommer deraf, tör Ni täncka,
At nåden ej mig velat skänka,
Den kraft hon trones barn beskär.
Välan: jag fick den samma här;
Ett qvarter vin förträffligt är,
At tron uti ett hjerta lifva.
Med hjeltemod vi genomdrifva
De mörka hvalf, de skumma chor,
De dystra grafvar, där man tror
At satan i de döda bor,
Och alt, hvad ammorna beskrifva
Så fullt af gastars myckenhet.
I hundra samtal vi oss gifva,
Om spökens art och möijlighet;
Men till vår rasande förtret,
Vi intet enda varse blifva,
Som pröfva kan vår hurtighet.
Hvad förr en käring sågs bedrifva,
Och skriften sjelf berätta vet,
Då, med en trollsk högtidlighet,
Dess svartkonst vågade sig biuda
Den galna kongen öfver Juda,
På spöket af en kärf Prophet;
Ej dugde mer at förebära.
Det var kanske en särskild ära,
Som judafolket borde ske,
At diefvulen skenbarligt se
De döda Prästers vålnad bära.

Hos oss, at andra scener ge,
Och med en bättre anlagd möda,
Man skulle tro, at ur de döda,
Han flyttat i de lefvande.

Mera ledsne än rädde, lämnade vi detta nattherberge kl: 2 om morgonen, lika så litet öfvertygade som förr om spökens möijelighet; men mera säkre at icke fruckta dem. Jag tror icke at jag mindre ångrar någon dårskap än denna.

Jag har några dagar haft temmeligen starcka frås-sbrytningar. Min hälsa blir dag ifrån dag mera ostadig. Just nu öfverfaller febern mig. Jag nödgas således skona Hr. Bibliothecarien för flere versar, lika så elaka som dem hvarmed jag nu upfyllt åtta sidor. Om högst en vecka är jag i Upsala med min herre. Jag skall upskuta till dess, hvad jag vidare kan hafva at säga. Emedlertid, lycka till at både uplifva och återvinna gamla nöijen. Jag unnar dem af alt hjerta åt min yppersta välgörare och jag önskade at kunna fördubbla dem under det jag sjelf lägger mig at frysa. Tillåt mig at denna gången onämnd vara, Herr Bibliothecariens ödmiukaste tjenare.

Tisslinge d. 29 Sept. 1778.

20.

Till C. C. Gjörwell d. ä.

Högädle Herr Assessor.

Jag påminner mig hafva sedt på något ställe at en annan än Herr Assessoren nu är utgifvare af Lärda Tidningarne. Till denna, som jag icke vet mig hafva den äran at känna, har jag tagit mig frihet at ställa innelyckte bref. Det innehåller icke annat än en liten compliment som jag varit skyldig honom sedan den 30 Nov 1778; och som ränta på denna skuld sänder jag honom en något förbättrad uplaga af den Ode han med så mycket loford behagat recensera.

Jag önskade at se mitt bref infört i dess tidningar. Orsaken dertill är lätt at finna då man genomläser det.

Det är vanligit at nyårsdagen öfverfalla sina Patroner med långa tillönskningar af den Högstes välsignelse men jag har icke nog gudacktighet at vara så oläglig. Jag slutar ju förr dess häldre under försäkran at med all vördnad framhärda

Högädle Herr Assessorens

ödmiukaste tjenare

Upsala d: 1 Jan 1779: CGLeopoldt.

21.

Till J. A. Lindblom.

Den sämsta skrift af någon lärd
Jag nånsin haft i mina händer,
Jag nu med detta budet sänder
Till den som mäst är älskansvärd.
Mig himlen täckts den gåfvan unna
At mina venner *Ledsna** kunna:
När det ej sker med min person,
Det sker med Malmens Oration — — —

Det torde äfven nu ske med mina rim om jag ej snart slutar. Ett ord förut likväl: Tack Min Bästa Vän för i går aftons. En timma af Min Brors sällskap är tillräcklig at krydda en hel månads gräl. Och ännu ett ord: har Bror lägligt at mista sin Horatius i utbyte emot den jag omtalte? Jag fattade ej ricktigt i hvad slut denna proposition stadnade; Ty Horatius interesserar mig föga när jag ser Bror. När Min Bror träffar Æglé så nedlägg för hennes fötter en liten rimmares vördnad som med hufvudet fult af distinctioner, har likväl et hjerta aldeles som de olärda; som skulle räkna nöijet at se henne, för ypperligare än tio krantsar, och som aldrig skall begära någon ynnest af Skalde-Guden, utom för at få Siunga Behagligheterne, Vänskapen och en annan liten Gud, som jag

* *Ordet Ledsna* anhåller ödmiukeligen at här blifva benådadt med activi bemärkelse och värdighet.

icke känner men som man säger uppehålla sig i den lilla byggningen hos Prof. Melanderhjelm —

Adieu mon trés Cher Ami

LEOPOLDT.

22.

Till J. A. LINDBLOM.

HÖGÄDLE Herr Professor, Min Högtärade Herr Bror (och för at gjöra min gradation fullkomlig:) Min Välgjörare och bästa Vän. Jag föreställer mig lättel. at Min Käraste Bror vid detta brefvets öpnande lär förundra sig öfver tvenne saker. Den första, hvarföre den förbundnaste af alla Min Brors tjenare icke förr än nu skrifvit Min Bror till, och den andra, hvarföre denna tjenaren sänder Min Bror så litet penningar. Jag svarar till det första, at det är först efter 6 veckors förlopp, som jag trodt mig med en aldeles historisk visshet kunna säga Min Bror at man här i huset gjör tvenne goda mål om dagen, dricker franskt vin hvar middag, spatserar mycket till häst och till fot, spelar ännu mera kort, sofver väl, talar väl vid hvarannan när man mötes åt och med ett ord, lefver ganska förtroligen med hvarannan, utan at nånsin säga ett enda ord om hvad man gjordt eller tänker sig at gjöra. Det är icke svårt at vara en förträffelig informator på en sådan condition och man behöfver aldeles icke vara Magister för at må så väl som möijeligit är. Men jag behöfde äga Professors insigter för at som jag önskade kunna honorera

min Brors förord. — Den sednare omständigheten fordrar en hel artikel för sig sjelf.

Så länge jag står i skuld under Min Brors Caution anser jag mig för skyldig at gjöra M. Bror räkenskap för mina penningar. Det är M. Brors egendom som jag hushållar med. Jag nödgas således besvära M. Bror at läsa en temmel. tröttsam paragraphe.

På Min Brors anmodan tog jag min själ i mine hand och begärte penningar af Hr. Assessoren. Han svarade at han för dödsfall skull icke kunde lämna mycket. Jag fick likväl trehundrade daler på min lön; och han skänkte mig dessutom 200 i anledning af Min K. Brors förord. Så vist är det at hvart jag vänder mig är jag öfverhopad af Brors Välgerningar. Jag ansåg genast de tvåhundrade såsom Mina, och de 300 såsom M. Bror tillhörige. Och at jag behöfde dessa penningar det visar närlagde upsats. Jag ämnade således sända min Bror de 300 dalerne; men förleden söndags hände mig den olyckan at jag i en dans, med mitt knäspenne ref aldeles i tu ett sidenförkläde för Cammererskan här vid gården. Jag trodde det skulle vara tillfyllest at be om ursägt; men min förtörnade Fru svarade mig straxt temel. alfvarsamt at det *icke läktes dermed.* Jag stackare måste således med nästa postbud anskaffa 3 alnar taft och denna kostnad steg till 45 dalr. Som jag har det öfriga i småsedlar sänder jag det icke. Det medföljande kan tjena, tror jag at betala Hr. Hoppenstedt med. Jag förmodar at innom få postdagar kunna sända min Br. 300 d. som jag väntar från Norrköping. I öfrigit försäkrar jag Min Bror vid ära och heder, at icke, ehvad som ock må ske, röra en enda styfver af min lön för än jag dermed godtgjordt min Brors cautioner; och jag hoppas at Min Bror hyser detta förtroende för mig. Hr. Jongberg, som i dessa dagar reser opp med de

små Steén, kan bekräfta sanningen af den omtalte händelsen. Q. e. d.

Gud ske lof, nu till annat. Min Käraste Bror har då haft det nöijet at för sin Käraste Bror föreställa sin käraste flicka. Jag inbillar mig lättel. at detta tillfälle varit behagligit. Näst nöijet at vara älskad är utantvifvel det yppersta at kunna säga: Se här den som älskar mig.

Jag som icke ser någon möijlighet at någonsin kunna säga detta, jag finner mig icke dess mindre temmel. lycklig, emedan, som jag berättat, man lefver gladt i detta huset, och i synnerhet emedan jag altid tänker at den mäst belefvade Professor i Upsala, och tillåt mig säga i Sverget, har någon liten godhet för mig. Det är förgäfves at Hr. Mag. Rudin (i sin Vitterh^{s} Journal;) undervisar mig at kärleken är en blyplåt som blifver tunnare ju vidare den hamras; jag beundrar mycket hans gåfva at förlikna; men jag är säker at min älskvärda Lindblom altid skall visa mig en liten tillgifvenhet för den vördnad och kärlek jag hyser för honom, och at han ändå lika uprigtigt skall klappa sin vackra Fru i tidens fullbordan. En själ som hans inskränkes icke innom en enda böijelse. Hon omfattar utan svårighet både den sköna som gjör honom lycklig, hans venner som unna honom at blifva det, och Magistrarne som skrifva hvad han icke vårdar sig at läsa.

Medan jag är på Capitlet om Min K. Brors själ, så tillåt mig ålägga Min Bror at frambära min vördnad för en viss Mamsell, som jag kallar Æglé och som M. Bror utan tvifvel finner vara rätt väl nämnd. Skall jag säga en sak som faller mig in? Det förekommer mig altid likasom jag vore litet slägt med detta älskvärda Fruentimmer. Jag tillstår, Min Bror, det är en stark inbillning at tycka sig vara slägt med en af Gracerne; men Min Bror vet på hvars sida det är.

Säg henne at jag uprigtigt beklagar Min K. Bror: Jag vet intet medel för M. Bror at icke få hälften af menniskoslägtet till sina rivaler, och säg henne äfven at den som skrifver detta icke räknar sig till den andra hälften. Jag skulle be min Bror säga henne än mera, men jag törs icke taga mig samma frihet när jag skrifver prosa som jag någon gång tagit mig då jag skrifvit på vers. Blott ett enda ord till, ty jag lämnar med möda detta ämne. När får jag sjunga *tandem vicisti?* När kan jag få skrifva at min bästa Vän är så lycklig som han förtjenar vara? Jag har ännu någon liten andedräckt qvar för detta tillfälle, och den samma handen som har tecknat Susanna skall kunna måla Æglé och du skall älska henne på mitt papper som Du älskar henne i Din famn. Säg henne at min Poesie dog icke för hennes fötter: Jag finner at skaldekonsten är odödlig så länge hon offrar åt Gracerne.

Jag har haft den äran at se Hr. Härds Höfdingen Lindbloms Fru; och jag undrar icke at han är lycklig. Han är det likväl så lagom nu för tiden, ty man berättar at han är öfvermåttan sjuk. Jag har aldrig sedt honom; men jag tar icke dess mindre en ganska öm del i hans tillstånd: alt hvad som bär detta namn interesserar mig. — Jag har i Vestervik gjordt bekantskap med den namnkunnige Prof. Nicander, och jag äger redan en hel bunt af latinska versar som han skrifvit mig till. Jag har en eller annan gång svarat honom på mitt sätt: man kunde förebrå mig at altför mycket hafva smickrat honom men jag bekänner at jag gifvit åt Gubben, hvad jag skulle vägra åt Skalden. En ung Poët bör gjöra, menar jag, som Hårfriseurerne: han bör öfva sig på Peruquestockar, innan han vågar sig at pryda Iris hufvud.

Emottag, Min Bror, försäkran om dens ömma tillgifvenhet, som beklagel. saknar Min Brors sällskap, men som icke

dess mindre dagel. tänker på Min Bror, och af all den lycka honom kan hända, anser den at äga Min Brors vänskap för den smickerfullaste. Jag har den äran at med vördnad vara

Högädle Vidtberömde Hr. Professorns, Min högtärade kste Brors

ödmiukaste tjenare

Helgerum. d: 8 Oct. 1779. LEOPOLDT.

23.

Till J. A. LINDBLOM.

Monsieur mon trés chere Frere.

JE ne Vous écrirai que deux môts puisque le tems presse; et je Vous ecris en françois par je ne sai quel caprice. Vous aves sans doute reçu ma lettre. Je comte de Vous en voyer trois cens d: au plutôt; mais pour le coup en voici bien d'autre chose. Dans ce Moment Msr. L'Assesseur vient de me dire qu'il a reçu des nouvelles d'Upsale qui assurent que j'y suis fort endetté, qu'il ne veut pas s'exposer à des *efterräkningar* (c'etoit le môt dont il usoit) et qu'ainsi nous pourrions nous separer dans deux ou trois mois. Je lui demandois trés poliment s'il n'etoit point content de mon comportement? — Oui Msr. Je le suis. — Pourquoi donc nous separer? — J'ai mes raisons. Je ne Vous en estime pas moins. — Je suis tout bouleversé du coup qui m'a frappé. Mais j'espere que la chose sera bientôt éclaircie. Je soupçonne

fort Ljungberg de m'avoir joué quelque tour. Je demande actuellement examen avec mes deux disciples: et je suis sure qu'il me fera honneur. Si Vous écrives, Mon chere frere, à Msr. L'assesseur, rien ne vous empeche de parler hardiment. Pour moi je Vous assure que mes dettes seront bientôt païeés et que je Vous écris avec une conscience qui n'a rien à se reprocher. Quant à mes dettes, je Vous dirai au plutôt, les arrangemens que j'aurai pris, et dés que je l'aurai fait, je quitte pour jamais un état qui ne ma procuré que des chagrins.

Je suis avec respect.

Monsieur Mon trés cher Frere.

Votre trés humble et tres
obeïssant serviteur.
LEOPOLDT.

24.

Till J. A. LINDBLOM.

Min Värdaste Vän och Bror.

PÅ en tid har all commerce oss emellan uphört och denna tid har för mig varit nog olycklig: Det synes som jag vore född med behofvet at älskas af Min Bror. — Min Bror ser af inneliggande hvilken förlust jag haft den olyckan at gjöra sedan vi sidst råkades: Jag har utan tvifvel gjordt en ännu större om jag förlorat Min Brors vänskap.

Ehuru det må vara, så är jag försäkrad at den risque Min Bror lupit i anseende till mina skulder icke kan hafva

gifvit anledning dertill. Jag känner Prof. Lindblom: det är icke så som han lärt mig at tänka. Jag tror mig således icke återvinna Min Brors tillgifvenhet, men jag har den glädjen at fullgjöra en skyldighet då jag berättar Min Bror at min Fars död lämnat mig arfvinge till en Summa som jag väl icke kan anse för at blifva betydelig; men som helt säkert skall vara tillräcklig at dermed afbörda mina förbindelser emot den första af mina välgjörare. Jag borde säga mina penningeskulder: alla mina förbindelser kunna icke afbördas.

Jag anhåller ödmiukel. at Min Bror i anledning af denna underrättelse täcktes vidtaga passande steg med dem som kunna hafva något at fordra af mig. Så snart Boupteckning och dylikt mera gått förbi skall jag icke dröija at upsända penningar, så framt eljest min Sal. Far, utom min vettskap, icke i denna delen förekommit mig.

Det har nog kostat för mitt hjerta at vara beröfvad dens förtroende som jag älskat så mycket; men jag hör at Min Bror är lycklig, och det bör trösta mig. Jag har för öfvrigit länge funnit at en menniska som är född öm, är olyckligt vis född med ett sinne för mycket.

Om jag skrifver tumultuariskt, om jag icke fullkomligen iacktager den vördnad som olikheten oss emellan ålägger mig, om jag tilläfventyrs beklagar mig orättmätigt, så kom ihog at jag skrifver på pästtimman, förvirrad af en förfärlig mängd notifications bref och andra anstalter och ganska illa återställd ifrån den förskräckelse som min Fars död hos mig åstadkommit. Jag är öfverhopad af sorger och gjöromål. Jag har förlorat en Far som jag vördat och som älskat mig: Min Bror återstår mig. Om Min Bror icke älskar mig mera, så har jag ingenting vidare at förlora.

Hur mår Min Brors älskvärda Fästemö! Det har varit mig kärt at tänka det jag för Min Brors skuld icke varit in-

different för henne. Jag törs icke mera smickra mig dermed. Jag hälsar henne icke: Jag skall gjöra det när jag blir underrättad at jag ännu äger Min Brors acktning, när Min Bror säger mig at Min Bror ännu med vänskap tänker på sin Leopoldt och när jag blir öfvertygad at I begge hållen mig värdig at deltaga i Er lycka.

Jag har den äran at med vördnad vara
Min Värdaste Vän och Brors
ödmiukaste tjenare

Norrköping d. 17 Aprill 1780. LEOPOLDT.

25.

Till J. A. LINDBLOM.

S. T.

Min Hederlige Vän och Gynnare.

SOM jag, nu Gudi lof, begynner at åter lyfta hufvudet ur stoftet, (det kan icke vara rätt mycket förstår Bror väl, efter detta brefvet icke är recommenderat:) så företager jag mig icke någon mindre sak än den at skrifva Min Käraste Bror till; Men jag skall vara det kortaste jag kan, emedan jag väl vet at detta brefvet icke träffar Min Bror i lynne at läsa afhandlingar.

Det var icke utan de ömmaste rörelser af glädje och ärkänsla som jag emottog Min Käraste Brors sidsta skrifvelse. Och aldrig ett ord om Helgerum! Det draget var värdigt Prof. Lindblom. Välan vi skola tiga dermed tills vi råkas:

För det närvarande skall jag blott säga at då jag icke förlorat min Brors Vänskap, så har jag mindre svårt at bära den förlust jag lidit. Jag skall tillägga at delningen efter min Sal. Fader ännu icke gått för sig, och at jag således ännu för några veckor nödgas anropa Min Käraste Brors tålamod. Jag har skrifvit till Hrr. Klint och Borell och jag är säker at De icke skola falla Min Bror besvärlige innom den tiden.

För några ögonblick sedan fick jag veta at Min Käraste Bror skall stå Brudgumme den 6 nästkommande. Jag önskar Min Bror af det uprigtigaste hjerta *Guds välsignelse* dertill. Anse icke detta såsom en vanlig höflighet. Bror vet at jag icke missbrukar detta uttryck. Nog skulle jag så väl som någon annan kunna komma Bröllopslaget at jäspa vid en elak Brudskrift; men jag tror icke at Bror derföre med större förtjusning skulle draga igen sparlakanet när det komme dertill. Jag tillsluter det genast för min inbillning, såsom sig vederbör, och jag vill söka at förgäta Brors nätter, under det jag öfverlämnar mig åt den behagligaste Föreställning af Min Brors lyckliga dagar. Anmäla emedlertid min Vördnad för Æglé, och säg at hon skall bära detta namn, till dess hon skaffar någon som kan emottaga det med lika så stor rätt som hon.

Tänk, at Gubben som lämnade omkring 20000 plåtars egendom! Jag tillstår at jag lika så litet förmodade det, som jag var säker at han möjeligen hade kunnat bistå mig mera än han gjorde. Mitt möderne står således äfven inne. Det har väl varit på vägen at blifva någon disput derom, men man talar nu om composition. Min Mor har dessutom genom tvenne afsägelse skrifter afsagt sig rätt till arfs fordran. Men det är ett vapen som jag väl aldrig skall förebrå mig at hafva nyttjat ehuru varm disputen ock skulle blifva. Något hvaröfver man som jag tror aldrig skall kunna disputera är den

vänskap, den tillgifvenhet och de ärkänsamma tänkesätt jag all min tid skall hysa för min Bror, och den vördnad hvarmed jag har den äran at vara

S. T. Min Käraste Brors

ödmiukste tjenare

Norrk. d: 29 Maj 1780. LEOPOLDT

P. S. NB. när jag sagt at min Stiufmor afsagt sig all rätt till arfs fordran, så bör det förstås at denna afsägelse icke kan vara utfordrad af Arfvingarne, utan af min Sal. Far sjelf under sin lifstid. Det förra vore altför ovärdigt. Det är ock icke vår mening at hon skall blifva lottlös. Vi vilja blott at hon skall nöija sig med så mycket som hon skulle fått ifall rigtig afvittring blifvit gjord efter min Sal. Moder. Men Gubben har deremot tillslagit henne mera än hälften af egendomen.

26.

Till J. A. LINDBLOM.

S. T.

Min Käraste Bror.

MAN säger at Min Käraste Bror nu skall vara på Thornsborg och at min Käraste Bror icke ämnar sig komma till Norrköping. Jag skrifver Min Bror till, för at på hela Stadens vägnar säga Bror at det är rätt illa gjordt.

Min Käraste Bror vet at Fru Janke förbehållit sig at få

råka Min Bror vid dess återresa. Hon ville bedja Bror vara så gunstig och tillåta hennes man at upvagta Bror angående en liten Son som han ämnar at skicka till Upsala. Hennes ömhet för sitt barn är nog smärtad deraf at hon icke fått gjöra bekantskap med en så vacker Professor.

Utom Fru Janke som absolument sjelf vill frambära sitt ärende, har Häradshöfdingen Wadström äfven önskat at få tala vid Bror. Han äger en liten Son under vår Landsmans Hr. Norströms Information, som i höst äfven skall besöka Academien, och han ville öfverlägga med min Bror angående denna Sonens små angelägenheter. Jag tillägger till dessa begge underrättelserna den at alla Norrköpings unga Fruentimmer oförlikneligen längtat efter at se huru den rygtbara Professor Lindblom gjör sin compliment.

Det skulle nog interressera mig at veta om Min Bror värkställer sitt gamla förslag at emottaga någon beskedlig ungdom vid sitt bord, och till hvad pris man då kan hafva den äran at således se Min Bror ansigte emot ansigte. Det är icke jag som frågar: jag försäkrar at jag är anmodad derom. Jag anhåller at Min Bror ville vara så gunstig och ifrån Costi låta mig veta om Min Bror emottager några Spisgäster; om Min Bror emottager andra än pensionairer: om dessa andra som äro tvenne till antalet, kunna få inskränka sig till blott middags måltiden: hvad Min Bror derföre skulle fordra, och för huru mycket man kan hafva det Nöijet at hos Min Bror spisa både middag och afton.

Ingen ting skulle hafva varit mig kärare än at kunna hafva haft den äran at se Min Käraste Bror och dess Älskansvärda Fru på Odensvi, och at både hos det Gamla och Unga Herrskapet personligen få betyga den vördnad och ärkänsla som jag är begge så mycket skyldig; men så hafva mina affairer förhållit sig at jag icke en dag kunnat lämna Norr-

köping. Min Brors Vackra Fru hade rätt deruti at jag icke skulle komma; men jag svär Bror till at ingen ting mindre än min välfärd skulle hafva kunnat hindra mig derifrån. Ändteligen hafva arfsakerne afslutats till min fördel. Jag har bringat min lott till något mera än 18,000 d., och jag tackar Gud för detta lilla understöd som sätter mig i något bättre stånd at kunna följa min böijelse för literaturen och för Min Brors sällskap. I slutet af denna månaden reser jag till Upsala.

Var god Min Käraste Bror och frambär min compliment till Nåd. Frun, och emottag med sin vanliga godhet min försäkran om den beständigaste vördnad. Jag har den äran at vara

S. T. Min Högtärade Käraste Brors

ödmjukaste tjenare

Norrköping d: 15 Sept. 1780. LEOPOLDT.

27.

Till J. A. LINDBLOM.

S: T.

Min käraste Bror.

NU på posttimman fick jag råka Bokh. Swederus. Det har skedt som spått var: inga penningar kunde fås. Han svarade med sin vanliga suffisance at om Prof. Lindblom utgifvit en assignation på honom så har han något missräknat sig på sina ressourcer; emedan han aldeles icke hade tillfälle at honorera den. Jag bekänner at han är den odrägligaste per-

son som jag någonsin sedt. Kortel. han har icke fått negociera något uppå denna sedel och jag är af hjertat glad deröfver; mindre, i sanning, derföre at man derigenom kommer till sin sedel i gen, än derföre at jag sluppit at tjena en Swederus en folliculaire med mina penningar. Om Min Bror nu täcks öfversända till mig hans recepisse på sedeln, lämnat (som jag vill minnas) till Hr. Assessor Strömbom och af honom Min Bror tillställdt, så skall jag hafva den glädjen at åtminstone plåcka en fjäder af min yfviga Bokhandlare. Jag borde nu tillika öfversända min Brors recepisse, men jag skrifver detta bref på posttimman hos Hr. Thorberg, så at jag icke kan åtkomma det så fort som sig borde. Det skall härnäst ske, om icke jag får sända reversen i dess ställe.

Kan Min Bror för någon del skaffa mig penningar, så är jag öfvermåttan tjent dermed: i annat fall måste jag väl sjelf resa till Stockholm för at se till om intet medel gifves at få låna af mina bekanta, som jag likväl icke mycket räknar på. Må väl min älskade Gynnare. Jag önskar helt platt, men af alt mitt hjerta at Brunscuren måtte bekomma Min Bror väl. Anmäla min vördnad för Nådiga Frun, och var försäkrad at ingen lefver med mera vördnad än jag

S. T. Min käraste Brors

ödmiukaste tjenare

Upsala. Tisdag. 1781.

LEOPOLDT.

28.

Till J. A. Lindblom.

S. T.

Min Gunstiga Bror.

Jag har icke kunnat skrifva förr, emedan jag icke förr kunnat säga något vist angående mina affairer. Kongl: Secret. Ugglas tycktes gjöra mycket afseende på min Brors bref. Icke dess mindre kunde han icke hjelpa mig emedan reversen var förfallen, och emedan Disconten icke lånar på sådane sedlar som redan bordt vara inlösta om utgifvaren varit accurat och mån om sin Credit. Jag kände icke detta tillförene och han sjelf blef icke varse reversens oduglighet förr än i går: det vill säga just i det ögonblick som jag skulle få penningar. Han hade då redan recommenderat saken hos vederbörande disconteuren.

Herrar Scharp och Engström hafva låfvat mig at lämna mig sin caution emot säkerhet af Wadströms revers, så snart de undfå hans ordres derom. Jag kunde tilläfventyrs hafva fått den genast om jag visat det bref till min Bror hvaruti han ärkänner sedelns rigtighet; men jag ville icke det af frugtan at exponera honom för omdöme af vinglare. Jag ville icke compromettera hans reputation, utan jag låssade som jag icke haft rådrum ännu at fordra honom för hans skuld, och jag gjorde det enligt öfverläggning med en af mina venner, Hr. Lindahl som rätt väl känner affairerna.

Så snart jag nu hinner få svar af Hr. Wadström, är jag färdig at resa. Jag får då antingen contante penningar eller åtminstone en ny sedel, hvaruppå jag emot Herrar Scharps och Engströms caution har löfte af Kongl Secret. Ugglas at få låna uti Disconten. Det är således ändå igenom Min Brors ynnest som jag blir hjelpt och det är ett tillägg uti den myckna förbindelse hvaruti jag tillförne står hos min Bror.

Jag bor hos Kyrk H. Tegman längst på Söder. Han ber om sin respect till Min Bror och Dess älskvärda Fru. Jag ber at Min Bror med den sednare hälsningen täcktes förena Min vördsamma Compliment, och för egen del vara försäkrad om den vördnad och ärkänsla hvarmed jag har den äran at all min tid vara

S T. Min Gunstiga Brors

ödmjukaste tjenare

Stockholm d: 14 Aug: 1781. LEOPOLDT.

P. S. Jag lämnade nyckeln till min Birau till Städerskan som bor i gården: om jag icke mycket bedrager mig, så nämnde jag det en passant, vid afskedstagandet. Ekeroth har jag råkat.

P. S. Förlåt gunstigt den ovårdsamhet som regerar i detta bref. Vi hålla just nu på at gjöra en liten sjöfärd ut i Mälarn och Tegman står öfver mig med hatt och käpp. — Bokhandl. Svederus skall bli betald innan jag reser härifrån.

29.

Till J. A. Lindblom.

Högädle Herr Professor,

Min Gunstige Herr Bror.

Jag får nu den äran at gjöra min ödmiuka afskeds-Compliment. Om tvenne eller trenne dagar som jag tror vaggar jag på vattnet bort emot Helsingör, betraktande mina öden i en mörk cajuta, och rätt ledsen at lämna mina venner i Sverget.

Det har varit med möda at jag kunnat skrapa ihop så många hundrade daler som äro mig oumgängeliga till min resa och det är Hr. Comminister Juringii vänskap som jag har at tacka derföre. Han har emottagit min Sedel och har låfvat sända mig det öfvriga om fem eller 6 veckor. Jag kan då trygt låfva Hr. Svederus sina penningar, allenast Min H: Bror har den godheten at taga räkning af Hr. Bokhandlaren och sända Juringius den samma, som vid den utsatte termin skall öfverskicka betalningen till Min Hr. Bror.

Min Bror torde vara så god och säga Herrar Vederbörande i Nation, när fråga skulle yppas angående min Curatel, at Magister Calen föreståår mina vices, och at jag lämnat i hans händer de 36 Rd. som fattig Cassan hittils haft innestående hos mig. De öfvrige åtta lämnade jag innan min afresa till unga Hr. Duværus som derföre får gjöra räkning för Calén. Emedlertid ber jag Min Hr. Bror vara gunstig

och så mycket gjörligit är förbehålla sig mina desseiner och mitt vistande.

Farväl min Älskade Gynnare. Tack för all ynnest och godhet. Var försäkrad at jag skall bära öfver hafvet min vördnad och min ärkänsla.

Näst min Vördnad till Nådiga Frun, som jag ber min Hr. Bror frambära, har jag den äran med all min elaka svenska styl at vara af ganska godt svenskt hjerta

S T. Min Herr Brors

ödmiukaste tjenare

Stockholm d: 17 Sept. 1781. CGLEOPOLDT.

30.

Till J. A. LINDBLOM.

S. T.

Min Käraste Bror.

DET är icke försummelse som gjordt at jag ej skrifvit förr än nu. Jag har varit fem veckors dag under resan och således endast på tredje dygnet i Gripswald. Jag seglade ifrån Stockholm, om jag rätt minnes, den 26 September. Calén kan berätta hur min resa aflupit och med hvad nöije jag flackat öfver Östersjön denna årstid. Det är grufsamt at gifva sig i färd med dagjemnings stormarna.

En Baronessa Cruse ifrån Stralsund som någon tid uppehållit sig i Sverget, passerade hem på samma skepp tillika med tvenne döttrar. Dessa personer som börden uplyft så

mycket öfver mig, hade fattigdomen likväl vräkt ner under däck, på några säckar ibland tågvärke och tjärtunnor. Den nyttan hade jag af deras sällskap, at jag lärde mig pladdra litet tyska, och som de äfven fullkomligen väl förstodo svenskan, så voro de mig trenne lefvande Lexica hvilka jag med beqvämlighet använde under det jag sysselsatte mig at läsa den älskvärda Gellerts arbeten, om hvilket man vist kan säga såsom om Nestor at talet flöt ljufligare än honung ifrån hans läppar.

Jag måste betala 2 ducater för ett rum i Cajutan, utom en likaså dryg beskattning för några skeder eländig skeppsmat som jag måste hålla till godo sedan hela min matsäck möglat bort under de första dagarna som vi lågo i skären.

Den 29 October landstego vi hela sällskapet af passagerare vid Rudön, två tyska mil ifrån Wolgast. Jag har altid läst at insulares äro en smula bestacktiga, men jag kan försäkra Herrar philosopher at jag aldrig i min lifstid blifvit emottagen med så mycken godhet och så skön köttsoppa som på denna ö, omkring hvilken Östersjön gapar så hiskeligen. Det är i sanning icke brukligt ibland våra Svenska bönder at bjuda fem resande till bords, som komma uthungriga opp utur böljorna, utan at de begära någon mat och utan at de få betala den.

Ifrån Rudön reste vi på slup till Wolgast hvilket snarare kunde kallas en promenad sjövägen än en resa. Vår lilla span flöt fram i stilla väder emellan några de vackraste belägenheter i verlden. Ingen ting ser så champetert ut som en fläck af den tyska landsbygden. Deras höga gröna tak utan korsstenar, deras af ris flätade gärdesgårdar, och en grouppe af träd som omgifver deras koijor, formera en brytning emot de långsträckta slätterna som fägnar ögat. En mijl ifrån Volgast passerade vi pene mynde skants. Volgast,

som Horatius skulle hafva kallat det rutiga Wolgast, är en vacker fläck som Naturen kastat fram bakom Gasmuts klippor mitt framför ett inlopp af Östersjön. Det skryter vid strandbrädden med rudera af ett gammalt slott, som gjör god effect. Den stund jag kom, flaggade alla skepp i hamnen. Det var icke för mig, utan för en Köpmansdåtter i Staden som den dagen stod brud med en Skeppare.

Vi skakade härifrån på postvagn öfver tre mils eländig väg till Gripswald, som är en temmeligen vacker stad, ungefärligen så stor som Upsala. Jag gjör ingen beskrifning däröfver. Den som vill veta huru Academien ser ut, huru lång kyrkan är, när Orgelvärket bygdes etc: kan skicka Busser hit ut. Det skall jag endast nämna at de svenske hafva god Credit härute; så nykommen jag ock är, så kan jag i hvar bod få taga alt hvad jag behagar på krita. Jag betjenar mig ock af denna förmån i anseende till den brist här är på smärre mynt. Jag skulle förlora åtta till tio skillingar på hvar ducat, om jag nödsakades vänta för at prompt betala alt det småplåck jag kan behöfva.

Föreläsningarna hållas här på tyska, och de publiqua endast onsdagar och lördagar. Den som har lust at lära, har här vackra tillfällen. Det är sant, här finnes icke, som jag tror, någon Ihre eller någon Melanderhjelm; men här finnes i det ställe ett temmeligt antal af det slags småsnälla folket som är gjordt för at informera Studenter. Man läser här äfven Historia Litteraria. Det är Prof. Dähnerts sak. Var god och säg Brodren Duværus at han har en stark rival i Tyskland, och at jag ville kunna skicka honom en liten profbit af hans prælectioner. Jag har hört honom tvenne gånger och jag må bekänna at det är något skönt. Han har mycken vältalighet, mycken insigt och jag har aldrig hört någon gammal Professor radotera så litet på en hel timma som han.

Han talte i dag om Machiawellis arbete. Han sade mig då, det som var nytt åtminstone för mig, at Machiavelli var en stor man, stor philosophe, at hans Princeps långt ifrån at vara någon politisk dogmatik, icke är annat än en skarp satir öfver förstarne af Florens, och at de gjordt sig en nog löijlig möda som grälat med at refutera honom. Denna Profess. Dähnert begynte i förgår cursen i sin vettenskap. Det passade mig förträffeligen. Åtta stycken Svenskar tillika med mig hafva kommit öfverens at begära ett privat Collegium hos honom hvarest han skall beskrifva *Den jezzigen gelehrten Stand von Europa nach den vornehmsten Ländern*, ehuru jag väl tror at det lär blifva oss temmeligen dyrt. Publice läser han *Die ältere Gelerte geschichte und den ursprung der Wissenschafften.*

Om vi kunde få tyskarna at gå in i vårt förslag, så skulle det mycket lätta vår kostnad; men dessa bussar vinlägga sig mer om at känna alla slag af vin än alla slag af Böcker. Jag spisar på communitetet ibland 30 sådana kämpar som hvar middag tralla mig öronen fulla. På en källare här i Staden hvarest jag icke varit, hafva de en slags ridderlighet för sig, som består däruti, at de väl hundrade gånger repetera en visa den de kalla *Landets vater*, och vid ett vist ord deruti, ränna de alla, efter hvarannan, en värja som går omkring laget, igenom sina hattkullar till dess hon blir full af hattar ifrån fästet alt up till spetsen. Det är ett oskyldigt nöije som de kalla commerce, och hvarmed de recreera sig sedan de en hel timma om dagen snarkat i någon professors collegium.

En enda Professor läser här understundom 4 timmar om dagen; men det är alt privatim. Professor Murbeck läser Achenwalls folkerätt, hvilket jag har lust at höra när jag får komma litet i ordning.

Jag vet ännu icke för visso när jag får examen. Jag är

så nykommen at jag icke fått tid at anmäla mig ännu. Decanus är dessutom siuk och för än han blir frisk låter ingen ting gjöra sig. Under Professor Murbeck tänker jag disputera, om Gud ger mig hälsa och krafter. Det tycks som man skulle lefva här för godt köp; men alla Svenskar säga at det fördömda skilling myntet, som är det minsta man här brukar och ungefär gäller 3 Svenska styfver gör vistandet i Gripswald dyrt nog i småningom. På tryck är här ett klingande pris. Man gjör här en anständig uplaga af en disputation för 4 Svenska Rd:. Tilläfventyrs försöker jag at præsidera en gång innan jag reser härifrån. Det kommer i sig sjelf på ett ut at skämmas i öfvre eller nedre-cathedern. För at fullkomligen blanda alt tillsammans så skall jag säga i slutet på denna § at här är ett vackert bibliotek, hvaruppå jag sett en catalogue i 3 styfva band. Det sednare är en fördel som felar oss i Upsala.

Om jag ur något skäl ångrar at jag lämnat upsala, så är det för at icke hafva fått disputera under Prof. Lindblom och promoveras af Prof. Melanderhjelm. Det är otroligt hvad denna Professors ryckte växer vid hvart steg man gjör utom Sverje. Major e longinquo reverentia. Hvarföre får jag då icke tacka honom för den Academiska hedern? Jag skulle hafva sagt, när jag tilläfventyrs någon gång på min ålderdom kommit at tala med ungdomen om en Newton, en Klingenstjerna, en Melanderhjelm, jag skulle då hafva sagt: Mina herrar, jag har af dessa tre, fordom sjelf känt den sidstnämde. Han föracktade icke min ungdom. Flere än en gång täcktes han tillåta at jag upvagtade honom. Jag glömmer aldrig huru jag stundom skyndade at infinna mig där han gick fram, för at få betragta honom så mycket jag ville. Mina Herrar, det är hans hand som satt lagerkrantsen på mig; på mig som nu har den äran at tala med Eder. Jag ville hafva

varit det mera värd än jag då var. Så skulle jag hafva talat och hela församlingen skulle hafva bugat sig för mina grå hår.

Jag ville öfvermåttan gerna sjelf buga mig för Min Bror, Min Brors Fru, Hr. Professor Fant, Bibl. Duværus, Herr Adj. Tingstadius och min gamla Præses Hr. Adj. Boëtius, men jag tviflar på at det kan ske för än i vår. Emedlertid sänder jag härmedelst min vördnad som jag ber min Bror dela emellan dessa personer, men så nämligen at Min Bror och dess Fru behåller för sig största delen deraf. Jag har anbefalt curator at gifva lilla Axel en Nationelle kyss på mina vägnar. Min Bror kysser jag sjelf immerfort i tankarna, under det jag har den äran at vara

S. T.

Min käraste Brors

ödmjukaste tjenare.

Gripswald d: 2 November 1781. LEOPOLDT.

P. S. Om Comminist. Juringius ännu ej skickat penningar till at betala Bokh. Swederus, så behöfver min Bror endast commendera dem hos honom. De äro redan tillreds. Det skulle förtryta mig om detta dröjsmål gifvit Hr. Swederus anledning at vara missnögd med mig. Var gunstig och hälsa honom och gjör min ursäckt.

31.

Till J. A. Lindblom.

Gripswald d. 4 Jan 1782.

Högädle Herr Professor

Min Gunstige Herr Bror.

Jag måste söka at upfylla i tituln det som felas i pap-
peret, hvilket icke får vara så ampelt som det borde vara i en nyårsönskan till min Patron, emedan vi äro tre som ämna gjöra cour till Sverjet under samma couvert, och hvardera nyårsönskan således icke får väga mera än $\frac{1}{3}^{\text{dels}}$ lod.

Med Min Brors tillåtelse begynner jag således strax: Jag har den äran önska Min Bror en frögdefull continuation af detta ingågna år at Min Bror tillika med Fru, Hr. Son, och hela förnäma vårdnaden, måtte uti all sjelfönskelig välmåga framlefva detta och många påföljande; och jag tillägger fram för alt at all denna oförlikneliga välmågan icke må kosta min Bror så många skillingar för jemmerliga nyårsönskningar på vers, som mitt temmeligen medelmåttiga tillstånd i år bringat mig at utgifva.

Man har här den olyckan at om nyårsdagen vara belägrad af tiggare, som hos Boktryckaren köpt sig ett litet bevis på tysk vers, om den ömma del de taga i ens pungs välstånd. Men det är intet tiggare endast som bruka detta. Min piga upvagtade mig äfven nyårsmorgon med sin vers. Hon önskar där *at Parkerna måte väfva min lefnadstråd mycket lång*

(ty långt måste all ting vara i tyskland) *och äfven blanda amor in deruti med många famntag och kyssar* etc etc etc. Alla dessa nyårsönskningar äro utsirade med vederbörliga änglar som blåsa i långa Trumpeter illuminerade med mönja och Gummigutta: Bror ser at jag lefver just i skötet af de vackra konsterna.

För min egen del önskar jag åtminstone at parkerna måtte väfva min lifstråd så lång att den må räcka till dess jag hinner tillbaka till Sverje, dels emedan jag af alt hjerta längtar at få omfamna Min Bror, dels emedan ingen ting är sämre hushållat än at dö i Tyskland, hvarest man upfunnit konsten at lagligen präja Sterbhus så oförskämdt at den aldra simplaste begrafning icke kan ske under 80 till 90 Rd^{s} kostnad.

Min Bror må föreställa sig at här icke är bättre köp för de lefvande än för de döde. En skilling här, (3 svenska styfver.) är det samma som en styfver i Sverget. Här är dessutom så stor brist på silfvermynt at jag nyligen nödgas låta inlösa en växel på 66 Rd: Svensk och 32 sk med idel guldpengar, hvaraf jag efter hand måste förlora, när jag åter väntar, 3 svenska daler på hvar ducat. Det enda som gjör vårt vistande här något drägligt, är at maten kostar oss så litet. Vi betala derföre vid pass 15 svenska plåtar om året; deremot kostar kammare och varma utom tvätt, omkring 70 plåtar: det är pris curant.

Nu vill jag säga at det förtrutit mig litet at Min Bror icke hedrat mig med det ringaste af sina nyheter. Huru kan Bror låta mig lefva på det sättet som en hedning härute, utesluten ifrån Vittra-mannar samfund? Jag menar likväl at jag skrifvit min Bror ett vältaligt Bref till sedan jag kom hit, som jag förestält mig at åtminstone få se tryckt i Giörwells tidningar. Alfvarsamt sagt, jag är helt inquiet at få veta huru Min Bror, Dess lilla Fru och Son befinna sig och jag besvär Min Bror at fägna mig med en liten underrättelse derom.

Så när hade jag glömt berätta Min Bror at jag redan värkeligen är Candidat och förmodeligen Magister innan min Bror får detta bref. Jag tog min examen 8 dagar för jul inför Amplissima Facultas Philosophica i Gripswald, som helt auguste hade församlat sig omkring ett stort Rådstufvu-bord garnerat med äfven så många vinglas som ledamöter, och en dråpelig fond af confect, hvaraf min Bror kan dömma at man här blandar utile dulci. Jag kan intet säga at man examinerade flått. Säg Adjuncten Boëthius at jag å nyo respon-derat för hans disputation, och at den ventilerades i hela facultetens närvaro emellan Professor Murbeck och mig, hvilket utgjorde min examen i Philosophia Morali. Professorn oppo-nerade strängeligen: han approberar den på långt när icke. Han har sedermera lämnat mig en af sina disputationer i samma ämne, som Hr. Adjuncten skall i sin tour blifva dom-mare öfver. Så snart jag nu hinner at låta trycka min Disputation, så har jag absolverat hela coursen.

Oagtadt alt detta är jag ännu nog osäker om när jag kan vara hemma. Det tillfälle jag här har at studera philo-sophien och lärdomshistorien får jag aldrig på något annat ställe. Jag specularar dessutom på at med tiden begifva mig litet längre ut. Mitt myckna stillasittande gjör at jag behöfver en liten motion: Derföre har jag gjordt partie med en Magister Falk och ett par andra Svenskar om en liten promenad som vi i sommar vill gud tänka företaga oss till fots igenom Berlin till Leipsig, Halle etc. etc. Om intet något oför-modeligit hinder kommer emellan så är detta en afgjord sak; men intet är ändå mera afgjordt än den vördnad och vänskap hvarmed jag har den äran at vara, M. Brors

ödmiukaste t^{re}

LEOPOLDT.

P. S. Var god och anmäla min vördnad till nådiga Frun, Hr. Profess. Fant, Hrr Adjuncterna Boethius och Tingstadius och Brodren Duværus. Historiarum Profess. Möller härstädes, som visar mig mycken höflighet, vill associera mig vid utarbetandet af ett Tyskt och Svenskt Lexicon. Han bjuder mig ½ Rd: arket; ännu har jag ej resolverat något derom.

32.

Till J. A. Lindblom.

Högädle Herr Professor

Min Gunstige Herr Bror.

Jag har ett bref af Min Bror at besvara och äfven ett ifrån Prästmannen Calén hvilken jag likväll denna gången ej skrifver till under den ovisshet hvaruti jag är om hans vistande. Om jag dröijt längre än höfligheten eller rättare vänskapen fordrat at besvara Herrarnes bref, så har det varit för at kunna berätta något annat än det at jag befinner mig efter vanligheten, plågad af en svag mage och en temmelig grad mjältsjuka.

Min Bror ser af innelagde lapp huru långt jag hunnit på den Academiska trappan. Jag har som andra begynt at arbeta för kryddboden. Det är emedlertid pro sparta Docendi som jag specimenerat. Få se huru snart jag kan få fullmagt ifrån Rom hvarest man tror at Cancellairen ännu vistas. Emedlertid är jag nu i verket Mag. Legens (som det här

kallas) i Historia Literaria. Det ankommer på mig sjelf at slå an till föreläsningar när jag behagar. Facultetens veniam har jag redan bekommit.

Pro Gradu speciminerade jag under Herr Prof. Muhrbecks Præsid. d. 16 Martii och Promoverades samma dag i Cathedren. Jag hade kommit fram långt förut; men min Præses hade haft den olyckan at stampa så hurtigt under det han i godt lag sungit *Gustafs skål* at fot-senan sprungit, hvilket flere månader hållit honom innestängd. Ämnet var det samma som M Hr. Bror föreslog mig i Upsala. *) Jag tänker ännu som då at den oförliknelige Akenvall har orätt då han påstår emot Locken at en enda menniska kunde i statu Nat. orig. utan orättvisa occupera halfva delen af jordklotet om hon endast hade nog facultates phys. dertill. Man håller Prof. Muhrbeck för en af Tysklands ypperligare Philosopher. Det är vist at hans föreläsningar bestå i helt annat än at criticera en definition, commentera öfver några triviala satser etc. Han approberar icke min mening i det omtalta ämnet: men han säger at han skulle gjöra det om han trodde på sensus moralis och om han icke vore öfvertygad derom at jus naturæ som bör läggas till grund för borgerlig lagstiftning, bör, då frågan är om rättigheter, så mycket möjeligit är hänföra alt till de utvärtes, hvilka determineras efter ett vist ögonskenligit factum utan afseende på hvad en oviss invärtes känsla föreskrifver. Man har recenserat min disputation i *Critische Nachrichten.* Recensenten har sagt sant i alt utom i det loford han behagat gifva Auctor.

Academien i Gripswald har ett litet Bibliotek om vid pass 25000 vol. utan Amanuens eller vice Bibliothecarie. Jag har sökt at Blifva antagen dervid. Prof. Muhrbeck har föredragit detta för concilium. Det har icke blifvit afslagit i syn-

*) *De Origine juste Introductæ Proprietatis*

nerhet som jag vill tjena utan lön. På ordentlig Stat bestås icke mera än en Bibliothecarie ensam. Prof. Dähnert min annars synnerlige Patron som icke vill stöta en gammal Magister Warenkrause, hvilken länge förgäfves sökt det samma, ursäktar sig med denna författning; men har likväl lämnat mig fri tillgång till Bibliothequet med löfte om at gifva mig bevis såsom om jag värkeligen varit tjenstgjörande när jag reser härifrån. Det samma har äfven Concilium lofvat mig. Jag ville likväl gerna vara ordinarius: Man har tillförene haft en vice Bibliothecarius här och änskönt lönen nu mera icke står at få så kunde sjelfva namnet, som Min Hr Bror lätt finner, vara mig gagneligit. Ifall min Herr Bror kan värka något ifrån ett så aflägse håll, så var så gunstig och använd sig till sin eleves fördel.

Min Bror finner af alt detta at jag icke slagit Lidénska Bibliothequet ur tankarna. Det är sant at jag på några månader, uptagen af så många olika gjöromål som här förefallit, icke kunnat hinna blifva annat än en nog måttelig Docens i en så outöslig vettenskap, men mina år, min lust för detta yrke, och den inskränkta lefnad min svaga hälsa nödgar mig at föra, bringa mig at tro at jag med tiden icke skulle blifva otjenlig för ett sådant ställe. Man skrifver mig till ifrån Linköping at Brodren Duværus återtagit sin ansökning. En Mag. Trozelius berättar mig sjelf at hans venner arbeta för honom till Lidénska Biblioth. Jag känner icke det minsta af alla dessa omständigheter; men jag väntar at Min Bror vill hafva den godheten at underrätta mig derom, och jag skall vara nögd med utgången ehuru dan den blir, ganska öfvertygad at Försynen äfven täckes nedlåta sig till dessa småsaker, och at om hon låter oss hungra så är det derföre at det icke är oss nyttigt at äta. Jag skall anse mig nog lycklig om jag kan bibehålla hela min lefnad igenom

Min Brors vänskap, och deras som likna Honom, och i synnerhet om jag kan förtjena den samma.

Det hastar icke med den lilla summan hvarmed jag haft den äran at kunna tjena Min Bror: Jag skulle äfven aldrig villa höra nämnas det ordet interessen af Min Bror, om jag icke nödgades anse den yttersta noggranhet i sådana mål för en af mina första skyldigheter. Vill min Bror skicka mig detta lilla i en Svensk sedel, så är jag nögd dermed. Skulle Min Bror åter vara det ringaste generad deraf, så var försäkrad at det är hundrade gånger för litet för at betala mig den förtret jag skulle hafva deraf.

Hr. Pontin och Hr. Grönberg äro nu värkeligen i Gripswald. Den sednare bor i samma hus som jag och ämnar här antaga Doctors graden. Den förre blir väl Magister tror jag om han läser braf öfver. Jag skall tjena honom i alt hvad jag förmår och jag kan värkeligen gjöra det i vissa småsaker. Tilläfventyrs gjöra vi tre en liten tour åt Berlin i dessa dagar. Längre kommer jag väl icke för denna gången.

Jag har sedt den Medaillen som Östg. Nation låtit slå öfver Hr. Professor Liden. Han har skickat den i bref till Hr. Prof. Möllers unga son, och jag har det brefvet i afskrift som han derjemte skrifvit till Fadren hvilket tilläfventyrs är ibland de sidsta han dicterar. Jag har i detta bevis af Nationens ärkänsla lätt igenkändt vår Inspectors smak och tänkesätt och jag är glad at äfven hafva fått bidraga dertill: Menniskors högacktning, och ärkänsla som hans insigter och frikostighet förtjena, äro utantvifvel den enda timmeliga belöning han ännu kan åtniuta. Herrarna hafva skattat mig långt under min respect för vår Plinius. Min Bror vet at den Yngre Plinius likasom Prof. Lidén skänkte ett Bibliotheque till sina Landsmän med en fond till lön för en ordentelig Lärare. Det är en paralelle hvaraf man kunnat betjena sig vid inscrip-

tionen, om icke den simplicitet som är första regeln för ett sådant minnesmärke nästan förböde alla sådana små artigheter.

Om Min Hr. Brors och dess Värda Frus hälsa så förbättrat sig, som jag önskat det under min Frånvarelse, så blir Min Bror och lilla Axel icke de enda personer af samma namn, som jag vid min återkomst väntar mig at få omfamna. Den lilla personen begynner väl at jollra vid detta laget. Ibland namn på saker som min Bror gjör sig omsorg at bibringa honom så glöm intet mitt, jag ber, på det at den människan icke en gång må förefalla honom främmande, uppå hvars tillgifvenhet han är född med de största pretentioner.

Snart i sex månader har jag medicinerat under Hr. Archiater Westphals ordres här i Gripswald. Jag var ännu så krank när jag disputerade pro gradu at jag nödgades medicinera i Cathedern. Hvar fjerdedels timma måste jag taga in 10 droppar af ett slags Opiat som skall vara af Zimmermans upfinning. Sedan har jag blifvit något bättre. Hr. Archiater Westphal tager min sjukdom för ett slags magkrampe som han vill curera med droppar och Decocter. Hr. LifMedicus och Assessor Hedin som några dagar var här i staden och som då bodde hos mig påstår at det är maskar. Han anser den beständiga sugning hvaraf jag plågas, såsom ett ofelacktigt bevis derpå. Jag sjelf tror at jag har rätt och slätt en svag mage, som i småningom upphör at gjöra sin tjenst. Emedlertid förmådde jag de begge Doctorerna at consulera med hvarannan. Slutet blef at jag skulle uphöra med medicamenter och dricka Engelskt Porter. Curen synes mig icke pinsam. Emedlertid har jag på Assess. Hedins ytterliga tillstyrkan begynt at dricka bittervatten. Jag tillstår at jag deraf finner mig bättre än af något annat. Det är således som brunsgäst som jag nu har den äran at skrifva

Min K. Bror till. Jag önskar at jag må komma tillbaka till Sverget medan jag ännu har litet hälsa och litet penningar, för at där få öfverlämna min bräckliga varelse åt Hr. Adjuncten Doctor Akrell, hos hvilken jag hoppas Min Bror vill hafva den godheten at recommendera mig.

Ifall Lidenska Bibliotheket skulle blifva ledigt, tänker Min Bror at jag kunde söka på det specimen jag redan aflagt? eller skall jag nödvändigt resa till Upsala för at speciminera å nyo innan jag kan anses såsom competent? Jag frågar så, emedan jag i sednare fallet nödgas skynda med hemresan kanhända till min mindre fördel. Annars blir jag väl ännu något längre i tyskland, för språket skull för det lugn jag lefver i, för de tillgångar till underrättelser som jag här har, och för dem jag hoppas at kunna få.

Var gunstig, Min Bror, och anmäla Min vördnad för sin Värda Fru, för Hr. Prof. Fant, Hrr. Adjunct. Boëthius och Tingstadius, och för Herrar Profess. Frondin och Melanderhjelm hvilka jag hade bordt nämna förut. Försäkra äfven den respectabla Fru Professorskan Boberg om min vördsamma hugkomst. Hälsa ibland ÖstGöthar i synnerhet Brodren Duværus den Gudsmannen, och min Egen vän Calén om han ännu är qvar i Upsala. Och för at gjöra dem begge sednare denna hälsning angenämare än alla andra möjeliga hälsningar, så var god, Min Bror, och anhåll å mina vägnar hos sin Charmanta Fru, at hon vid tillfälle täckes frambära dem med ett af de nådiga ögonkast som à la rigueur tillhöra Min Bror ensam. Jag framhärdar med vördnad

S T. Min Gunstige Herr Brors

ödmiukaste tjenare

Gripswald d: 22. Junii 1782. CGLEOPOLDT.

33.

Till J. A. Lindblom.

Post Scriptum till mitt bref. af d: 31. Aug. 1782.

Förlåt Min Värdaste Bror at jag skrifver på en så liten lapp. Jag lägger den i en annans bref för Postporto skull som är temmeligen dryg häremellan. — Jag hade förgätit en sak i mitt sidsta, som jag utbeder mig at få anföra denna gången — Professor Muhrbeck, vår Landsman och min Gynnare har en liten fordran hos en Magister Anjou som skall vistas uti eller omkring Upsala, och hvars förmyndare Rector Wenström säges hafva varit. Oagtat flere löften hafva inga penningar infunnit sig, och nu på någon tid har Mag. Anjou icke ens haft den höfligheten at besvara Professorns bref. Jag har lofvat honom at skaffa honom underrättelse från Upsala angående mannen och hans tillstånd. Törs jag besvära min Bror at fråga derefter? Kunde Min Bror genom sitt anseende på något sätt bidraga till skuldens betalande, så gjorde Bror mig en grace, hvilken sätter en förtjenst deruti at kunna gagna Prof. Murbeck. Jag ber Min Bror om ännu en sak. Qui semel ve*recundiæ fines transierit* etc. etc. Var gunstig och skicka mig Sal. C R. Ihres Utkast till föreläsningar öfver Svenska språket i fall det finnes till köps i Upsala. Det är Prof. Dähnert som jag kan förbinda dermed. Farväl Min Gunstiga Bror. Mitt bröst är lika eländigt. Jag andas tungt, men jag är så länge jag förmår gjöra det,

Min Bästa Brors ödmjukaste dräng

Greifsw. d: 8 Sept. 1782. Leopoldt.

P. S. Anjous skuld lärer vara omkring 60 plåtar. Hans Bror är urmakare i Upsala. Prof. har mannens sedel, som jag vill skicka, om det behöfves, och om min Bror tillåter det. Min vördnad för Frun anmäles.

34.

Till J. A. Lindblom.

S. T.

Min Värdaste Bror.

Jag kan då, efter Min Brors bref, med säkerhet d. 31 Sept. gratulera Min Bror till en ny arfvinge? Det som något litet förbittrar detta nöijet för mig, är den frucktan hvaruti jag lefver i anseende till Min Brors sjukliga Fru; Jag hoppas Min Bror vill hafva den godheten at så snart som det är möjligt betaga mig den samma, på det jag utan oro må äga det nöijet at öfverväga Min Brors lycka. Det är mycket, jag tillstår det, at redan hafva præsiderat elfva gånger; men det tolfte af Min Brors academiska arbeten är utan dispute det vackraste. Måtte detta sidsta skaffa Min Bror så mycket nöije, som jag är säker at Min Bror har heder af de föregående. Förlåt min antithese i faveur af min välmening. Jag känner at den smakar litet fade; men jag hinner icke skrifva om mitt bref för ett illa tournerat uttryck.

Jag är nu för tiden sjuk som jag plägar vara, men på ett långt farligare sätt än tillförene. Jag arbetar med rena lungsoten, som jag ådragit mig af förkylning under de kalla bad jag nyttjat i sommar. Min mage har blifvit bättre; men

jag lärer derföre icke lefva längre. Det står nu at försöka om jag kan släpa mig fram ett år eller något. Jag finner ock at jag är rätt umbärlig i verlden, och jag vänjer mig i småningom at tillbaka umbära den. När man icke kan lefva längre, så är det det bästa man kan gjöra att dö med grace. Emedlertid ville jag gerna förut se mina venner i Sverge, och om jag lefver till nästa vår så vågar jag mig på resan. Tjugo år mera eller mindre är utan tvifvel något, så länge man ännu är frisk, men det är rätt litet när man är sjuk och oduglig och det är ännu mindre sedan man en gång afsomnat.

Juringius har skrifvit mig till at han begärt cessio bonorum. Jag har hos honom något penningar till godo, som jag i detta tillstånd mera än förr behöfver, då jag tillika med hoppet om en längre framtid, förlorar i småningom förmågan at kunna arbeta för det närvarande. Jag gjör nu för tiden intet annat än hostar, jag kan knapt andas och läser aldeles intet. Det är för altid slut dermed. Lidenska Bibliothequet tänker jag icke mera på. Jag räknar på at tillbringa nästa sommar hos min Syster på Finspång, ty till hösten ämnar jag, vill Gud, gjöra mig resefärdig. Jag beklagar mig icke: Jag föreställer mig at jag lefvat 70 år i stället för 26, och jag finner mig rätt rask för at vara så gammal. Sjukdomen och den långsamt frätande plågan är det odrägligaste. Men jag skall söka at gjöra mig den så lätt som det är möjeligt. Det är mig också något svårt at skiljas vid mina venner som jag älskat kanhända med altför mycken liflighet; men jag tänker at sedan jag afsomnat, så blir det blott ett ögonblick innan jag åter råkar dem. Hade jag kunnat dö med den öfvertygelsen at jag varit *nyttig* i verlden, så hade det utantvifvel varit en stor tröst för mig; men jag är altför ung dertill, och jag skall bjuda till at under den lilla tid Gud behagar unna mig öfvrig, gjöra så mycket godt som jag förmår.

Jag kommer tillbaka till Juringius. Han är skyldig mig 2438 d^{r} och han gjör nu concourse. Jag har på hans begäran skickat honom fullmagt at öfverlämna till någon hederlig man, som kan bevaka min fordran. Han har lofvat at hålla mig skadeslös. Var så hederlig Min Bror och skrif honom till, och förmana honom dertill, men så likväl, at han icke märker min anstalt. I de ömmande omständigheter, hvaruti jag värkeligen befinner mig, vore det nästan ochristligt at blotta mig på mitt lilla understöd. Jag väntar denna ynnest af Min Brors vänskap och af Dess menniskokärlek.

Prof. Dähnert skrifver nu till Cancellairen och begär mig till Vice Bibliothecarius. I händelse det misslyckats, hade jag kunnat blifva ordentlig Bibliothecarius Senatorius vid Bibliothequet i Stralsund: Så är saken planerad, under vilkor likväl at jag ville låta betala mig med fullmagten för den möda jag skulle hafva att sätta deras Bibliotheque i ordning, som är dyrbart men obrukligt och vanskött. Jag är icke mera i stånd at gjöra det. Det är med möda jag uthärdar den smärtan jag har af lutningen, under det jag skrifver detta bref. Om Prof. Dähnerts förslag lyckas så är det åtminstone en titul som man kan sätta i tacksägelsen efter mig. O curas hominum!

Far väl Min älskade, Min Bästa Vän. Var så lycklig som det är möjligt at vara här i verlden, och om jag dör innan jag får omfamna Min Bror, så kom ihog at Min Bror förlorat den minst nyttiga, men den mäst upricktiga af sina venner. Anmäla min vördnad för sin Fru. Jag önskar henne af alt hjerta den hälsa som jag förlorat, och som Hon bättre kan använda än jag, efter hon derigenom kan gjöra Min Bror lycklig. — Hälsa Mina Gynnare Hr. Prof. Fant, Hr. Prof. Neichter, Hrr. Adjuncter Boethius och Tingstadius. Jag skall aldrig förgäta den högacktning och ärkänsla jag är skyldig

dem för deras godhet emot mig. — I fall den Högste kallar mig innan jag kommer till Sverget, så skall det finnas i mina gömmor ett papper, stält till Min Bror, angående disposition af det lilla jag kan lämna. Jag hoppas min Bror vill hafva den godheten at chargera sig dermed. Gjör mig i det fallet till viljes och bränn upp de papper olästa, som finnas i min Bireau. — Ännu en gång Farväl Min värdaste Bror. Var försäkrad at jag till min sidsta stund skall högackta Min Brors omsorg för mig och den beständiga godhet Min Bror haft at deltaga i mina öden. Jag hade tänkt at jag skulle få litet mera tid at ärkänna den. Jag skall åtminstone ihogkomma den intill mitt sidsta ögonblick, och utaf alla känslor som i småningom försvagas hos mig, är tacksamheten den enda, som jag känner skall följa mig i grafven. Jag är emedlertid efter min vana

Min Värdaste Brors

ödmjukaste tjenare

Stralsund. d. 31. Sept 1782. LEOPOLDT.

P. S. Jag är nu i Stralsund. en liten affaire, och i synnerhet Min Doctors ordonnance som har velat låta skaka mig något litet på en af våra tyska postvagnar, hafva fört mig hit. Jag reser i morgon tillbaka. — Pontin har redan disputerat pro gradu — Han är nu således Magister. — Det har gått — Gud vet hur.

P. S. Var Gunstig och ställ detta bref fort, med det aldra första. Det innehåller en liten angelägenhet. Postpengarne betalar jag af alt hjerta, om min Bror vill gjöra sig den mödan at sätta dem på min räkning.

35.

Till J. A. Lindblom.

Högädle och Vidtberömde Herr Professor

Min Vördade och älskade Bror och Vän.

Jag tackar Min Bror ödmjukeligen för den godheten Min Bror haft at underrätta Min Svåger Strömberger om Sin Frus lyckliga nedkomst. Jag har igenom honom haft den glädien at i min ordning blifva underrättad derom. Han skrifver mig till at Vår Herre på en gång skänkt Min Bror en Son till, och en frisk Fru. Den som känner Mitt hjerta så väl som Min Bror kan lätt sluta till den förnögelse som en sådan nyhet förorsakat mig. Min Syster har äfven nästan vid samma tid anländt helt hälsosam ifrån Tyskland. Det är en lycka som jag sjelf icke törs lofva mig. Jag drages med mina små missnögen, mina små bekymmer. Jag är icke nögd hvarken med min kropp eller mitt sinne; men jag tackar Gud för det goda Han låter mig åtnjuta igenom mina Venner, och at han gifvit mig ett hjerta, som då det i småningom dör bort för alla behagliga känslor åtminstone längst behåller vänskapens och tacksamhetens.

Jag önskade kunna undvika at på något sätt tala om mig sjelf; men efter det är min skyldighet at gjöra Min Bror en liten räkning för mitt tillstånd så vill jag säga som kortast at min bröst-sjukdom utan at vara betydeligen förbättrad, likväl icke aldeles har det dödeliga utseende hvarunder den i början

förekom mig. Min Doctor Hr Professor Riedfeld menar sig icke finna några kännemärken till Lungsot hos mig. Jag önskade at det vore så. — Jag ville hafva någon tid öfvrig för at kunna tillbringa en del deraf i skötet af Min Brors Famille och af min egen. Men jag ber Gud i synnerhet derom för at kunna igenom min återkomst lätta min Stackars Systers bekymmer som sitter Enka i vidlöftiga omständigheter, hotad at beröfvas all sin lilla förmögenhet och utan at hafva en enda menniska at luta sig till.

Efter at hafva återhämtat mig, åtminstone så mycket at jag kan vistas ute som andra menniskor och bestrida små gjöromål, när de intet äro altför utmattande, har jag äfven trädt tillbaka till mina gamla förehafvanden och utsigter. Jag törs således ännu tänka på Lidénska Bibliothequet i den händelse at intet dugligare Ämne vore förhanden. Igenom ett bref ifrån Prof. Lidén (som likväl icke är stält till mig) har jag nästan ärhållit löfte derom.

Jag vistas nu i Stralsund, hvarest jag förgårs temmeligen oförmodeligen hedrades med Rådets Fullmagt såsom vice Råds-Bibliothecarius. Lönen är ännu odeterminerad. Någon blir det likväl. Syslan är just inrättad för min skuld. Det är redan 5 veckor som jag uppehållit mig här, sysselsatt at sätta detta kostbara och altför vanhäfdade Bibliothek i ordning. Det stiger till femton eller sexton 1000de Volumer, och har hittils varit utan alt slags catalog-värk.

Om jag hinner fullborda detta till Sommaren, som jag förmodar, så kommer jag hem omkring Midsommars tiden. Mitt långsamma vistande i främmande land, på en dyr ort, Min Grad, någon liten Bokhandel och min beständiga sjuklighet, som mera än alt annat föröder min lilla förmögenhet, gjöra det nödvändigt för mig at söka någon condition vid hemkomsten, som åtminstone någorlunda kunde lisa mig i

mina framdeles utgifter. Härute kan jag icke lefva på den lilla lön man kanhända tillslår mig, och det har icke eller varit min afsigt at låta fästa mig här. Var gunstig, Min Bror, och haf mig i minne ifall någon sådan lägenhet vid Academien skulle yppa sig.

Hr. Magister Anjous skuldsedel följer innelyckt, transporterad på Min Bror af Prof. Muhrbeck, som med mycken tacksamhet ärkänner Min Brors godhet och möda. Jag för min del tackar Min Bror icke mindre hjerteligen för Min Brors sidsta Bref, för Ihrens lilla skrift, för all min Brors ynnest, under det jag ber Min Bror gunstigt ursägta den frihet jag tagit mig at besvära Min Bror med alla dessa småsaker.

Juringius har skickat mig ett starkt häfte af sina betracktelser rörande hushållningen och Styrelsen i Norrköping. Det är en skrift hvarmed han præluderat för sin inlaga om cess. bon. och hvaruti han med mycken manhaftighet fäcktar för sina förlorade rättigheter. Han är på många ställen nästan för mycket hurtig och jag tycker i allmenhet bättre om hans skäl än hans skämt, men jag älskar hos honom den hederliga dristighet hvarmed han gjör sig sjelf rätt. Det är understundom godt at de få lida litet som hafva courage at beklaga sig.

Om min Bror vet något sätt at gjöra mina hälsningar interessanta så var gunstig och använd det hos sin Lilla Söta Fru, hos Herr Professor Fant, och Herrar Adjuncter Boethius och Tingstadius. Var gunstig och anmäla äfven Min compliment till mina Herrar Landsmän. Jag har den äran at vara med vördnad

S. T. Min Gunstige Herr Broders

ödmjukaste tjenare

Stralsund
d: 19 Novembr. 1782.

LEOPOLDT.

36.

Till J. A. Lindblom.

S. T.

Min Värdaste Bror.

Jag förebrår mig som en icke så liten oförsigtighet at jag icke recommenderade mit sidsta bref, hvaruti jag skickade Hr. Professor Muhrbecks revers, eller rättare M. Anjous, Transporterad på min Bror. Jag vill likväl hoppas at saken haft goda vägar och at jag snart kan vänta underrättelse derom äfven som om Min Brors och Dess Värda Familles tillstånd, hvarom jag icke är mindre angelägen.

När Min Bror gjör mig den äran at skrifva mig till, så var så god och säg mig något litet angående sin lilla nykomna Son. Om intet mera åtminstone huru han heter et si refert ore patrem. Jag kan intet lida at det skall gifvas en Lindblom om hvilken jag intet vet det minsta besked.

Min Svåger skickar mig ett vidt och bredt inventarium öfver sin Poike. Föga felas tror jag at han icke skickat mig honom i kopparstick. Han påstår at det lilla kräkets hufvud är aldeles bygt efter Lavaters Systeme. Min Syster är mera modest. Hon skrifver mig till at han liknar sin Far, och ber mig derjemte ursäckta at Hennes tyska resa icke blef så ställd at hon kunde besöka mig.

Under det Mina Venner med så mycken framgång täfla om at föröka verlden, arbetar jag med mindre lycka at under-

hålla min egen krassliga varelse. Rien n'est changé, je suis encor sous le couteau. Jag är ännu oviss om jag intet skrifver detta med döden i bröstet. Jag har Consulerat, tid efter annan, tre Medici. Två försäkra at min bröst-sjukdom icke är annat än starcka hypocondriska besvärligheter som igenom sina spenningar under brösthinnan förorsaka den ångest och den andteppa hvaröfver jag klagar. Den tredje tiger och föreskrifver mig China och selzer-vatten. Jag har igenom ett långvarit bruk deraf funnit mig åtminstone något förbättrad. Min Medicine kostar mig vackert; men hvad skulle jag icke våga för at någorlunda kunna återvinna hälsan och för at ännu en gång få se Min Bror, Min Brors lyckliga Famille, och Min Brors Venner, som tillika gjöra mig den äran at vara Mina?

Jag arbetar här på Bibliothequet ifrån kl: 9 om mornarne till 4 efterm. Allting skrider långsammare än jag hade föreställt mig. Jag är nu sysselsatt med qvarterne. Folianterna stiga till inemot 3000. Vore jag rätt frisk så vore arbetet angenämt. Jag tänker at jag till Juhl skall få veta hvad jag har i lön. Det behöfves ock. Här kostar så mycket ved som man i Sverige köper för en plåt, åtminstone 30 d^{r} kpp^{mt}, en kammare om året 45 till 50 plåtar (och han är ändå slät:) en måltid emellan 3 och 4 d^{r} Jag äter likväl för 30 styfver om dagen, bor för 24 d^{r} i månaden med bädd och uppassning; men ved, Doctor och Medicamenter medtaga desto mera. Om jag intet ser mig kunna hålla mig någorlunda skadeslös vid min nya beställning, så öfverger jag den till midsommaren.

Skulle Min Bror kunna förlåta mig den nödvändighet hvaruti jag befinner mig at upsäga Min Bror för hälften af den lilla suma som står oss emellan? Jag ser nog at det icke är något vänstycke men mina omständigheter hafva tagit

den vändning at det emot all min uträkning blir mig nödvändigt. Jag har dessutom at fordra på två händer några 100de plåtar, men det är mig omöjligt at utprässa dem. Det vore mig okärt at bekymra Min Bror, så inpå helgdagarne, men tilläfventyrs befinner Min Bror sig i den belägenhet at det icke generar Min Bror. Jag ville för ingen del at Min Bror skulle gjöra något som obeqvämade Min Bror.

Frambär min vördnad för Nåd. Frun, för Herr Professor Fant, Herrar Adj. Boethius och Tingstadius, Bror Duværus och de öfvrige af Mina Gynnare och bekanta som gjöra mig den äran at hafva mig i minne. Herr Prof. Frondin, och Herr Prof. Melanderhjelm torde äfven icke ogunstigt emottaga min ödmjukaste hälsning. Jag önskar Min Bror, Dess Famille och Dess Venner en angenäm helg, ett lyckligt årskifte, och någon liten godhet för den som med fullkomligaste vördnad har den äran at framhärda

S. T.

Min Värdaste Brors

ödmjukaste tjenare

Stralsund d.. 10 Dec. 1782: — CGLEOPOLDT.

P. S. Om Min Bror par hazard skulle hafva hört omtalas en ung Storck som Studerar medicine i Upsala, så var gunstig och säg mig ett ord om hans tillstånd och upförande. Han har sin Famille här i Stralsund och hans Bror ligger som Officer i Garnison. Han har bedt mig fråga derefter, emedan den unge Doctorandus icke gjör sina släcktingar den vänskapen och skrifver dem till. Förlåt mig at jag så ofta gjör mig venner här ute igenom Min Brors möda.

37.

Till J. A. Lindblom.

Min älskade och Bedröfvade Vän.

Jag hade intet afvagtat Min Brors begäran för at upfylla en så oundvikelig skyldighet som den at, efter min ringa förmåga, hedra en Persons minne, hvars dygder och intagande egenskaper förtjenat ännu mera än mina versar, min saknad nemligen och mina tårar. Jag betalde genast denne sidstnämde skuld rundeligen till hennes minne då jag i Lördags inhäntade af Stockholms Påsten (hvilcken jag af en händelse fick se hos Audit. Mandorff här i Stralsund) denna sorgliga nyhet; och de som det ögonblicket voro omkring mig skulle bättre kunna säga Min Bror om jag har ett hjerta at känna Brors olyckor med, än Bror kanhända sjelf kan ärfara det af ett Bref som jag nu skrifver under den stumma ängslan, hvilken så som Prof Fant rätt väl säger i sin grafskrift, i smånigom åtföljer de häftigare rörelserna.

Det var Nations Grafskrift öfver Min Brors Sal. Fru som jag vid förenämde tillfälle hade lägenhet at läsa eller Snarare at se, ty jag hade hvarken Sinneslugn eller tålamod nog at Läsa den hel och hållen igenom. Om jag säger Min Bror at jag dervid just sade det sama om vår estimabla Prof. Fant som Han hade haft den godheten at tänka om mig, så tror Min Bror kanhända at min caresserade egenkärlek icke gjör annat än skickar Hr Prof. Fant en compliment tillbaka för Hans bevågenhet; men min Bror det vore en så illa tour-

nerad compliment at jag oacktadt min enfaldighet intet skulle vara i Stånd at komma fram dermed, om icke den ursäcktades af sjelfva händelsens Sanning.

Jag skref dessa Stancer som jag här innelyckt sänder Min Bror i det första svallet af min bedröfvelse, och aldeles utan föresats at skrifva en grafskrift. Om de hafva någon merite är det den at vara äfven så okonstlade som den Person öfver hvilcken de äro författade. Jag tror icke at Min Bror där skall finna ett enda högtrafvande uttryck, et enda ord som smakar af phoebus. Jag har undvikit at inblanda det aldra ringaste didactiska vid ett tillfälle då philosophien gemenligen antingen uphäfver sig med en fräck stolthet, eller kryper i Loci comunes. Det har förekommit mig at blotta representationen af denna rörande situation vore philosophisk nog.

Hufvud felet i denna lilla skrift är det at den kommer 2^{ne} fulla månader för sent. Jag har skrifvit den i mina tankar på den 1 Februari och den måste läsas under samma datum om den skall vara dräglig. Scena är vid Min Brors Saliga Frus dödssäng.

Jag hade tilläfventyrs icke bordt låta trycka den samma; men jag har frucktadt at Min Bror icke skulle finna mina matta verser värdiga den äran, och jag har ändteligen velat at det skulle existera ett minnesmärcke af min högacktning och ömma tillgifvenhet för min Brors förlorade Maka. Det är äfven ur det skälet som jag tecknat mitt namn under denna runa, en sak, som jag i min lifstid aldrig tillförene gjordt på eget bevåg.

Jag slutar af min Brors sidsta bref at Min Bror äfven haft den olyckan at förlora sin yngsta Son. Min Bror säger det intet uttryckeligen; men om så är, så blir det en bedröfvelig correction som M. Bror måste gjöra i den åttonde stan-

cen af min grafskrift, och hvilcken jag beklagar med ett, af Min Brors förlust, redan altför såradt hjerta.

Min Bror får här innelyckt hela uplagan af denna skrift på 2 eller 3 exemplar när, hvaraf jag sänder ett till min Svåger på Finspång som också har den förtjensten at kunna gråta. Tänk intet, Min Vän, at det är för en lumpen besparing skull som jag låtit trycka så få exemplar. Det är derföre at jag skrifvit för få läsare, det vill säga för dem, som känna bitterheten af Min Brors förlust äfven så lifligt som jag, och som i faveur af det förträffeligaste Fruentimmers minne, kunna uthärda at läsa mina slätta verser. Jag räknar deribland Min Brors Herr SvärFar och Fru SvärMor, Fru Professorskan Boberg, Herr Professor Melanderhjelm, Herr Professor Fant och Mamsell Eberhardt (om hon annars vill emottaga något som kommer ifrån min hand.). Och jag ber Min Bror hafva den godheten at hos dessa 6 Personer gjöra min cour med ett exemplar åt hvardera. Som jag intet vet hvilcka af Mina Herrar Landsmän nu kunna vara närvarande så kan jag i mitt namn intet upvagta någon af dem med denna skrift. Sex exemplar äro öfvrige till Min Brors disposition.

Hvad skall jag nu säga Min Bror angående Min Brors förlust, Dess tillstånd och sorger? Jag skall utan tvifvel intet förolämpa min Brors hjerta med det utslitna *Fit levius patientia* etc. Det är en satire öfver den olycklige, och intet någon tröst, och jag känner med huru mycken rätt Min Bror skulle svara mig

> Non ego firmus in hoc; non hæc patientia nostro
> Ingenio. — —

Jag sörger för min egen del äfven så uprigtigt som Min Bror. Jag kan intet slita ur min själ den tankan at Brors hus hädanefter altid skall blifva för mig en öken, hvarest jag

fåfängt skall söka den täcka Värdinna hos hvilcken Brors venner altid voro välkomna, och som öfvergjöt ens hjerta med alt det angenäma som fans i hennes väsen. Det är intet poësie i detta, det är saning men en sanning som intet låter säga sig utan till känslan och ändå intet utan till en mans känslor som är äfvenså olycklig och så full af saknad som Bror. Ack Min Gud! huru mycket har Bror icke förlorat? Nej, Bror kan intet mera få en sådan maka som på det sättet förljufvar Brors lefnad, och jag vågar säga förbättrar Bror. Bror var altför lycklig: Bror kunde intet vara det länge. — Jag slutar min Bror; jag känner at min Blod begynner svalla altför häftigt, och at mitt svaga Bröst lider dervid. Så klen är jag ännu. Farväl Min Hederlige och Beklagansvärde Vän. Det är omöjligt at Bror i detta ögonblick kan vara olyckligare än jag.

Stralsund d. 25 Mars 1783. LEOPOLDT.

Förlåt at jag slutar utan de vanlige complimenter.

P. S. Jag har förgätit at säga ett ord angående Doctor Muhrbeck. Han lät svara mig at han intet ordinerade frånvarande, at han hade altför mycken respect för Rosens disciplar, och at det utom dess redan vore för sent. Han har beklagligen haft rätt i det sidsta.

38.

Till J. H. Lidén.

Högädle och Vidtberömde Herr Professor
Vördade Gynnare.

I bref af Herr Secreteraren Björkegren hade jag med gårdagsposten den sorgeliga underrättelsen at Hr. Bibliothecarien Duværus oförmodeligen med döden afgått: Ett frånfälle hvilcket jag upricktigt beklagar, både af enskild vänskap för den afledna, och af agtning för de förtjenster hvilcka gjorde honom så nyttig för den academiska ungdomen vid den Inrättning, hvarmed Herr Professorn stiftat Sig ett så hedrande minne innom bemälte Samhälle.

Till äfventyrs har det intet undflytt Herr Professorns kännedom at denna samma Inrättning under de sednare åren varit et betydligt ögonmärcke för mina enskilta studier och mitt öfvriga bemödande. Det har, jag tillstår det, förefallit mig såsom icke aldeles otroligt at jag vid yppad ledighet skulle kunna komma i åtanka, om icke såsom fullkomligen förtjent af en sådan befordran, åtminstone såsom icke helt och hållit oskicklig at framdeles blifva det. Jag har under den tiden mer än en gång haft i tankar at igenom bref gjöra mig påminnt hos Herr Professorn; men jag har altid upskutit det under förmodan at längre fram kunna gjöra det ännu mindre ovärdig Herr Professorns ynnest och förtroende. Jag kan ock säga med sanning at jag till den ändan ingen ting

försummat som mina inskränkta tillgångar och mina ringa egenskaper tillåtit mig at i agttaga. Sedan jag efter aflagt specimen vid academien i Greifswald blifvit antagen till Docens i Lärdoms Historien och Amanuens vid Bibliothequet därstädes, har jag vidare sökt min befordran tillika med ett nytt tillfälle till öfning och undervisning vid Råds Bibliothequet i Stralsund, hvarest jag ifrån den 13 November förledit år vistas såsom vice-Bibliothecarius; sysselsatt at sätta denna vackra Boksamling i något bättre ordning, och at uprätta vederbörliga cataloger deröfver. Nu då præfecturen vid det Bibliothek, som för altid skall bära namn af dess Vördade Gifvare, igenom ofvannämde dödsfall blifvit öpen för sökande, vågar jag betjena mig af den rättighet för hvilcken Östgötha Nation har at tacka Herr Professorns ädelmodiga försorg, och anmäla mig ibland concurrenterne till samma sysla. Jag har icke den förmätenheten at tro mig kunna ärsätta förlusten af dess första Innehafvare; men jag har tänkt at om ingen ny Duværus nu genast vore förhanden, så skulle min böijelse för denna Vettenskap, och den upricktighet hvarmed jag önskar at blifva nyttig innom mitt fädernesland, någorlunda bidraga at tillvinna mig den upmärksamhet, som jag ödmjukeligen anhåller at Herr Professorn täcktes lämna min ansökning.

Jag vet väl at det nu mera är Consistorium i Upsala som egentligen sitter i kall at urskilja öfver detta ämne. Men utom den förtjenta rätt som ingen med billighet kan frånkänna Herr Professorn at så länge Herr Professorn lefver disponera öfver sin egen välgärning, så äga Herrar Vederbörande utan tvifvel det billiga förtroende till Herr Professorns omdöme, at de utan eller emot Herr Professorns bifall icke stadga förslaget till en sysla, öfver hvars beskaffenhet det icke gifves någon ypperligare Domare, än just Den Samme som inrättat henne.

Oacktadt jag hittils dragit betänkande vid at med mina bref falla Herr Professorn besvärlig under Herr Professorns beständigt fortfarande sjuklighet, har jag likväl aldrig underlåtit at af Venner och bekanta underrätta mig om Herr Professorns tillstånd. Jag är icke af naturen otacksam, och jag har ifrån första ögonblicket af Herr Professorns Inrättning, delat med mina Landsmän den förbindelse de hafva Sin gemensamma Välgjörare. Herr Professor Möller och jag hafva tillsammans fällt uprigtiga tårar öfver det bref hvarmed Herr Professorn sednast hedrat Honom; och Han förvarar det såsom ett dyrbart minnesmärcke af en vänskap som Han tror sig icke nog kunna skatta. Med bedröfvelse förnimmer jag ännu ifrån alla håll at Herr Professorns tillstånd är långt ifrån at förbättra sig; men det är med den innerligaste tillfredsställelse som jag tillika inhämtar at Herr Professorn uthärdar detta hårda prof, med den värkeliga ståndacktighet och det undergifna tålamod som skiljer den Christna Philosophen ifrån den naturliga, och utom hvilcket jag försäkrar Herr Professorn, at jag sjelf upgifvits under mina egna vedervärdigheter. Ack! Herr Professor, hvad man under en lång och svår sjukdom lär at dömma annorlunda om många saker än under lifligheten af sin första och friskaste ålder, hvars värde ganska få lära så väl och så tidigt at känna som Herr Professorn. Jag har emedlertid för min del at tacka den Högsta för en någorlunda förbättrad hälsa: men det förringar intet den sorg jag känner öfver Herr Professorns beklagansvärda sjuklighet. Jag önskar Herr Professorn af uprigtigt hjerta all möijelig förbättring, och jag tackar Herr Professorn tillika med alla tänkande menniskor, som hafva den lyckan at känna Herr Professorn, för det exempel Herr Professorn lämnar oss af möjligheten, at med all mensklig förtjenst till lycka, utan otålighet

umbära den samma. Det är med den ömmaste vördnad som jag till mitt yttersta ögonblick har den äran at framhärda

Högädle och Vidtberömde Herr Professorns
Min Vördade Gynnares

Greifswald d. 26. Aprill 1783.

ödmjukaste tjenare
CARL GUST. LEOPOLDT.

39.

Till J. A. LINDBLOM.

Högädle och Vidtberömde Herr Professor
Min Värdaste Bror och Vän.

MIN Brors välbehag öfver min lilla skrift lindrade svedan af det sår som Min Brors förra bref gifvit mig; men mitt hjerta har fått ett nytt igenom underrättelsen om vår förtjenta och acktningsvärda Duværi frånfälle. Vår Nation har i Honom mist en omistelig man, och jag tror när man väger hans meriter på efterverldens vigtskål, så kan man näppeligen visa hans minne för mycken heder.

Jag skall intet gjöra såsom en del friare hvilcka begynna at insinuera sig hos Enkan igenom många loford öfver dess afledne Man. Jag tillstår at jag friar till Syslan: jag har ifrån längre tid tillbaka, som Min Bror vet, något litet räknat uppå at Efterträda Duværus; men jag hade intet förmodat och för all del intet önskat at denne i så många hänseenden värdige Mannens död skulle öpna mig vägen till en sådan befordran. Och om jag vågat den dristigheten at söka ett ställe som

Han beklädt, så är det mindre under hopp at kunna ärsätta förlusten af en Duværus, än under önskan at efter måttet af mina ringa egenskaper kunna blifva nyttig innom mitt fädernesland.

Under helgedagarna hvilcka jag tillbringat ibland mina Venner och Landsmän i Greiffswald, ärhöll jag redan ifrån Herr Secret. Björkegren i Stockholm underrättelse om detta dödsfall. Han bad mig tillika skicka sig fullmagt at söka i mitt namn. Jag ansåg det som en invite ifrån Ass. Gjörvell eller tilläfventyrs ifrån Herr Pr. Lidén sjelf. och som jag intet förr än i går aftons vid återkomsten till Stralsund hade den äran at inhända Min Brors bref, så disponerar jag intet mera sjelf öfver en commission, som jag likväl hälst hade önskat at få updraga min Bror. I sig sjelft, torde det också vara likgiltigt ifrån hvilcken hand inlagan kommer, och hufvudsaken består i Min Brors ynnest förord och driftiga bearbetande, hvilcket jag fullkomligen tillförser mig, under löfte om den beständigaste ärkänsla.

Det är min fasta föresats: nihil appetere ob jactationem, men också nihil ob formidinem recusare. Jag tror at jag nu mera någorlunda känner hvad för en man denna omäteliga vettenskap fordrar; men ehuru litet jag inbillar mig at vara en sådan man, så misströstar jag väl intet at med någon nytta för den Academiska ungdomen kunna föreslå det Lidénska Bibliothequet. Får jag lifstid nog at arbeta i den plan som jag här lagt, så hoppas jag at Min Bror och mina öfvrige venner icke skola finna någon förmätenhet i det jag här säger.

Rector och Concilium i Greifswald gå med sin föreskrift för mig till Ven. Consistorium i Upsala, åtminstone föreslog och lofvade Prof. Dähnert mig det innan jag reste ifrån Greiffswald. Rådet i Stralsund lärer intet underlåta at igenom Cancellairen R. R. Rudensköld recommendera sin tjenare hos konungen. kanhända äfven hos Consistorium.

Det är möjeligit at alt detta kommer för sent; men jag har ansett för en skyldighet at använda dessa billiga medel till vinnande af ett ändamål som jag söker, och till styrka för mina venners förord som kunna hafva den godheten at arbeta för mig.

I Herr Prof. Melanderhjelms, Min Brors, och Herr Prof. Fants ynnest håller jag dock för at min mästa styrcka ligger, och jag törs lofva mig at Herrarne och Min Bror i synnerhet icke öfvergifva mig vid detta tillfälle. Min Bror känner bättre än jag hvilka förberedelser man å högre ort torde böra i agttaga. Man vill säga at en eller annan redan satt sig i åtanka hos Konungen. Mina gissningar hafva dervid fallit på Mag. Juring eller Mag. Trozelius. De vägar jag skulle kunna gå för at värka på ett så högt ställe äro altför krokuga och långsamma. Viste jag någon gen canal till R. R. Scheffer, som jag vet icke är mig onådig, så skulle jag betjena mig deraf. Men jag inser frugtlösheten af alt sådant bemödande hos mig som är så liten och så långt ifrån. Alt detta vill säga at jag efter at hafva i agttagit alt hvad som stått i min förmåga, med fullkomlig öfverlåtenhet antvardar min sak i Min Brors händer, öfvertygad at Min Bror både kan och vill värka på de ställen der det fordras till min fördel, och at Min Brors möda och godhet för mig, vid detta tillfälle äfvensom vid så många föregående öfverskrider måttet af min ringa förtjenst, och kanhända af min förmåga at någonsin ärkänna den samma.

Hos Pr. Lidén har jag vederbörligen gjordt mig påmint. Jag Recommenderade mig i hans åtanka utan at visa hvarken åtrå eller liknögdhet; och jag afvacktar för öfvrigt med undergifvenhet under Försynen, den utgång som Dess godhet och vishet behagar at förordna.

Var gunstig och anmäla min ödmjuka vördnad för Herr

Prof. Frondin, Herr Pr. Melanderhjelm och Herr Prof. Fant. Kanhända vinner jag snart en önskad lägenhet at personligen frambära den samma.

Herr Observator Nordmark har alt godt hopp at efterträda Prof. Meijer i Greifswald. Förslaget var redan upsatt när ett bref ifrån Fursten ändrade det samma och nödgade Herrarna at gifva honom ett rum deruppå. Man har mycket frågat mig om han är tyska språket så mägtig at Han kunde hålla föreläsningar deruppå. Jag har svarat at hans färdighet i Tyskan är åtminstone i proxima possibilitate och at för öfvrigt intet språk i verlden, icke ens det Chinesiska kan blifva något hinder för en man af Hans Snille. Jag har den äran at vara med mera vördnad än papperet tillåter mig at uttrycka

S T. Min Värdaste Brors

ödmjukaste och förbundste
tjenare LEOPOLDT.

Stralsund
d. 29 Apr. 1783.

P. S. Glädjas gjör jag (förlåt min germanismus) af alt hjerta öfver Min Brors lilla sons restitution. Jag hade aldeles tagit honom för redan död, så at Min Bror intet kunde gjöra mig angenämare surprise än då Min Bror berättar mig at han lefver och mår väl. Gud bevare honom och hans Bror och låte dessa begge Barnen altid vara ämnen för min Brors framgena tillfredsställelse och tröst.

P. S. Det är intet min skuld at Min Brors bref blir så sent besvarat. det var redan 21 dygn gammalt när jag fick det. Var gunstig och ställ inneliggande till sin ägare. Det angår en liten commission och innehåller några ord angående min ansökning. At jag lägger Ass. Giörwells bref i min Brors och intet tvertom kommer deraf at jag befarade uppehåll i Stockholm för brefvet till min Bror. Jag hör at Bror

Göthe är gift och at han sitter i goda omständigheter. Gånge så allom rättfärdigom!

P. S. Rycktet som altid skall hafva något at säga, förmäler ifrån ÖsterGothland at Maml. Graver väntar på slutet af Brors Enklings-år. Förlåt den indiscretion jag har at så tidigt tala efter rycktet. Jag är mer än tillräckligt öfvertygad at inga fördelar hvarcken af skönhet eller rikedom kunna ersätta den förlust min Bror så nyligen lidit. — Min hälsa är gudi lof, eller synes åtminstone någorlunda förbättrad.

40.

Till C. C. Gjörwell d. ä.

Högädle Herr Assessor.

Jag törs påminna Herr Assessorn en liten person som Herr Assessorn fordom hedrat med sin ynnest och som nu utber sig ett vedermäle deraf at han icke förlorat densamma.

Det kan icke vara Herr Assessorn obekant at Lidénska Bibliothecariatet är ledigt igenom Mag. Duværi död, och tilläfventyrs har det icke heller undflytt Herr Assessorns upmärksamhet at jag under de sednare åren räknat något på möjligheten at vid en sådan ledighet komma i åtanka. Herr Assessorn har Sjelf i bref till Herr Prof. Möller i Greifswald gifvit mig någon anledning dertill. Det kommer nu an deruppå om Herr Assessorn gunstigt täckes igenom sin ynnest för mig, och sitt bidragande på vederbörliga ställen facilitera för mig vägen till en sådan befordran.

Jag vet at det är en ännu lönlös beställning; men det nöijet at arbeta i en vettenskap hvari de Svenske hafva Herr Assessorn till föregångare skulle kanhända oftast kunna bringa mig at förgäta mina kroppsliga behofver.

Man har velat säga mig at åtskillige redan å högre ort satt sig i åtanka. Jag har icke några medel at värcka på så långt afstånd, men jag anhåller ödmjukast at Herr Assessorn som vistas i denna högre sphæren, täcktes använda sitt anseende till min fördel ifall Herr Assessorn skulle pröfva det nödigt.

Under öfvertygelse at jag äger Herr Assessorns ynnest och under det hopp jag har at engång kunna koma i stånd at förtjena den samma, har jag tagit mig den friheten at i denna min angelägenhet upvackta Herr Assessorn. Jag vågar hoppas at Herr Assess. icke ogunstigt anser min dristighet och at Herr Assessorn ädelmodigt befrämjar min fördel, om Herr Assessorn annars finner at den i detta afseende kan förenas, med Lidenska Bibliothequets, Academiens och Litteraturens.

Herr Assessorn har at befalla mig i alla afseenden hvari jag kan hafva den lyckan at med min tjenst upvagta Herr Assessorn. Det är med de vördsammaste tänkesätt som jag har den äran at framhärda

Högädle Herr Assessorns

ödmjukaste tjenare
C: LEOPOLDT

Stralsund.
d. 29 Apr. 1783.

P. S. Jag hade i tankarna vikit mitt bref annorlunda än respecten fordrade. Herr Assessorn täcktes gunstigt ursäckta de vedermälen deraf som brefvet vid framkomsten ännu torde bära. Och jag är altför nära inpå posttimman för at skrifva om det samma.

41.

Till J. A. Lindblom.

S.T.

Min Hederlige, och af hjertat älskade Vän och Bror.

Förlåt denna familiera titul och denna papperslapp. Jag undviker, med Min Brors tillåtelse, igenom denna sednare ett halft quintins öfvervigt, som skulle kosta mig så mycket som 3 d^{r} k^{mt}—.

Concilii i Greifswald samfälta recommendation har emot min förmodan uteblifvit, men på det at en sådan caprice af ödet eller af några Tyska Professorer icke må lända oskyldigt till min nachdel, så har jag hållit mig förbunden at medelst de begge bref Jag här bilägger, både underrätta min Bror om rätta orsaken dertill, och lämna ett litet prof af deras tänkesätt för mig af hvilcka jag har den äran at vara känd.

Hade jag velat emottaga ett recommendationsbref underskrifvit: *Rector och Concilium Acad.* så hade det stått mig till tjenst. Men jag har befarat at en sådan underskrift, som intet brukas utan till underhafvande, skulle kanhända stöta Consist. i Upsala; och Concilium i Greifsw. vill för all del i verlden intet ärkänna Herrarne i Upsala för bättre än de sjelfva. Ett simpelt Test. Ac. har jag, ehuru ampelt det ock må hafva blifvit författat, afslagit, emedan jag, (Om jag får säga min mening) varit för högfärdig, både at begära det i Greifswald, och at grunda min ansökning derpå i Upsala.

Jag förmodar at Min Bror lätteligen gillar min lilla fåfänga i denna delen. Det skulle hafva, tyckes mig sedt alt för Studentlikt ut.

Ifrån Rådet i Stralsund har ett Recommendationsbref afgått till Cancellairen Gr. Rudenschöld som i synnerhet innehåller tvenne puncter om det annars är så författadt som jag begärt. 1º at H. Ex. täcktes igenom sin föreskrift gjöra mig till det bästa påminnt hos Ven. Consist. i Upsala. 2º at H. Ex. när saken kommer till konungen ville fälla et nådigt ord till min fördel. Man har lofvat mig en copia deraf, som jag ännu icke fått; men jag har hört at det i Syndici Kühl frånvaro blifvit upsatt af en gammal minneslös Landt-Råd, som helt säkert icke är ett ibland de mäst persuaderande genier, och det gjer mig icke anledning at vänta mycket deraf.

Emottag min Varmaste tacksägelse, Min Bäste Bror, för Sitt sista Bref, Förslaget på det Engelska Medicamentet, som jag låter efterskrifva, och exemplaret af min omtryckta Grafskrift. Men sedan Herr Prof. Fants versar stått i Stockholms Posten så hade mina icke bordt komma dit. De äro långt mindre poëtiska. Emedlertid sätter jag alt värde på mina Läsares benägna omdöme och jag är i synnerhet glad at jag derigenom, åtminstone till någon del kunnat afbörda min pligt emot det aimablaste Fruentimmers minne, som jag någonsin känt, och emot en Vän, lika så sällsynt i sitt slag, och emot hvilken mina förbindelser gå öfver mitt hufvud. Den Poëtiska äran rör mig föga nu mera, och jag begär af allmenheten i det fallet icke något vidare än Dess indulgence. Jag har dessutom märkt at man i Min Brors belägenhet ofta är nog benägen at tillskrifva en enfaldig Griftruna de Ömma rörelser för hvilcka man har at tacka sin olycka.

Lidén har jag skrifvit till. Det kommer nu derpå ann hvad den Mannen finner för godt. Jag har emedlertid varit

angelägen at ingen fördel måtte uteblifva igenom min försummelse, helt kallsinnig för alla dem som omständigheter beröfva mig, hvilcka äro utom min krets at värcka.

Var gunstig Min Bror och anmäla min respect för Herr Professor Fant och det öfvriga Högtärade Brödralaget, vid hvilcket jag under min Brors Auspicier hade den äran at auscultera under mit sidsta vistande i Upsala. Inneslut mig äfven i Mina Herrar Landsmäns bevågenhet som jag vid alla tillfällen skall söka at förtjena. Får jag utbedja mig en liten lapp vid tillfälle, så haf den godhet Min Värdaste Bror och underrätta mig om belägenheten af min Sak och hvad jag ungefärligen kan hoppas. Jag önskade i synnerhet at veta hvilcka som söka jemte mig, och om flera än en, enda sättes på förslaget.

Min hälsa är nu gudilof någorlunda förbättrad; men mitt altför efterhängsna Bibliotheks arbete hindrar mig at sköta den så som jag kanhända borde. Ifrån kl. 6 om morgonen till skumma aftonen är jag sysselsatt dermed; ty jag vill ändteligen sluta det samma så tidigt at jag ännu medan sommaren varar kan hinna till Sverige: en sådan resa må då ske för längre eller kortare tid.

Fortfar, Min Käraste Broder, i sin godhet för mig, och emottag min uprigtiga försäkran om den hjerteliga vördnad och ärkänsla hvarmed jag har den äran at framhärda till mitt yttersta

S. T. Min Käraste Broders

ödmjukaste tjenare

Stralsund
d: Maji 1783.

CARL GUST. LEOPOLDT.

42.

Till J. A. Lindblom.

S. H. T.

Min Värdaste Bror.

Den 30 Maji hade jag den äran at skrifva Min Bror till och at sända Herr Professor Muhrbecks quittence på den af min Bror gunstigt öfversände Summan, men jag vet ej af hvad för öde detta bref kommit at undansticka sig ibland andra papper. Efter 10 dagar, då jag tror det nästan vara i Upsala företer det sig på mitt skrifbord, hvilcket är så mycket förtretligare som jag i anseende till Terminens slut i Upsala icke vet om detta utan at gjöra en omväg ner åt Öster Göthland tillbaka, kan träffa Min Bror.

Herr Professor Muhrbeck har bedt mig anmäla hos Min Bror Hans fullkomligaste ärkänsla, och jag för min del tackar min Bror icke mindre ödmiukt för det afseende Min Bror behagat gjöra på mitt förord. Jag fogar till denna förklaring af begges vår tacksamhet Herr Prof. Muhrbecks quittence hvilcket tillika är mitt egit.

Af dato kan Min Bror inhämta at jag genast öfverskickat penningarne, utan at en enda postdag öfver uppehålla dem hos mig.

Hvad Lidénska beställningen beträffar, har Min Bror utantvifvel af mina begge föregående bref inhämtat mina tankar. Jag söker den alfvarligen, och Min Bror vet bäst hvad jag

gjordt derföre. Den har kostat mig min hälsa och mine penningar. ty utan speculation derpå, hade jag vist icke 9 månaders tid, med dryg känning uppehållit mig i det sumpiga Stralsund som utaf alla orter är den förderfveligaste för ett Svagt Bröst. Endast för recommendationen skull har jag här lönlös bestridt en sysla som uptagit nästan hela min tid.

Hvad mitt nu varande tillstånd beträffar, så är det sådant at jag utan at vara fullkomligt hälsosam dock likväl med temmelig bequämlighet kan bestrida mina förrättningar. Jag har mycket aftagit; men jag har nu hopp at åter tilltaga igen. Min sjukdom har ännu icke haft sådana tecken hvaraf man kan dömma at bröstet är skadat. Ingen hosta, ingen svett om nätterna, eller kort andedräckt. En svag Mage är väl hufvud-grunden till mina plågor.

Jag har nu beslutat at åter försöka den Svenska luften. Vintren öfver vill jag icke ligga i Tyskland. Någon del af Sommaren tänker jag at tillbringa hos min Syster på Fingspong; men huru snart jag reser kan jag icke utsätta.

Af alt hjerta beklagar jag Fru Fasters sjukliga Tillstånd. — Lef väl, Min Älskade Vän och lef nögd så mycket möjligt är. Min Bror har tvenne Barn som upväxa under min Brors ögon och som kunna bidraga dertill. Det är under den ifrigaste önskan för Min Brors beständiga välgång, och af angenämare upträden för Min Bror än de som nu en tid följdt uppå hvarandra, som jag med den oföränderligaste vördnad framhärdar

Min Värdaste Brors

ödmjukaste tjenare
C: G: LEOPOLDT.

Stralsund
d: 11 Junii 1783.

P. S. Inneliggande är Calén tillhörigt; men som jag hvarken vet hans titul eller med säkerhet orten hvar han

vistas så törs jag aldra ödmjukast anhålla at min Bror täcktes affärda det med vederbörlig utanskrift. Om jag finge bedja Min Bror at upföra alla de större och smärre kostnader jag med mina Commissioner orsakat Min Bror, så kunde jag med mindre blygsel åtminstone än annars, taga mig sådana friheter.

43.

Till J. A. Lindblom.

Stralsund d. 13. Sept. 1783.

Min Käraste Bror.

Alla mina desseins hafva blifvit så traverserade at jag icke för än i sednaste laget kunnat hafva den äran at tillställa M: Bror ett exemplar af den fordrade Disputation. Hade jag befunnit mig fullkomligen väl, sedan jag sidst skref så hade jag kunnat sända ännu ett litet arbete innehållande historien af de märkvärdigaste hypotheser, hvartill jag gjordt någon liten samling — Detta som jag nu sänder täckes Min Bror icke altför strängt granska. — Det törs jag försäkra Min Bror (: jag säger det icke för at berömma mig, utan för at gjöra mig sjelf en rättvisa som hvar och en bör vara mån om:) det törs jag försäkra, säger jag, at denna disputation hvarcken är afskrifven ur böcker (ty ingen mig vetterligen har förut ens vidrört detta ämne,) eller till en enda Bokstaf förändrad af någon menniska. Bror har den här sådan som den i större hast än jag vågar säga flutit ur mitt minne, och Min Bror kan tryggt dömma mig derefter.

Emot Min förmodan har jag kommit at dröija öfver tiden här i Tyskland, och förr än jag har min befordran i händerna, kommer jag väl ock intet till Sverige. — Emedlertid beklagar jag mycket at icke hafva kunnat upfylla mitt löfte till Herr Secretairen Lindblom som jag haft den äran at råka här i Stralsund; men ifrån hvilcken jag sedan intet bref ärhållit — Det hade varit mig osägeligen angenämt at få profitera af Herrarnas samfälta Sällskap några Sommardagar öfver. —

Jag hör med ett ömt, deltagande i Min Brors saknad at Min Bror ännu gjordt en ny förlust af Sin yngste Son: Gud bevare den äldre! — Min respect för Herr Prof. Melanderhjelm, Herr Professor Fant, Min Gamla Præses, Herr Adjuncten Tingstadius; etc. ber jag måtte vid tillfälle förmälas: — Mina Herrar Landsmän hälsas äfven tro-vänligen. — Äfven täckes Min Bror gunstigt förmäla min compliment för Herr Mag. Juring som jag älskar och högacktar alt ifrån min novitietid. Han var då, näst Min Bror, den enda som då tog mitt partie, och Min Bror vet at ärkänslan är den af alla sentimens, som sidst slocknar hos mig. — Min sak lämnar jag i Min Brors händer. Gånge som det kan. Jag tror fulleligen at Försynen handlar i sin styrelse till mitt bästa. — Det är nästan med flit som jag denna gången skrifver litet och tort, på det at jag icke med någon slags rethorik måtte öfverrumpla Min Brors billighet till min faveur — Gud är mitt vittne med hvilken resignation jag nu för tiden anser de ting som i verldene äro. — Min hälsa är god nog, Bergfast blir hon aldrig mer. —. Emedlertid hjelper jag fram dermed. — Farväl Min Älskade Vän. Var viss at ingen lefver på jordklotet som mera älskar och vördar Min Bror, än

Min Käraste Brors

ödmjukaste tjenare

LEOPOLDT

44.

Till J. A. Lindblom.

Höglärde Herr Professor,

Min Värdaste och Älskade Broder.

Litet tysk kanhända i mina complimenter; men det skadar intet. Min vänskap, min ömma vänskap för min käraste Bror, hindrar mig intet at förnimma det svalg som ännu är emellan Högädle Herr Professorn och mig. Och huru är det? Skall detta svalg altid gapa lika omätligen som hitintills? Blir jag intet Bibliothecarius Regius och Lidenianus? Det tycktes mig en tid som jag åtminstone hade godt hopp. Saken måste väl vid detta laget vara afgjord i Upsala. Otålig at få veta utgången har jag kommit öfverens med mig sjelf at skrifva min käraste Bror till och quasi aliud agendo efterfråga detta, likväl utan at det ringaste låta märka min begärelse till denna beställning.

Det förkläde under hvilcket jag ville försticka min nyfikenhet kunde vara ibland annat till exempel den angelägenheten at förfråga mig hos min Bror huru vida min Brors revenuer ännu kunde tillåta Min Bror at hjelpa mig med den lilla Summan som återstår oss emellan? Jag tillstår det är något opolitiskt at fordra min Befordrare, men när de som icke befordra mig icke betala mig mina penningar, så nödgas jag gjöra mina välgerningsmän den otjensten at kräfva dem. Juringius har jag snart på fem månader icke hört något af.

En annan man i provincen, non simplici suspendio dignus, har nu snart i 3 år ledt mig vid näsan. Kan min Bror, utan at betunga sig Sjelf hjelpa sin tjenare i pommern så var gunstig och gjör det innom denna månadens slut. Dels har jag ett litet debet at godtgjöra, dels några småsaker at förse mig med i den instundande marknaden.

Angående min hälsa låter ingen ting ännu säga sig med säkerhet. Det ser ut som jag kunde bli frisk och sund igen. Bröstet gjör mig nu mindre bryderi än magen som igenom den myckna medicine blifvit förskämd. Det skall vara mig högst kärt at förnimma at Min Brors egen hälsa bekräftar sig i önskelig beskaffenhet.

Min gamle Præses hör jag är Professor. Jag önskar honom af hjertat lycka dertill och ber om min respect till honom och Mina öfvrige Herrar Gynnare. Jag tänkte at komma hem till Hösten. men jag har besinnat mig. Jag blir qvar till våren af orsaker som jag med första skall låta min Bror veta. Denna vintern ämnar jag mästadels använda uppå tyska litteraturen som synes mig respectable nog. Det är med den ömmaste tillgifvenhet och grundeligaste vördnad som jag har den äran at vara till mitt yttersta

S. T.

Min Värdaste och Käraste Broders

ödmjukaste tjenare

Stralsund
d: 2 Nov. 1783.

LEOPOLDT.

P. S. Känner Min Bror inneliggande Profil?

45.

Till J. A. Lindblom.

S. T.

Min Bäste Vän och Broder.

Innelyckt i Herr Biörkegrens bref, fick jag Min Brors. Det fägnar mig osägeligen at Min Bror befinner sig väl. Mycket mindre fägnar det mig at jag blifver Bibl. Lid. Jag vet ännu knapt om jag skall anse det som straff eller nåd af Försynen; men efter Hon återför mig i famnen af mina bästa Venner och välgjörare, så måtte hon icke ämna at straffa mig. Jag tackar Min Bror på det ömmaste för Min Brors utan tvifvel betydliga bidragande härtill; eller kanske rättare: Jag tackar min Bror för hela Syslan. Jag känner Min Brors förtjenta anseende både i Nation och Consistorio.

Känner Min Bror väl sitt egit hos utlänningen? I Göttingen har man gjordt Min Bror en rättvisa, hvilken fägnat mig både som Landsman och Vän. Jag har altid oacktadt Min Brors mage, hållit Min Brors hufvud för träffeligt. Det fägnar mig öfver alt uttryck at se Min Bror högacktad i sjelfva Göttingen. Det är som Bror vet altid hundrade mil ifrån hemorten som förtjenta Mäns ryckte begynner at lyfta vingarne. Med tiden skall man till och med i sjelfva Sverige lära at känna Min Bror.

Jag ville önska at jag i min sak kunde blifva så reelt nyttig, som jag vist vet at Min Bror är och blifver det i sin

Vettenskap. — Det fägnar mig till en början at min disputation vunnit Min Brors bifall. — Var gunstig och låt mig veta om något Introductions tal skall hållas. Item, om föreläsningarne hållas på Latin eller Svenska. —

Angående penningarne har jag tillförene skrifvit. Är Bror i det ringaste generad af min fordran, så skicka mig intet men kan Min Bror utan obeqvämlighet för Sig hjelpa mig dermed, så tackar jag derföre.

Rummen i Min Brors Pallats tar jag med största nöge och tacksamhet emot. Tvenne behöfver jag. Betalar derföre hvad Min Bror vanligen får. Angående det öfvriga få vi väl rangera oss när jag kommer, hvilcket dock icke lärer ske förr än i vår. Jag vill då lägga Min Bror hela min lefnads inrättning före. Skulle någon fördelacktig Academisk Condition yppa sig emot den tiden eller hälst tills nästa höst, så hoppas jag at Min Bror tänker på mig.

Jag har hört at Herr Prof. Fant gjordt ett lyckligt gifte. Frambär till denne högacktningsvärde Mannen min uprigtiga lyckönskan. — Min Bror gjör sjelf väl at tänka på ett engagement. Det Bror nämner behagar mig i mera än det afseendet at Min Brors fru Bör vara Hofdame för at passa en sådan man. Det är i sig sjelf nog at den ägta bädden hinner svalna emellan ombytet: Troheten efter döden är en härlig sak; men det har också sitt behag, at hafva sitt bord väl serveradt, sin Barnkammare i ordning, sin säng upvarmd och sina rumm illuminerade af ett par ömma och kärliga ögon — — — — — Och under det jag skrifver detta så gråter jag Fru Gunnla!

Hälsa Prof. Boethius och tacka honom för sin Bok, som jag approberar. Bror vet at detta ord betyder hos mig det samma som at admirera. — Prof. Nordmark har varit här, men rest till Berlin. — Jag hinner intet mera för denna gången;

ty jag skrifver något sent inpå Påst-timman. Min hälsa är passable. Dragées de la Meque har jag låtit förskrifva till Norrköping hvarest de äro mig i förväg i fall jag skulle behöfva dem. Men jag törs hoppas at mitt onda icke är af den naturen: ingen medicus har ännu ansedt det således. Archiater Westphal den största i Pommern och räknad ibland Tysklands förträffeligaste Practicos håller min sjukdom för ren hypocondrie. Är det så, så är hypocondrie en besvärlig plåga. Jag hoppas at ingen skall bättre kunna curera mig för den sjukan än min Bror igenom sitt sällskap, och jag skall skynda mig at betjena mig af denna medicine préferablement för alla andra, så snart konungen endast behagar förse mig med receptet. Framhärdar med ömmaste vördnad

S. T. Min Käraste Brors och Väns

Stralsund
d. 14 Nov. 1783

ödmjukaste tjenare
LEOPOLDT.

P. S. Jag tackar Gud med Min Bror för den lyckliga kopp-ympningen. Gud bevare Min Brors qvarlefvande kära barn. Det är näst Min Bror mig kärast tro det säkert och jag skall vid min hemkomst med glädje omfamna denna minnes-pant af ett Fruentimmer som jag uprigtigt både högacktat och gråtit.

46.

Till J. A. Lindblom.

S. T.

Min käraste Bror.

FÖRLÅT at jag skrifver Min Bror till på en qvartlapp. Jag gjör det i compagnie med en Vän som också skrifver till Sverjet, och som synes laga sig till at lasta brefvet en smula drygare än taxan tillåter. Hvart lod kostar ungefär en plåt kpp^{mt}.

Af mitt sednare bref hade Min Bror kunnat finna at de sände penningar icke varit mig oumbärliga, i synnerhet sedan Juringius ihogkommit mig med något litet. Emedlertid efter gjord gerning icke har någon återvändo, så aflägger jag hos min Bror min förbundnaste tacksägelse derföre, under det jag hemligen förtretar mig öfver den nödvändighet hvaruti jag befunnit mig at anhålla derom.

Jag har tillförne betygat för Min Bror Min skyldiga ärkänsla för den utantvifvel betydliga del som Min Bror har i min befordran. Jag skall bjuda till at förtjena så mycket förtroende och vänskap, och det är igenom ett sådant bemödande, mera än igenom Kongl. Fullmagts ärhållande, som jag tror mig säkrast kunna häfva det svalg som ännu är emellan oss, och som jag ännu länge, om intet altid lärer nödgas märka. Herr Prof. Muhrbeck som Min Bror känner på samma sätt som Min Bror ungefärligen känner mig, det vill säga

igenom de tjenster som Bror visat honom, har chargerat mig med en Commission hvilken interesserar mig efter jag är menniska, och vet värdera samma sentimens hos andra. Han har haft en Vän och Collega i Gripsvald ett Öfver Kyrkoråd Schubert, utantvifvel känd af min Bror så som en af Tysklands största menner i den lärda Sphæren. Denne mannens Enka har en Son i Upsala af samma namn, ifrån hvilken hon på flere månaders tid icke haft bref. Jag vet icke hvad detta må vara för en yngling eller man, eller hvad anledning det kan vara till en sådan supposition, men hans Mor rädes at han råkat i vidlöftighet och elände, och grämer sig deröfver. Muhrbeck som är moralist både i anseende till kundskaper och lefverne, skickade mig Henne ovetande en Louis-d'or i guld at igenom någon af mina Venner, och hälst Min Bror låta öfverlämna i Svenskt mynt till denna så kallade: *olyckliga ynglingen.* Jag kan icke sända denna penning per posto, först i anseende till postporto, och för det andra emedan den ej gäller i Sverige, och Svenska sedlar kunna här väl säljas när de äro något stora men aldrig köpas: emedan de icke här gälla, utan gå strax tillbaka till Sverige igen. Var derföre så gunstig Min Bror och ärlägg å mina vägnar till Herr Schubert 11 plåtar. Jag skall igenom Juringius låta betala Min Bror igen. Item ber Prof. Muhrbeck at Min Bror på Modrens vägnar, i fall tillfälle gifves, (Prof. Muhrbeck vill anse det såsom en egen skuld) skall försträcka honom 20 à 30 plåtar. Så snart hans qvitto kommer skall Min Bror igenom mig hafva betalning, och det med omgående påst. Jag har trodt mig tillräkligt känna Min Brors menniskokärlek och ädelmodiga tänkesätt för at försäkra Prof. Muhrbeck at han icke kunnat adressera sin Väns Son till någon påliteligare och hederligare Man.

Mera härnäst. Jag beklagar min Brors opasslighet under

hopp at den är mera passagere än min. Min hälsa är annars dräglig nog nu för tiden. Jag tror nog at jag ännu en gång blir aldeles frisk. Det är med den fullkomligaste vördnad och tillgifvenhet som jag lefver och dör

ST. Min käraste Brors

ödmjukaste tjenare

d: 30 Dec. 1783. LEOPOLDT.

P. S. Lycka till godt slut af det gamla och lyckelig början af nya året. Min respect till Prof. Fant och Boethius och mina öfvriga Herrar Gynnare.

47.

Till J. A. LINDBLOM.

Min Bäste Vän.

DET var en tid då jag skref Min Bror till: *Mon cher Ami (det vill säga: Högädle Herr Bibliothecarie)* och min Bror hade finhet nog för at känna huru mycken respect det låg i denna näsvishet. Jag har intet funnit at Min Bror förändrat sina tankesätt sedan den tiden, derföre kallar jag Min Bror ännu på samma sätt, så ofta min ärkänsla vill gifva Min Bror en titul som är för mer än Professors.

Brors sidsta Bref, för hvilcket jag tackar hjerteligen, var skrifvit dagen för Juhlafton, men kom mig först till handa i de sidsta dagarne af Januarii Månad. Jag kan intet veta hvad som uppehållit det under vägen.

Tack för allehanda små underrättelser; men aldra förnämligast för de som angingo den lilla älskeliga Gåssen, hvilken varit så olycklig i anseende till sin förträffeliga Mor, men som deremot är så mycket lyckligare i anseende till sin vettiga och rättsinniga Far, under hvars ögon han utantvifvel vinner den bästa upfostran. Det är ingen compliment som jag säger min Bror: det är blott hvad jag önskar, och följackteligen hvad jag gerna tror.

Är det Barnets egit infall som Min Bror berättar mig i sitt högst angenäma bref, så är åtminstone den första delen af min önskan upfyld, den neml. at Gåssen af naturen måtte vara väl inredd. Men jag anser det nästan för en ren omöjlighet hos en liten menskelig varelse vid hans år, utan at af någon förut vara ledd på den tankan. Den som känner association af idéerne ser tillräckeligen huru många begrepp af olika slag fordras för at förknippa den upgifna händelsen med ett sådant infall hos Barnet. Undra icke på Min Bror at jag tracterar denna lilla sak helt alfvarsamt. Hon är för en Far eller för en Vän långt mera interessant än hon i början synes. Jag vågar påstå och det under fara at bespottas om jag felar, at antingen har detta infall blifvit hviskat Barnet i örat utan at Min Bror sjelf märkt derpå, eller har den gåssen af naturen fått den lyckligaste väfnad af nerver som en tänkande machina någonsin kan önska sig.

Jag vågar säga at knappast någon oftare än jag i hemlighet lett åt den fåfängan, som gemenligen häftar vid Föräldrar, at finna något ovanligt i deras barns naturligaste och simplaste ord eller förhållande. Jag har deraf ett ganska märkeligt exempel här på Tysk botten i en min Granne hvilcken ehuru annars en ganska estimable karl, gemenligen alla aftnar kommer och proppar mig öronen fulle med berättelser angående sina ungar, som han ensamt finner märk-

värdiga. Men jag är så långt ifrån at sätta min Brors lilla anecdote under samma rubrik, at jag tvertom anser den för en af de märkvärdigaste saker som någonsin blifvit antecknade i det ämnet.

Det gifves en art inbillnings infall, hvarpå medelmåttigt folk ofta äro nog rika, och som man ofta bemärker hos barn, utan at man deraf kan lofva sig något besynnerligt. Jag kallar ett inbillnings infall en blix som sticker an af en enda rapport emellan den saken som man ser eller hör och en sak som man förut sedt och hört. Sådant var den bekanta lärda gåssens ifrån Lybeck, infall, hvaraf våra Litteraira microloger gjöra så mycket väsende. Han gjorde vid 3 års ålder en sjöresa till Dannemark tillika med sina Föräldrar. Efter en stark storm man uthärdat under vägen satte besättningen sig at fira lugnet med vinglaset i handen. En Jude af passagerarne begärde vid samma tillfälle något at dricka. Gåssen som hörde det och som kände Juden på skägget, ropade genast: gif Juden *ätticka bemängt med galla.* Qvickt nog hos ett tre års barn; men en qvickhet som helt och hållit berodde af den slumpen at påminna sig bibliska historien.

Annorlunda förhåller det sig med det Bror omtalar. Det var ett raisonnements-Infall, och som beviser ett begrepp, smidigt nog för at i ögonblicket linda sig igenom en löngång af præmisser till en helt oförmodad slutfölgd. Jag lofvar mig mera af ett enda sådant än af 10 af den förenämde beskaffenhet.

Hvarken min ärfarenhet eller mina insigter tillåter mig at råda mognare och kunnigare män; men genom någon upmärksamhet på ursprunget och tillväxten af våra begrepp har jag ofta funnit mig ledd uppå den tankan at man skulle kunna om intet aldeles skapa ett snille, åtminstone betyde-

ligen förbättra ett medelmåttigt, och denna konst synes mig äfven så enfaldig som försummad.

Det är nemligen en afgjord sak at våra abstractaste begrepp icke äro annat än öfverensstämmelser emellan sinnliga ting som ligga innom kretsen af vår ärfarenhet. Att strax i de första åren rigta de ungas upmärksamhet på dessa afsöndrade begrepp, det är at drifva dem på jagt efter flyende skuggor, hvarifrån de gemenligen återkomma med en utmattad fattegåfva och slumrande sinnen. Gud förlåte mig, det synes mig som detta otidiga förnufts-prässandet kunde sägas vara det samma i anseende till förståndets mogna bruk som en viss poike-synd är i anseende till den äckta kärleken: man debaucherar sig sjelf till dess man blir oförmögen at åtnjuta könets ynnest. Förlåt mig denna liknelsen som är mindre läcker, men som synes mig competent nog.

I stället då för at betunga et barns minne med ord och läxor, borde man låta dess fattegåfva sväfva ut i öfverflödet af alla naturens och konstens rikedomar. Intet sinne bör lämnas syssellöst, intet möijligt nöge oärfarit, intet alster af den bildande naturen obetracktadt. At på det sättet rikta den lilla varelsens bildningsgåfva, det är at däggja förnuftet i dess linda, ty inbillningen är förnuftets amma; med ett ord det är at på en gång lätta mödan för det urskiljande omdömet, och samla ämnen för den låga som man kallar Snille, som man gemenligen håller för en slags fördold egenskap och som ofta beror af tillfälligheter.

Jag kunde säga mycket mera härom, men jag frucktar at jag redan sagt långt mera än jag bordt, åtminstone mera än jag behöft säga en sådan Far som Min Bror. men jag håller detta ämne för så betydligt at jag som Paulus säger håller på i tid och otid, och at jag förgäter det jag skrifver ett bref och icke afhandling.

Det är en slags lindring för mig under mina melancholiska ögonblick at afvända min upmärksamhet ifrån mitt egit tillstånd derigenom at jag öfverlämnar mig åt deltagandet i mina Venners. Jag minnes ännu den tiden då Min Bror, likasom jag nu, bekymrade sig för en framtid hvilken icke strax i början var lika så ljus som den nu är; Och det lofvar mig at Min Bror känner hvad mig, i min belägenhet, likar.

Min Bror önskar at jag icke måtte behöfva condition. Jag önskade det samma, men utan at kunna hoppas den lyckan. Vid Lidenska beställningen har jag ju ingen inkomst at räkna uppå? och jag nödgas säga min Bror at jag oacktat all möjlig acktsamhet och hushållning nu äter på sidsta styfrarne af mitt arf. När jag med alfvare betragtar detta, så har jag ofta funnit mig frestad at rent af afsäga mig detta förtroende hvarvid man binder munnen till på oxan som tröskar.

I fall det skulle interessera min Bror at veta huru jag hushållat med min lilla arfvedel, efter jag säger at den redan begynner tryta, så täckes Min Bror blott kasta ögonen på närlagde sammanvikta blad; men jag utbeder mig at denna specification, så väl som hela denna omständighet blifver oss emellan.

Min Bror lärer deraf finna at jag icke hafver någon oordentlighet at förebrå mig, utan at jag tvärtom på möjligaste bästa sätt hushållat: Hade jag kunnat komma hem som i sommars, så hade jag kunnat bespara mig det som ett års vistande på en i högsta grad dyr ort kostat mig; men mina beständiga sjukdomar hindrade mig ifrån at efter min uträkning kunna fullborda mitt arbete härstädes.

Det är nästan otroligt hvad allting är dyrt här. Endast Tvätt stiger till emellan 2 à 300 d^r k^{mt} om året. Under 16 sk: det är $4^1/_2$ d^r k^{mt}, äter man icke om dagen. Ett enda rum

kostar snart 50 plåtar om året. Ett lass ved 13 à 14 plåtar. Men jag är långt ifrån at hafva förtärt så mycket. Ingen härvarande Svensk har lefvat så knappt som jag; och jag har nödgas gjöra det i anseende till min sjuklighet som dessutom prässat mig anseenligen.

Af Staden har jag hittils haft 170 R:d Pommersk för min möda i discretion, och knappt kan jag vänta mig mera.

Emedlertid har jag iackttagit den försigtigheten at medan jag ännu haft något öfvrigt förse mig med Linne och gångkläder samt alt annat hvad jag på 2 års tid och mera kan behöfva: så at jag vid min ankomst till Sverige icke har annat at sörga för än brödfödan.

Vore mitt kära Fädernesland så beskaffadt at man såsom Scribent kunde förtjena något, så tordes jag hoppas at jag åtminstone icke skulle sakna min utkomst. Jag vill försöka vid min hemkomst med at utgifva ett slags Utkast till Lärdomshistorien, och en afhandling om Tyska litteraturen. Jag har utom dess några öfversättningar i förslag som torde löna mödan. Tyska lärdomen är i allmennhet alt för litet bekant hos oss.

Frågan blir endast huru jag väl skall kunna skilja mig hädan. Min Bror ser min ungefärliga närvarande ballance af min bifogade Nota. Jag behöfde öfver 100 Rd. spec: och jag tillstår at jag nu mera icke vet ressource dertill. Personer som jag tillförene tjenat, draga sig nu undan för mig. Viste Bror, som är så fintlig på ressourcer till välgärningar ingen möjlighet för mig at negociera en så stor summa, hvilcken jag med Guds hjelp innom året skall kunna betala, och skulle jag dö dessförinnan, så lämnar jag i böcker och saker tillräkligt värde derföre.

Min Hederlige Vän, tag detta i öfvervägande. Jag skrifver Min Bror till med den uprigtighet som jag altid vunnit

på at visa Min Bror, och med den oblyghet som mitt egit vittnesbörd om ett ordentligt och beskedligt lefnadssätt, ingifver mig.

Jag hoppas åtminstone at detta förtroende icke förringar min Brors tillgifvenhet för mig; och jag utbeder mig för många orsaker skuld at det blir innom oss.

Innom 2 månader vore jag färdig at resa, och ämnade tillbringa sommaren hos min Svåger på Finspång, för at något litet utarbeta mina samlade småsaker.

Det man skrifvit i Göttingen angående Min Bror, hörde jag repeteras af en Secret. Åckerblad som gick härigenom till Constantinopel såsom lärling i Turkiska språket, men jag har sedermera oacktadt alt bemödande icke kunnat skaffa mig vidare concept derom. Vist är at det var hedersamt, och tycktes angå en af Min Brors utgifne afhandlingar.

Med uprigtigaste vördnad och tillgifvenhet lefver jag beständigt

Min Värdaste Brors

ödmjuks^{te} tr^{e}.

Stralsund
d: 4 Mars 1784.

LEOPOLDT.

P. S. Bästa Bror ställ inneliggande fort. Det innehåller en Commission angående en teckning af nya Operahuset i Stockholm ifrån Bibl. Reichard i Gotha, utgifvare af en Theâtre Calender. À propos af utlänningar: Jag har råkat i correspondence med Lavater och jag skrifver honom just med denna post till.

48.

Till J. A. Lindblom.

Min Käraste Bror.

Jag tackar Min Bror hjerteligen för begge de sednare brefven, som jag nu på en gång besvarar emedan jag var sjuk, rätt sjuk vid inhändigandet af det första. Jag är nu ändteligen något, men föga nog bättre. Det synes som Tyskland icke vill vara mig hälsosamt; och i sjelfva värket är detta Landet hvarest jag vistas det osundaste för en svag kroppshydda som jag tror innom alla Kretsarne skulle kunna upsökas.

Det är efter all mensklig utsigt icke Lungsjuka som jag häftat före. Det är en art nerv-sjukdom som i anseende till medföljande ångstfulla och afmattande känningar är långt olidligare, ehuru man vill inbilla mig at den i anseende till dess följder är mindre farlig. En lång kjedja af obehagliga underrättelser hemifrån, tillika med en mängd ängsliga betracktelser öfver egen framtid, kastade mig för 6 veckor sedan nästan i det yttersta elände. På en gång angreps jag af den häftigaste krampe, som fattade mig med en aldeles olidlig våldsamhet omkring hjertat och höll mig så i detta tillstånd i 8 samfälta dygn. Jag kunde hvarken sofva eller äta, och jag hade aldrig uthärdat tror jag, om intet mina venner bragt mig på det lyckliga infallet at resa till Greifswald, hvarest jag igenom beständig dissipation och angenämt umgänge något

öfvervunnit denna grymmaste af alla menskliga plågor; Ehuru den ännu nog ofta ansätter mig så oförmärkt.

Så hypocondre som jag nu är har jag således icke kunnat annat än smaka föga förnögelse öfver min befordran, som ålägger mig nya och stora förbindelser hvilka jag för ingen del ser mig i stånd at så upfylla som sig bör, och som uptager min tid och min möda utan at ens lifnära mig. Emedlertid tackar jag Min Bror för den del Brors hjerta och möda äger i denna min så kallade lycka; Det enda som gjör mig syslan angenäm är det at jag har at tacka min Bror derföre.

Så snart jag får penningar, sällskap, vackert väder och litet härdigare hälsa reser jag; Det vill säga, som jag tror, i slutet af nästa månad. Innelyckt sänder jag en assignation af Hr. Brisman på det återstående af Dess Stipendium, hvilcket han vill låna mig om jag antingen kunde upbringa af Academien, eller af någon som ville låna mig emot en så beskaffad säkerhet. Detta är åtminstone för det närvarande min enda säkra ressource ty till Lidén, ville jag för alt i verlden icke skrifva om penningar, och Min Brors Caution, är för mig så mycket jag ännu kunnat inse, i annat afseende för det närvarande obrukbar. Det föreställer jag mig at Min Bror skulle kunna uträtta, at antingen Räntmästaren emot Min Brors borgen för mannens lifstid tills Stipendium utlöper (han är ännu styf och sund) utlämnade berörde summa, eller at någon annan emot säkerhet af samma Stipendium och Min Brors bilagde borgen för mannens lifstid, lånade mig rent af dessa penningar, utom hvilka jag icke är i stånd at komma härifrån.

Det förekommer mig at detta måtte gå an, och då har jag redan det mästa af de 100 Rd. spec: som gjöras mig nödige. Kunde Bror på något sätt sörja för det återstående så skedde mig ett vänstycke som jag vist icke skulle för

andra resan begära, om jag icke behöfde det så väl. Men det ber jag för all ting at dessa 1350 Rd. med gjörligaste första (om det annars låter sig gjöra at de kunna uppbringas) till mig öfverstyras, annars är jag aldeles utan råd. Min Full-
5 magt är väl tid at utlösa när jag först kommer hem.

Förlåt min trumpna skrifart. Den är slö som mitt sinne. Jag har på ett år haft det bästa hopp om min hälsa och nu är jag åter oviss hvad jag skall tänka. — Nå jag öfverlämnar min arma varelse åt den förbarmande Skaparen som endast
10 vet hvad han vill gjöra deraf. — Hälsa Prof. Boethius. Jag har läst hans Naturliga Sedolära och tackar honom för den möda han använder at gjöra menniskorna uplystare och bättre. (Tro för alt icke at jag vill betala honom för hans goda omdömen om mina metaphysiska phantaisier.) Capitlet i hans
15 bok om *gerningarnas tillräknande* håller jag i min enfaldighet för le chef d'Oeuvre de la philosophie Moderne. Säkert har hvarken Leibnitz eller Clarke, eller Locke eller Collins något i det ämnet som är jemförligt med detta förträffeliga stycke, hvarest min gode Præses med en så dristig hand och på ett
20 tillika så värdigt sätt, stakar ut gränsen för *mennisko Snillet.* Det är denna modestie som vi borde i agttaga vid våra altför förvägna raisonnements öfver så många ämnen, och som i grunden är mera värkeligen philosophisk än den subtilaste dialectik. Jag har ingen ting läst i min dar, och vet således
25 icke om Prof. Boethius lånat detta af någon annan författare; Men är han sjelf sitt Råd i det ämnet, så är det en uppenbar kallelse för honom at lägga handen vid de andra speculative delarne af philosophien. Jag önskar för menniskosläcktets bästa at han måtte vinna tillfälle och upmuntran nog dertill.
30 I öfvrigit har jag ingen ting mera at tillägga än den önskan: at man i alla ämnen, philosophiska eller Theologiska, hvaröfver man disputerar och förkättrar hvarannan, ville komma

öfver ens om den *grad af kännedom* som är oundgänglig till *bättring i lefvernet*, och lämna all den öfvriga trossen till sköflings för hvar och en breteur i philosophien, som har lust at garnera sin Catheder med Trophéer af andra Lärdas Systêmer. I det behof af biträde hvari jag sjelf nu för tiden befinner mig, kan jag dock icke underlåta at säga ett ord till andras bästa om de förtjena och i synnerhet om de behöfva det. *Vi äro svaga rör*, säger Gyllenborg, *som stödjas af hvarann.* En Magister Lundstedt, CalmareBo, som Studerat i Lund och i Greifswald, och som nyligen följt mig ifrån denna sednare orten, för at hålla mig några dagars sällskap här i Stralsund, åstunde och behöfde en anständig condition i Sverige. Hans tillgifvenhet för Min Brors gamla Vän, gjer honom, ehuru obekant, tilläfventyrs någon slags rättighet till Min Brors åtanka. Han är stilla, beskedlig och flitig. Behöfvande utantvifvel som alla hvilka genom egen möda måst draga sig fram igenom Läroåren. Resepengar åstunde han at på det sättet kunna ärhålla till Sverige; och skulle det finnas ett Patronage som ännu ytterligare ville våga ett litet förskått på honom, så vore denne ganska beskedlige Mannen dermed oändligen tjent. Jag känner Brors hjerta för väl, för at ens befara at Bror ter mig till misstycke denna recommendation, som annars icke är i mitt interesse, så länge jag sjelf så mycket behöfver Min Bror. Men jag vänjer mig i småningom at genom Guds nåd upfylla skyldigheter som ibland icke äro mig så angenäma, och ofta icke fördelacktiga. Jag har lärt det af Brors exempel, och det är ibland andra förbindelser som jag har min Bror icke den minsta. — Bästa Bror huru var det med Schubert? Mera snart nog. Lefver och dör

Min Egen Väns och Brors

ödmjukaste tjenare och
redlige Vän LEOPOLDT

Stralsund
d.

49.

Till J. A. Lindblom.

Stralsund d. 30 Aug: 1784

Min Vän Lindblom, om du får denna breflapp, af en annan än min hand, så är jag icke mera till. Min sjukdom har så tilltagit at jag befarar, att jag dör under min förestående resa.

Du ser här mina tillgångar och min skuld. Min Vän finner lätt at de förra äro oändligen ringare än de sednare. Min hälsas tillstånd har kostat mig en stor del, min Equipering under desse 3 åren äfven anseenligen, mitt odryga handlag vid penningars handhafvande har likväl aldra mäst minskat mina tillgångar. Mina nögen, dem jag under min beständiga sjuklighet föga kunnat åtnjuta, hafva som nögen betracktade bestått i ganska inskränkta depenser, men dessa hafva blifvit mig något drygare igenom de förbindelser som derigenom upkommit, hvarom tydligare nedanföre.

När jag lånte af Hof R. PommerEsche denna förestående summa så var jag i anseende till min förestående resa nödtvungen dertill. Min Vän vet i hvilken nödvändighet man understundom befinner sig at taga steg som man högst obilligar. Aldrig, aldrig har jag kändt en hederligare, en Ädelmodigare Man än denne PommerEsche. Hans vackra character är en heder för menskligheten. Det bref han skref mig till i detta ämne, bilägger jag här, för att vittna härom. Min

död, tro det, har förbittrats derigenom at jag finner mig ur stånd at upfylla min skyldighet emot honom. Till lycka är han en rik man och ädelmodig nog för at förlåta ett fel, som jag icke kan förlåta mig sjelf, och som jag önskar at Gud måtte förlåta mig.

Icke at när jag lånte dessa penningar, jag gjorde det i afsigt at bedraga honom. Träffe mig en evighet af plågor om jag någonsin så tänkt. Nej jag beslöt ifrån den stunden at uptänka alla medel till hans förnöijande; men om döden afbryter mitt upsåt, så är Denna Värdiga Mannen, denna bästa af alla menniskor ändå bedragen; och det hade jag bordt förese.

Ett enda drag af denna Mannens character. Han sökte i sin Ungdom ett Pastorat. En viss man lade honom hinder i vägen. 20 år derefter sitter denne Hof-Råd och tillika i disposition af samma Pastorat, hvilcket han förskänker åt hvem? åt just denna sin fiendes son.

Det mästa jag förebrår mig är den falskhet at hafva låtit honom föreställa sig det jag sjelf ägde något penningar (hvilcka den tiden redan voro mäst åtgångne:) och at intet hafva varit redlig nog för att säga honom det jag icke hade någon lön vid min undfångne sysla. Icke at jag affirmerat det sednare, men jag vet ej om icke han trodde det. Skrif denna Mannen till och säg at om min själ i evigheten är capable af någon känsla, så skall det vara af tillfredsställelsen öfver hans förlåtelse.

Hr. Brisman är en Ung Studerande af bästa hopp och bästa tänckesätt. Frivilligt, utan min begäran, lånte han mig, dessa penningar då han hörde min belägenhet. Och icke honom en gång kan jag betala, i fall jag dör under vägen! Föreställ sig, Min Bror, föreställ sig smärtan af mitt tillstånd, och tillåt mig smaka någon lindring i det hoppet at Bror

igenom alla uptänkeliga Academiska välgärningar emot denna min af mig skadade Vän, söker at om möjligt är ärsätta honom förlusten af sitt Stipendium. Skulle han ej kunna få ett Stipendium i Upsala? eller någon rätt fördelacktig condition? (ty han är ett Snille och rätt snäll Mathematicus) eller skulle ej Doctor Noringer kunna förmås at gifva honom samma Stipendium ännu en resa?

Jag vet ännu ej om jag blir Rådet i Stralsund något skyldig innan jag reser. men om så är, så hoppas jag at denna Respectabla corps, emot mitt minne yttrar det samma rika ädelmod som jag under lifstiden i detta Samhälle åtnjutit. Jag har af detta Samfund redan ärhållit 200 Rd. P^{nst} och har ännu löfte om mera, ehuru jag ännu icke vet under hvad vilkor.

Mina öfvrige små skulder täckes Bror bestrida så långt tillgångarna räcka. Uppå minna böcker finner Bror en här bilagd catalogue med ungefärliga värdet. Och nu Min Bror, kommer jag till en sak som går mig ännu närmare än alt annat, och som jag just derföre skall tillkännagifva så kort och godt som möjligt är. Utbedjandes mig förut Min Väns fulleliga discretion och tystlåtenhet.

Jag är Far, Min Bror, för en liten vacker dotter som då jag skrifver detta är 9 dygn gammal. Bror begriper väl huru det tillgått. Men det som blott en Far med Brors hjerta kan begripa äro de rörelser med hvilcka jag lämnar här i Stralsund det käraste jag i verlden äger — — — Skall jag säga det? — — — Hustru och Barn.

Nej förskräck ej Min Vän, jag är icke gift och det är så mycket värre. Hon som är Moder till barnet och tillika föremålet för min uprigtiga och ömma tillgifvenhet är — — —

åter en elak tidning, åter ett brott — — — är en annan Mans, är min Väns hustru.

Denna sednare omständighet är likväl mindre olycklig derigenom at denna Mannen (som är ungefärl af vårt stånd:) är en Philosophe NB värkelig Philosophe, som anser kärleken för ett physiskt behof, och tycket för något som ej kan fängslas med vigselringen. Detta par lefver än i denna dag tillsammans med den tillgifvenhet för hvarannan som felas i mången obefläckad ägta Säng. Han är utom all jemförelse det bästa Snille som jag påminner mig hafva kändt i Pommern och högst arbetsam, och jag umgås dagligen i detta hus, hvarest jag åtnjuter all den okonstlade vänskap, som jag tillförene icke funnit hos andra än hos min Lindblom, och i sagorne.

Hon är en person af de förträffeligaste egenskaper. Så mycket förstånd och hjerta har jag aldrig sett förenade. Om jag kan vara älskad af någon menniska, så är det af Henne. Gud! med hvad ömhet har hon icke bemött mig! Under min sidsta sjukdom var hon dageligen hos mig. Hennes bref tillika med hennes Portrait finnas under förseglad utanskrift till min Bror i mina gömmor: Ställ de sednare oupbrutne till henne tillbaka, och till den ändan skicka dem blott till Ingenieuren *Carl Westrell* i Stralsund. Nu ligger hon i Barnsäng. Hennes man som jag tror soupçonnerar hennes fel (ja uprigtigt at tala, han känner det ur rätt säkra grunder.) är det oagtat mera hennes tillbedjare än hennes Man. Jag sjelf kommer aldrig ifrån hennes säng, förr än jag i öfvermorgon reser. och det sker henne ovetande. Deras medel äro ringa, nog sagt: men deras tänckesätt så förnäma som någons. Bästa Lindblom, när jag icke mera är till, så kom ihog at jag har en Dotter; om Du kan så; — — nej jag vill ingen ting mer säga: Gud vare deras hjelp.

Du undrar väl Min Vän, med hvad Samvete jag dör efter sådant fel som är så groft. — I korthet. Jag ångrar det, utan at hata föremålet derföre, och om jag lefver så är det min afsigt at förbättra det, derigenom at jag aldrig inlåter mig med något Fruentimmer vidare, utan anser mig i Samma förbindelse som om jag värkeligen vore gift. Dör hennes man och jag kan, så tager jag henne till Hustru. Lefver jag, och kan det intet, så skall hon dock altid vara ägarinna af mitt hjerta och jag skall vara Far för hennes barn så vida jag förmår. Jag vet at hon är mig trogen, och tillika för förnuftig för at låta denna bögelse lända hennes Man till nackdel.

Om jag dör under vägen eller när som hälst, så var god bäste Vän och låt notificera det hos Landtmätaren Westrell i Stralsund som då berättar det med all försigtighet för min lilla *Mama* (ty så nämner jag henne). Och Dig Min Redlige Vän, som ifrån min Ungdom på en gång varit min Vän och Fader, Dig skänker jag min varmaste tacksägelse, och en döende Mans sidsta Välsignelser. — Angående de tänkesätt med hvilcka jag dör bör du veta följande. Jag är icke mathematiskt öfvertygad om Sanningen af Christna Religion, men jag anser den samma för probabel och välgjörande. Jag anser mig sjelf för ett armt Creatur som är felacktigt, men som intet är argt, och som den gode Skaparen icke kan vilja förderfva. Min fasta föresats är at hädanefter lefva efter Christi föreskrifter, hvilcka jag håller för Gudomliga, och om det så är at den gode Guden i denna efter alt utseende utomordentliga varelsens lidande och död, förborgat ett medel till menniskosläcktets försoning (hvilcket mitt förnuft ej kan inse.) så ber jag honom och hoppas tillika at hans nåd täckes gjöra mig delacktig deraf, och dermed trösta mig i mina sidsta ögon-

blick. Lef väl Min Vän. Du har på detta papperet din Väns hjertelag. Om det är dig värdigt, så älska hans minne.

LEOPOLDT.

S. T.

I Contanter ärft ..... 852 R^{d} spec.
I lösöron..... 138. 990 R^{d} spec:

Hvaraf afgår.

För mitt ur tagit efter Sterbhus värdi ..... 33: 16.
Ring..... 8: —
Försälgning af lösöron under stärbhusvärdi..... 27: — 68: 16.

Var således mitt arf omkring Rd. spec. 922: —
elr. D^{r}. kmt..... 16596.
Ränta deruppå 1300:
Discretion här..... 1940 19836 D^{r}. K^{mt}.

Betalte skulder

D^{r}. K^{mt}.

NationsCassan såvida jag mig rätt ärinrar omkring..... » 200
I Norings Bod uppå Prof Lindbl: Caution omkring » 600.
Diverse andra större och mindre skulder gjorde under flere års tid i Upsala... » 1100: 1900: —

Equipering af Gångkläder, linne, Meubler och andra persedlar som nu räckt mig snart i 4 års tid och hvarpå jag då var aldeles utblottad ..... » 2000: —

D:r K:mt.

Inemot ett års vistande i Upsala och 8 veckor i Stockholm..... » 2500: —

Brunns drickning..... » 500: —

Bokköp hos Bokh. Svederus omkring ..... » 500: —

Resor, Grad och disputationer..... » 1300: —

Bokköp härute omkring. (NB. utom inbindning) ..... » 900: —

Equipering

Ett dussin underskortor	216. .
Ett dussin öfverskortor omkring	460: —
2:ne klädningar tillsammans	720: —
Näsdukar, halsdukar, Manchetter, silkesstrumpor, trå och Bomulls d:o nattmössor hattar etc. etc. etc. tillsammans	313: —

» 1709: —

Snart 3 års vistande här innan jag engång kan komma hem räknat efter 2400 d:r om året ..... » 7200: —

Beständiga sjukdomar och Doctorer räknade minst till 50 Rd. om året ..... » 1800: — 20309 d. k:mt.

50.

Till J. A. Lindblom.

Bäste Vän och Bror.

Tre eller fyra ord, ty innan tre eller fyra dagar råkas vi om Gud vill. Jag är nu i Norrköping, har varit här sammanräknat något öfver 8 dagar och ämnar med början af nästa vecka begifva mig till Upsala. Jag vet ej rätt vist hvarest Min Bror ämnar placera mig där, men var gunstig, ehvarest det ock må vara, och låt upköpa ett lass ved, för min räkning, samt bestyr om någon upeldning af mina rum. Näst denna commission, som jag ber Bror ursäckta at jag besvärar Min Bror med, har jag ännu en annan at föredraga som nästan ligger mig ännu mera om hjertat, och som jag på det högsta recommenderar hos min Bror.

En Mag. Ihlström Uplandus, har följt mig ifrån tyskland, och Bror ser väl, at jag i anseende till min opasslighet behöft ett sådant både sällskap och biträde. I väntan, eller snarare under föranstaltandet af en voiture, har jag kommit at uppehålla mig här i Norrköping något längre än jag tänkt och velat. Först i dag säger mig denna mannen at han härigenom försummar stipendie-upropet i Upsala. NB. han har Stipend. Theolog. Jag har skrifvit till Prof. Hydrén och föreburit min sjuklighet, såsom den anständigaste ursäckt, och supplicerat at Herr Prof. såsom Inspector Stipendii, för hans och min skull täcktes förvara honom sina rättigheter och för-

delar. Nu recommenderar jag denna sak till min Brors ytterligare gunstiga åtgärd, i den förmodan at Min Bror så långt möjligit är förekommer at denna Mannen icke må blifva lidande uppå sin tillgifvenhet för Brors Vän.

Annars mår jag drägligen och hoppas och önskar at få höra samma hugneliga tidning ifrån Min Käraste Broder. Lidén tyckes vara nögd med sin Bibliothec. Jag blir det icke för än jag kan komma till Upsala, få se Min Brors nya Fru, dess lilla Son, dess vackra hus, och omfamna i min Bror sjelf den första i ordningen af mina Venner och Välgörare och smaka det på flere års tid af mig saknade nöget at munteligen kunna försäkra Min Bror om den uprigtiga Vänskap och ärkänsla (ty jag stämmer mina complimenter så lågt för at gjöra dem desto sannare:) hvarmed jag lefver och dör

Min Bäste Väns och Brors

ödmjukaste tjenare
och uprigtige Vän
LEOPOLDT

Norrköping
d: 15. October 1784

51.

Till J. H. LIDÉN.

Högädle och Vidtberömde Herr Professor.

RESAN till Stockholm gick lyckligt; men frucktan at blifva länge qvarliggande där, som härrörde af någon opasslighet under vägen, och i synnerhet en sig genast tillbjudande god lägenhet, gjorde at jag beslöt oafbrutit fortsätta den

samma till Upsala. Jag inlämnade således Herr Professorns bref till Herr Assessor Giörwell uti Upfostrings-Sällskapets Boklåda, och begaf mig till den mig bestämde ort utan at hafva njutit den äran at råka bemälte Herr Assessor, som utom dess bodde mycket aflägse; men jag skyndar mig at skrifteligen ärsätta hvad jag personligen försummat. I Upsala har jag på det förbindligaste sätt blifvit emmottagen af våra gemensamma Venner.

Angående inventeringen af Bibliothequet får jag den äran at anmäla: At dels den nu påstående inventeringen af det större Academiska Bibliotheket, dels Rectoris Magnif. och Inspectoris Nationis mångfaldiga gjöromål, dels äfven årstidens stränghet, åtskillige Nationens Ledamöters ömtåliga helsa, at förtiga min egen krasslighet, synas emot vår samfälta önskan gjöra det till en tvifvelacktig sak huru vida denna terminen ett sådant värf kan komma at företagas, och om det företoges, huru vida det möjligen kunde fullbringas. Vi hafva värkeligen gjordt någon begynnelse med en sådan revision af Herr Professorns Bibliothek; men då det funnits at vi oagtadt all trägenhet dervid, på tvenne timmar icke kunnat inventera flere än femtio högst sextio Böcker, och denna långsamhet (:som i anseende till catalogens inrättning är ett nödvändigt ondt:) begynt at trötta flere Ledamöters tålamod som alla ropa öfver köld och syslor, så nödgas jag gjöra det till en fråga huru vida inventeringen af Bibliotheket icke måste upskutas till blidare väderlek?

Emedlertid gjör jag alt hvad jag kan för at äfven denna terminen icke vara onyttig för denna Inrättning. Under löfte af Prof. Lindblom gifvit i Nationens sammankomst at ansvara så väl för sin egen som Duværi förvaltning af Bibliothequet, det vill säga: at ärsätta alt hvad vid inventeringen enär den sker, finnes bristande, utan at låta det ringaste deraf komma

mig till last, har jag emottagit Bibliotheques nycklarne och Bibliothequet i närvaro af nationens deputerade. Jag har trodt mig nyttigt använda denna tiden at någorlunda lära mig känna en Boksamling hvarpå jag framdeles så mycket kommer at beropa mig.

Ett annat skäl hvarföre jag icke med missnöije ser at inventeringen upskutes; men som jag likväl med fullkomlig eftergifvenhet underställer Herr Professorns bepröfvande, är det, at jag åstundade betjena mig af denna revision för at vid hvarje bok i brädden af cataloguen utmärka så väl hylla som bräda hvaruppå den är till finnandes: en sak som Duværus, med sin egen nackdel försummat. Men härvid har åter, mindre af mig, än af andra förståndiga nationens ledamöter yppats den frågan om ock Böckerna värckeligen kunna och böra blifva stående i den ordning hvari de nu finnas: Ingen symmetrie böckerna emellan, ingen emellan hyllorne: det öfvre bokbrädet rymmer ofta större volumer än det nedre, och Det som är märkeligast härvid: de vackraste böckerne i Bibliothequet, äro, i stället för at hafva deras plats mitt emot den infallande dagen, som naturligast vore, upställde i skymmet af en tiock fönstermur, hvilcken igenom sin tiocklek hindrar dagen at tillräckligt uplysa mera än den andra hälften af rummet: så at man utan mycken möda icke ens kan läsa titlarna af de där upstälde böcker. Af begge sidoväggarne är hälften med hvita och den andra dels med blå dels med bruna band beklädd, så at denna bigarrure icke underlåter at falla en hvar i ögonen. Jag har i samråd med Inspector gifvit ett annat förslag till upställning af Böckerna, och jag tycker at denna vackra Samling icke bör sakna det anseende, som en bättre och prydeligare ordning skulle kunna gifva den samma.

Duværus har brukat den försigtigheten at anteckna alla

de böcker som han nertagit ur Bibliothequet. Jag har samlat hans lappar oss till säkerhet, som nu ansvara för Bibliothequet.

Snart blir det en fråga hvarest de tillkommande böcker skola upställas: Jag ser nästan redan ingen annan utväg för mig än at bruka golfvet till Bokhylla. Jag tycker mig hafva hört at det någon gång varit fråga om Philos. Facultätens rum, och jag tror at de åtminstone, i anseende till utrymmet och dager, varit lämpeligare.

Men jag bör och jag vill icke öfverhopa Herr Professorn med så mycket på en gång. Det vill jag blott tillägga, at Herr Professorns commission blifvit mig af Prof. Lindblom updragen. Geogr. Nub. finnes både i det stora och i Prof. Aurivillii Bibl. Icke dess mindre om hon fås för några skilling eller kanske några daler, håller jag det för enligt med Herr Professorns afsigt at inropa henne. Gud uppehålle Herr Professorn vid dräglig välmåga.

Med vördnad framlefver

Högädle Herr Professorns
ödmjukaste tjenare
CG: LEOPOLDT.

Upsala d.. 28 Octobr. 1784.

P. S. Med första mera angående Bibliothequet, då jag äfven kan säkrare yttra mig i anseende till dess öpnande och föreläsningarnes början. Hos mig skall ingen skuld ligga.

52.

Till J. A. Lindblom.

M. Kste Bror.

FÖRST efter at hafva gått ifrån Bror, kom jag ihog mitt hufvudärende. Vitterheten och Tyska correspondencen äro saker af ett oförlikneligit värde; men at Mannen som förer mitt öl, förmodeligen ligger insnögad vid någon af gästgifvargårdarne emellan Stockholm och här, det är en sak som mera directe hörer till menskliga lefvernet, och hvaröfver jag ämnade inhämta min Brors betänkande. Om han kommer i dag eller i morgon, så är jag frälst, men dröger det längre, så ser jag idel mörker för mig i dricksvägen. Jag har fått af min Brors hjelpsamma hand 5. Bout. Man säger at uddetal är olyckligt och det är för ingen annan orsak som jag anhåller om den sjette, än at detta omen måtte afvändas. Dör jag sedan af brist på Öl så har Bror åtminstone frälst sin själ. Förlåt mitt långa radotterie, min altför starcka speculation på Brors källare, och kasta mig ned för Fruens fötter, som förmodeligen ger befallning om Ölets uttagande ur källaren; NB. så visligen at hon likväl icke misstänker mig at gjöra det för drickats skull, i hvilcken sak jag har rent Samvete. Jag är af alla min Brors tjenare den som har de slappaste nerverna och som följackteligen af naturen är den ödmjukaste.

LEOPOLDT.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 19 22 09 019 4